

Raport

o stanie gminy Bieliny

za 2023 rok

Bieliny maj 2023

Opracowanie: Urząd Gminy Bieliny na podstawie materiałów przygotowanych przez Referaty Urzędu Gminy Bieliny oraz Jednostki Organizacyjne Gminy

Szanowni Państwo,

Za nami koniec kadencji 2018- 2024 i rozstrzygnięte wybory samorządowe. Dziękuję za kolejny mandat zaufania, jaki udzieliliście mi Państwo. Taki wynik to najlepsza ocena dotychczasowych działań na rzecz naszej Gminy. Zaufanie, którym obdarzyliście mnie Państwo, jeszcze bardziej zobowiązuje do ciężkiej i sumiennej pracy.

Spełniając obowiązek ustawowy przedstawiam Państwu Raport o stanie Gminy Bieliny za 2023 r. Instytucję raportu o stanie jednostki samorządowej wprowadziła ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. poz.130 z ze zm.). Coroczny raport o stanie gminy to efekt wprowadzenia zmian w ustawie o samorządzie gminnym - został dodany art. 28aa, który w ust.1 zobowiązuje wójta do przedstawienia co roku do dnia 31 maja radzie gminy raportu o stanie gminy, a w ust. 2 określa co powinien zawierać raport.

Raport o stanie gminy zawiera informacje dotyczące realizowanych polityk, strategii, programów oraz uchwał, czyli działań podejmowanych przez organ wykonawczy w 2023 roku, stanowią podstawę i dają możliwość pozyskania wiedzy na temat sytuacji społeczno-gospodarczej w Gminie Bieliny w 2023 roku.

Ustawa zobowiązuje do przeprowadzenia w czasie sesji debaty nad raportem, do której oprócz radnych dopuszczono również mieszkańców. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w debacie powinien złożyć do przewodniczącego rady zgłoszenie poparte podpisami co najmniej 20 osób – w myśl ust.7 pkt 1 art. 28aa w gminie do 20 000 mieszkańców pisemne zgłoszenie do przewodniczącego rady powinno być poparte podpisami co najmniej 20 osób.

Serdecznie zachęcam Państwa do zapoznania się z raportem.

Sławomir Kopacz
Wójt Gminy Bieliny

I. Informacje ogólne

1. Ogólna charakterystyka gminy Bieliny

Gmina Bieliny, jest jednostką samorządu terytorialnego szczebla lokalnego - została utworzona na podstawie Uchwały Nr XVII/79/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 8 grudnia 1972 r. i działa przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym. Organem wykonawczym gminy jest Wójt Gminy Bieliny, natomiast finansową i merytoryczną obsługę Gminy wykonuje Urząd Gminy Bieliny.

Gmina Bieliny położona jest w masywie Gór Świętokrzyskich, przez co – ze względu na unikatowe walory przyrodniczo-krajobrazowe – całość obszaru objęta jest różnymi formami ochrony przyrody. Ponad 62% powierzchni gminy znajduje się w Świętokrzyskim Parku Narodowym lub jego otulinie, przy czym północny teren włączony jest także do obszaru „Łysogóry” sieci Natura 2000. Otulina Świętokrzyskiego Parku Narodowego to obszar Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Lasy znajdujące we wschodniej części gminy wliczane są do obszaru Natura 2000 „Ostoja Jeleniowska”, zaś kompleksy leśne na południu: do obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”. Pozostałą część terenu obejmuje Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy wraz z otuliną. Ponadto, przy południowej granicy gminy ulokowany jest ścisły rezerwat przyrody „Zamczysko”, którego powierzchnia wynosi 14,4ha. Przedmiotem jego ochrony są fragmenty pierwotnego lasu mieszanego bukowego. Ograniczenia związane z regulacjami wynikającymi z ochrony środowiska determinują w znacznej mierze uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości zakazując niektórych form działalności.

Na tle województwa obszar Gminy Bieliny wyróżnia się szczególnymi walorami krajobrazowymi i kulturowymi, co ma wpływ na dużą atrakcyjność gminy pod względem turystyczno- rekreacyjnym.

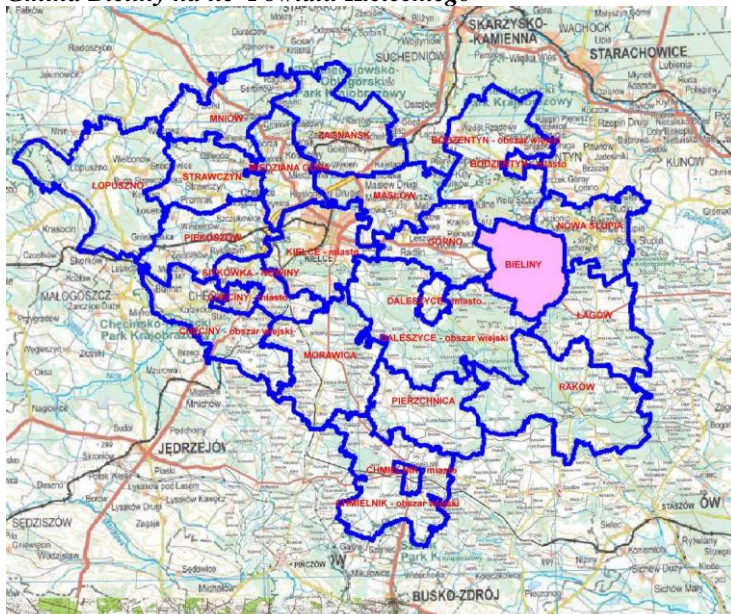
Powierzchnia lasów na terenie gminy Bieliny wynosi 2 657,86 ha, co daje lesistość na poziomie 31 %. Wskaźnik lesistości dla Gminy Bieliny jest zatem minimalnie większy niż średnia krajowa, która wynosi 30,0 %.

Gmina Bieliny jest gminą wiejską. Zajmuje obszar 88,8 km² co stanowi 0,95% powierzchni województwa i ok. 4% powierzchni powiatu kieleckiego.

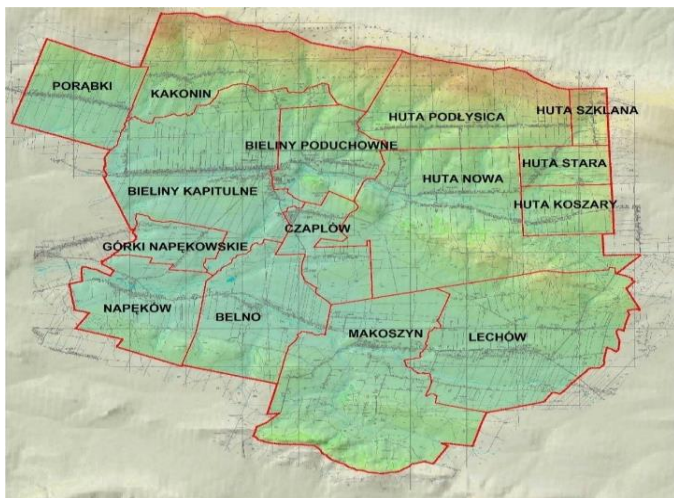
Administracyjnie Gmina Bieliny należy do powiatu kieleckiego, granicząc z następującymi gminami:

- od północy z gminą Bodzentyn
- od wschodu z gminą Nowa Słupia
- od zachodu z gminą Górno
- od południa z gminami Łągów i Daleszyce.

Gmina Bieliny na tle Powiatu Kieleckiego

Gmina podzielona jest na 15 sołectw: Bieliny Kapitulne, Bieliny Poduchowne, Belno, Czaplów-Zofiówka, Górki Napękowskie, Huta Nowa, Huta Podłysica, Huta Stara, Huta Koszary, Huta Szklana, Kakonin, Lechów, Makoszyn, Napęków, Porąbki.

Podział Gminy Bieliny na sołectwa.

Dostępność komunikacyjna Gminy Bieliny zapewniona jest poprzez przebiegające w kierunku wschód – zachód drogi:

- droga krajowa nr 74
- droga wojewódzka nr 753 (Wola Jachowa – Nowa Słupia)

Sieć komunikacyjną uzupełniają:

- drogi powiatowe:
  - Nr 1324T – Daleszyce – Smyków – Napęków
  - Nr 1327T – Makoszyn- Widelki-Wólka – Nowa Huta
  - Nr 1309T – Leszczyny- Krajno Drugie- Porąbki – Bieliny Kapitulne
  - Nr 1314T – Czaplów – Huta Nowa – Huta Stara – Św. Krzyż
  - Nr 1312T - Porąbki – Kakonin – Huta Podłysica – Huta Szklana
  - Nr 1313T - Huta Nowa - Huta Podłysica
  - Nr 1315T - Bieliny Poduchowne - Zofiówka – Makoszyn
  - Nr 1316T - Bieliny Poduchowne - Górki Napękowskie - Napęków
  - Nr 1423T – Bartoszowiny – Lechów
- drogi gminne:

Bieliny – Czaplów – Lechów	308001T
Bieliny ul. Starowiejska	308002T
Skorzeszyce – Bieliny	308003T
Huta Szklana – Bartoszowiny	308004T
Lechów – Jażwiny	308005T
Lechów – Podębina	308006T
Belno przez wieś	308007T
Napęków przez wieś	308008T
Lechów – Barany	308009T
Makoszyn – Zamłynie	308010T
Makoszyn – Boskowiny	308011T
Bieliny ul. Graniczna	308012T
Bieliny ul. Langiewicza	308013T
Bieliny ul. Stawowa	308014T

Bieliny ul. Żeromskiego	308015T
Bieliny ul. Krótka	308016T
Zofiówka przez wieś	308017T
Huta Stara-Wymysłów-Huta Koszary	308018T
Huta Nowa-Dworskie-Huta Podlysica	308019T
Huta Nowa-Folwark-Czapłów	308020T
Lechów – Orłowiny	308021T
Górki Napękowskie – Skorzeszyce	308022T
Bieliny – Huta Nowa	308023T
Makoszyn Pod Skały	308024T
Huta Koszary – Huta Stara	308025T
Lechów – Węgliska – Dąbrowa	308026T
Makoszyn – Podlesie	308027T
Belno – Podlesie	308028T
Lechów – Drogosiowe	308029T
Huta Nowa Gajówka – Zofiówka	308030T
Lechów – Suche Łazy	308031T
Huta Nowa – Kamionka – Huta Podlysica	308032T
Bieliny Podlesie przez wieś	308033T
Napęków – Suchy Las	308034T
Makoszyn – Wyprawy	308035T
Lechów – Brzyska	308036T
Lechów – Łęki	308037T
Huta Szklana – Świętokrzyski Park Narodowy	308038T
Bieliny ul. Podlesie	308039T
Bieliny – Porąbki	308040T
Bieliny ul. Cicha	308041T
Makoszyn – Podlesie – Wyprawy	308042T
Makoszyn – Stary Młyn	308043T
Huta Szklana – Jodłowy Dwór	308044T
Belno- Bór	308045T
Lechów – Łazy	308046T
Lechów – Stara Wieś	308047T
Bieliny Kapitulne – Dąbrówki	308048T
Belno - Las	308049T

- oraz drogi lokalne i dojazdowe do pól

Obszar gminy ma dogodne położenie względem korytarza komunikacyjnego o znaczeniu krajowym Łódź-Kielce- Rzeszów- Barwinek, który stwarza korzystne warunki połączenia gminy z innymi regionami województwa świętokrzyskiego oraz z województwami sąsiednimi.

W lutym 2023r. został ogłoszony przetarg Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych dla odcinka drogi ekspresowej S74 Kielce – Nisko, odc. Cedzyna – Łagów wraz z obwodnicą Łagowa. Oferty na realizację GDDKiA otworzyła pod koniec maja - wpłynęło 11 ofert. W październiku wskazano ofertę najkorzystniejszą, jednakże w wyniku odwołania się firm, których oferty zostały odrzucone do Krajowej Izby Odwoławczej po wyroku Izby czynności badania i oceny ofert musiały być powtórzone.

W dniu 28 marca 2024r. kielecki Oddział Generalnej Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad podpisał z wyłonionym w przetargu wykonawcą-Mota-Engil Central Europe umowę na zaprojektowanie i wybudowanie drogi ekspresowej S74 między Cedzyną a Łagowem z obwodnicą Łagowa. Zgodnie z podpisaną umową wykonawca ma zaprojektować i wybudować drogę o długości ok. 30km za ok. 1,1 mld zł w ciągu 39 miesięcy z wyłączeniem okresów zimowych w czasie robót budowlanych. Nowa trasa ma być gotowa i przejezdna w I kwartale 2028 roku.

Projektowana droga będzie przebiegać głównie po nowym śladzie na północ od istniejącej DK74, tworząc obwodnicę Łagowa. W ramach tej inwestycji zaplanowano budowę czterech węzłów drogowych (Radlin, Wola Jachowa, Makoszyn i Łagów), obwołu utrzymania drogi w Woli Jachowej oraz dwóch miejsc obsługi podróżnych w Górnio. Zaprojektowanych

i wybudowanych ma być: 16 wiaduktów w ciągu S74 i nad drogą ekspresową, 13 mostów w ciągu drogi ekspresowej i innych dróg publicznych. Przewidziano przejście dla zwierząt typu zielony most i ponad 30 przepustów pełniących funkcje ekologiczne. Wybudowane zostaną drogi dojazdowe komunikujące tereny przyległe. Szczegółowe rozwiązania techniczne będą znane po opracowaniu przez wykonawcę projektu budowlanego i uzyskaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

W chwili obecnej trwa etap projektowania drogi i firmy projektujące kontaktują się z poszczególnymi Gminami i instytucjami, odnośnie prolongaty lub aktualizacji wydanych uzgodnień, warunków i innych dokumentów z etapu Koncepcji programowej, które są im niezbędne do opracowania gotowego projektu technicznego.

Koszt wybudowania 30 km odcinka drogi wyceniony do przetargu przez firmę, z którą została podpisana umowa wynosi 1,167 mld zł.

Schemat układu komunikacyjnego Gminy Bieliny z uwzględnieniem przebiegu drogi S-74

KLASY DRÓG PUBLICZNYCH:

- "S" - ekspresowa
- "GP" - główna ruchu przyspieszonego
- "G" - główne
- "Z" - zbiorcze
- "L"/"D" - lokalne / dojazdowe

- węzeł "MAKOSZYN"
- miejsca obsługi podróżnych - MOP II

Podstawową funkcją gospodarczą gminy jest rolnictwo. Na ogólną powierzchnię 8809 ha przypada 5 770 ha użytków rolnych, co stanowi 65,5% terenu gminy, w tym:

- grunty orne   4 122 ha
- łąki i pastwiska   1 142 ha

Według klasyfikacji bonitacyjnej, na użytkach rolnych w Gminie Bieliny dominują gleby klasy IV i V odpowiednio: klasa IV – 2 489 ha (43,1%) [2 032 ha grunty orne i 448 ha łąki i pastwiska] i klasa V – 2 153 ha (37,3%) [1 592 ha grunty orne i 559 ha łąki i pastwiska] oraz gleby klasy VI – 987 ha [737ha

grunty orne i 250ha łąki i pastwiska] stanowiąc 17,1% ogólnego ich areалу, natomiast najlepsze gleby klasy III (gleby klas I-II w ogóle nie występują) zajmują łącznie 2,5% areálu, przy czym gleby tej klasy znajdują się w północnej części Gminy - w bezpośrednim sąsiedztwie Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

W strukturze władania są to prawie wyłącznie własności prywatne (ok. 92%), o średniej strukturze obszarowej ok. 3 ha (2,96 ha). Na terenie gminy w 2023r. funkcjonowało 1722 gospodarstwa rolne, z tego największą grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni od 2 do 5 ha (981), pozostałe to: 590 gospodarstw o powierzchni od 1 do 2 ha; 118 gospodarstw o powierzchni od 5 do 7 ha; 26 gospodarstw o powierzchni od 7 do 10 ha; 6 gospodarstwa o powierzchni od 10 do 15 ha i 1 gospodarstwo o powierzchni od 15 do 20 ha. W produkcji roślinnej dominują zboża (ok. 60% zasiewów). **Specjalizację gminy stanowi nadal uprawa truskawek.**

Na bazie trwałych użytków zielonych i upraw pastewnych prowadzona jest produkcja zwierzęca, głównie bydło i trzoda chlewna.

Na większości obszaru działalność rolnicza jest ograniczana przepisami ochrony przyrody.

Brak na terenie gminy zakładów przemysłowych powoduje, że większość mieszkańców utrzymuje się z niskich dochodów z rolnictwa. Średni dochód na głowę mieszkańca - wskaźnik G wg. Ministra Finansów w kolejnych latach wynosił: za rok 2020 – 823,42zł, za rok 2021 – 866,02 zł a za rok 2022 – 857,12 zł, 2023 – 868,91zł.

Na potencjał gospodarczy każdej gminy wpływ ma ilość działających na jej terenie podmiotów, ich charakter, sektor oraz branża w której działają.

W gminie Bieliny w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 935 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 811 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 79 nowych podmiotów, a 55 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (100) podmiotów zarejestrowano w roku 2019, a najmniej (52) w roku 2009. W tym samym okresie najwięcej (67) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2017 roku, najmniej (29) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Bieliny najwięcej (23) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (914) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 2,0% (19) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 28,7% (268) podmiotów, a 69,3% (648) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bieliny najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29.8%) oraz Budownictwo (22.7%).

2. Demografia

Liczba ludności w Gminie Bieliny w 2023r. wynosiła ogółem **10 200** osób (wg danych z ewidencji ludności na dzień 31.12.2023r.), w tym 5 145 kobiet (50,44%; w 2022r. -50,37%) i 5 055 mężczyzn (49,56%; w 2022r. - 49,63%).

Najwięcej osób zamieszkuje: w Bielinach - 2 456 (sołectwa Bieliny Kapitulne i Bieliny Poduchowne) jednak liczba mieszkańców Bielin zmniejszyła się w stosunku do 2022 r. (2 468); Lechów – 1 353 (2022r. – 1 377) i Huta Nowa – 1 112 (2022r. – 1 131). Natomiast najmniej w Zofiówce – 117 (miejscowość stanowi część sołectwa Czaplów – Zofiówka; w 2022r. - 118) oraz w Hucie Koszary – 219 (2022r.- 219), Hucie Szklanej – 213 (2022r.- 215) i Górkach Napękowskich – 274 (2022r. – 265).

Średnia gęstość zaludnienia wynosi – 115 osób /km² (powiat kielecki– 94 os./km²; województwo świętokrzyskie – 107 os./km²).

Liczba ludności w wieku produkcyjnym (16-60 lat kobiety i 16-65 lat mężczyźni) wynosi 6 611 osób w tym 3 099 kobiety i 3 512 mężczyźni co stanowi 64,8% ogółu mieszkańców. W roku 2019 liczba ludności w wieku produkcyjnym stanowiła 66,4% ogółu mieszkańców, w 2020 r. 65,8%, w 2021 r. 65,5%., w 2022r. 64,9%.

Ludność w wieku senioralnym stanowi 17,1% (2019r. -15,1%, 2020r. – 15,4%, 2021r. 15,9%, 2022r.- 16,5%) ogółu mieszkańców gminy tj. 1 740 osób (2019r.-1556, 2020r. -1 583, 2021r.- 1631, 2022r.- 1 688 osób) w tym: 1 149 (2019r. -1 060, 2020r. -1 071,2021r.- 1 093, 2022r.- 1 123) kobiety i 591 (2019r. -496, 2020r.- 512, 2021r. – 538, 2022r.- 565) mężczyźni.

W gminie Bieliny zamieszkuje 2 093 osób poniżej 18 roku życia (2019 r.- 2171, 2020r. -2 140, 2021r.- 2115, 2022r.- 2139) co stanowi 20,5% (2019r. - 21,1%, 2020r. 20,8%, 2021r. 20,7%, 2022r. 20,9%) ogółu mieszkańców co w dalszym ciągu pozwala zaliczyć gminę do stosunkowo młodych ze względu na strukturę wieku.

Ludność w poszczególnych miejscowościach w Gminie Bieliny w 2023 r. z uwzględnieniem urodzeń i zgonów

Liczba ludności zameldowanej w poszczególnych miejscowościach w Gminie Bieliny w 2023 roku			Urodzenia i zgony w poszczególnych miejscowościach w Gminie Bieliny w 2023 roku			
Miejscowość	31.12.2022	31.12.2023	Urodzenia		Zgony	
			31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
Kakonin	356	353	2	5	2	4
Napęków	700	704	12	10	6	6
Huta Podlysica	633	630	7	6	8	4
Huta Koszary	219	219	5	1	3	3
Lechów	1 377	1 353	13	4	8	12
Huta Szklana	215	213	0	0	1	0
Makoszyn	859	860	12	5	7	5
Belno	473	473	5	4	4	2
Huta Nowa	1 131	1 112	11	4	8	14
Bieliny	2 468	2 456	19	22	23	24
Huta Stara	343	338	2	3	2	5
Porąbki	665	668	4	7	5	2
Górki Napękowskie	265	274	3	3	0	2
Czaplów	422	430	2	1	5	3
Zofiówka	118	117	1	1	0	1
Gmina Bieliny	10 244	10 200	98	76	82	87

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że pod względem demograficznym gmina Bieliny należy do jednostek o stosunkowo korzystnej sytuacji.

Średni wiek mieszkańców wynosi 38,7 lat (kobiety -40,1 lat, mężczyźni – 37,2 lat) i jest znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców powiatu kieleckiego (40,7 lat) i województwa świętokrzyskiego (43,5 lat) oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski (42,1 lat).

Gmina Bieliny w 2023r. ponownie odnotowała ujemny przyrost naturalny liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń (-11). Dodatni przyrost naturalny w 2022r. – liczba urodzeń przewyższyła liczbę zgonów (+ 16), co było dobrym zjawiskiem po odnotowaniu w latach 2020 - 2021 ujemnego przyrostu naturalnego i pozwalało liczyć na ustabilizowanie się a nawet wzrost liczby mieszkańców. W latach 2019 i 2018 występował dodatni przyrost naturalny (2019r. +14 i 2018r. +32). Najwięcej zgonów w 2023 r. było ponownie w Bielinach -24 (2022r. – 23).

Ze względu na korzystne warunki bytowe oraz stosunkowo młode społeczeństwo liczba mieszkańców gminy mimo odnotowania ujemnego przyrostu naturalnego utrzymuje się na w miarę stabilnym poziomie.

Na stabilną liczbę mieszkańców wpływ ma atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania, wciąż podnoszona dzięki podejmowanym działaniom i inwestycjom infrastrukturalnym.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 22,6% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,0% wykształcenie policealne, 10,5% średnie ogólnokształcące, a 19,5% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,8% mieszkańców gminy Bieliny, gimnazjalnym 3,1%, natomiast 16,0% podstawowym ukończonym. 3,5% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

3. Rynek pracy

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach na 31.12.2023 r. z terenu gminy Bieliny zarejestrowanych było 198 osób, w tym 96 kobiet (31.12.2022r. - 230 osób, w tym 111 kobiety). Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie wynosiła 4,59%; 69 osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy; 55 osób posiadało prawo do zasiłku.

Na przestrzeni roku 2023 zarejestrowanych zostało 401 osób (195 kobiet).

Bezrobocie rejestrowane w gminie Bieliny wynosiło w 2023 roku 6,9% (6,9% wśród kobiet i 6,9% wśród mężczyzn) i było niższe niż w 2022 roku (7,7%).

Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Tak zdefiniowaną stopę bezrobocia rejestrowanego prezentujemy na tej stronie. Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie.

Wg danych statystycznych z portalu www.polskawliczbach na 1000 mieszkańców gminy Bieliny jest pracujących 50 osób - bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Spośród pracujących mieszkańców gminy Bieliny 67,5% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 32,5% mężczyźni.

29,8% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Bieliny pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 23,7% w przemyśle i budownictwie, a 15,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia,

informacja i komunikacja) oraz 0,6% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

II. Informacje finansowe

1. Dochody i wydatki

Budżet gminy na 2023 rok przyjęty został uchwałą Nr L/384/22 Rady Gminy Bieliny w dniu 21 grudnia 2022 roku w następujących kwotach: dochody w wysokości 79 138 236,04 zł; wydatki w wysokości 94 690 214,85 zł; deficyt budżetowy ustalono w kwocie 15 551 978,81 zł.

W trakcie roku dokonywano zmian zaplanowanych dochodów poprzez wprowadzenie do budżetu zmian subwencji ogólnej, zmian dotacji celowych z budżetu państwa, zmian związanych z podpisaniem umów na realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, zmianą kwot dotacji na zadania własne, zlecone oraz zmian w budżecie polegających na przenoszeniu wydatków i dochodów między podziałkami klasyfikacji budżetowej ze względu na zmianę przeznaczenia planowanych kwot oraz rozdysponowania wolnych środków z lat ubiegłych.

Plan wydatków budżetowych w trakcie roku korygowano reagując przede wszystkim na wyniki prowadzonych postępowań przetargowych i dostosowując plany budżetowe do powstałych zdarzeń.

Wykonanie **dochodów** budżetu na 31 grudnia 2023 roku wyniosło **70 771 280,91** zł na plan 81 351 264,51 zł i jest to 86,99% planowanych dochodów.

Wykonanie **dochodów bieżących** na plan 57 821 964,59 zł wyniosło 52 592 056,93 zł, tj. 90,96 %.

Wykonanie **dochodów majątkowych** na plan 23 529 299,92zł wyniosło 18 179 223,98 zł tj. 77,26 %.

Dochody własne zrealizowano w kwocie **12 783 885,31 zł**. Udział wykonania dochodów własnych w dochodach ogółem stanowi 18,06%.

Subwencje wyniosły **27 328 169,70 zł** co stanowi 38,62% ogólnego wykonania dochodów, w tym:

• część oświatowa subwencji ogólnej	13 213 822,00 zł
• uzupełnienie dochodów gmin	3 370 133,70 zł
• część wyrównawcza subwencji ogólnej	10 141 531,00 zł
• część równoważąca subwencji ogólnej	602 683,00 zł

Otrzymane w 2023 r. **dotacje celowe** wyniosły **30 659 225,90 zł**, co stanowi 43,32% ogólnego wykonania dochodów, w tym:

- 1) z budżetu Wojewody Świętokrzyskiego na Realizację zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej 8 154 685,46 zł, m.in.:
  - zadań realizowanych przez GOPS 7 212 600,32 zł z tego m. in. na wypłatę świadczeń wychowawczych – 9 403,30; na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłki dla opiekunów – 7 081 406,00 zł; prowadzenie Karty Dużej Rodziny – 3 098,00 zł; opłacenie i refundację składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione – 107 953,02 zł; na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 10 560,00 zł.
  - zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolniczej – 526 113,63 zł;
  - realizację zadań z zakresu spraw dotyczących ewidencji ludności i dowodów osobistych, zadań obronnych, rejestracji działalności gospodarczej – 188 114,82 zł;

- prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców oraz przeprowadzenie wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i referendum ogólnokrajowego – 116 745,58 zł;
  - zakup wyposażenia w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe dla szkół – 106 554,58 zł;
- 2) z budżetu Wojewody Świętokrzyskiego na realizację własnych zadań bieżących gminy – 2 189 521,57 zł, m. in.:
- 885 600,00 zł z przeznaczeniem na usuwanie skutków zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej (deszcz nawalny), powstałych w infrastrukturze technicznej gminy;
  - 5 427,06 zł - zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołectkiego w 2022r.,
  - 479 852,22 zł - realizacja zadań oświatowych w zakresie wychowania przedszkolnego oraz realizację zadania z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica” na zakup pomocy dydaktycznych dla SP w Porąbkach i realizację zadania "Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025" (kwota 15 000,00 zł).
  - 144 811,10 zł. Środki przeznaczone zostały na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w okresie stypendialnym i udzielenie pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne;
  - 673 831,19 zł – realizacja zadań przez GOPS w tym: 290 119,58 zł – dofinansowanie wypłat zasiłków stałych, okresowych i celowych; 14 840,61 zł – opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne; 120 871,00 zł – dofinansowanie działalności GOPS; 248 000,00 zł – pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych.
- 3) z Funduszu Sprawiedliwości na realizację przedsięwzięcia pn. „Gospodynie z gminy Bieliny promują bezpieczeństwo” – kwota **16 057,65 zł**;
- 4) na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* - kwota **4 878 284,70 zł**;
- 5) ze środków na dofinansowanie własnych inwestycji pozyskanych z innych źródeł mieszkańcy gminy – uczestnicy projektu wpłacili kwotę **729 553,83 zł** na wkład własny w odnawialne źródła energii.
- 6) z Funduszu Pomocy na finansowanie wydatków związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, którzy zostali dotknięci konfliktem zbrojnym na ich terytorium otrzymaliśmy środki w kwocie **230 541,40 zł**, (podział środków dla szkół został dokonany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, pozostałe środki wynikały z naszego zapotrzebowania składanego do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego);
- 7) z Funduszu Pomocy na finansowanie wydatków związanych z wypłatą dodatku dla asystenta rodziny kwota **2 915,00 zł**;
- 8) od Wojewody Świętokrzyskiego z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych pozyskaliśmy dopłatę do wozokilometra przewozu o charakterze użyteczności publicznej w kwocie **632 689,80 zł**;

- 9) z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 otrzymaliśmy **187 170,00 zł** z przeznaczeniem na wypłatę dodatku węglowego;
- 10) za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 kwota 3 000 000,00 zł jako wsparcie Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na objęcie udziałów w Tworzonej Inicjatywie Mieszkaniowej;
- 11) z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – kwota 4 037 500,00 zł na realizację zadania pn. uzupełnienie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie gminy Bieliny;
- 12) z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotacja na dofinansowanie programu edukacji ekologicznej dla Gminy kwota **4 000,00 zł** i przy udziale NFOŚiGW na dofinansowanie zadania „demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych stanowiących pokrycie dachowe budynków” kwota **135 516,04 zł**;
- 13) Z Województwa Świętokrzyskiego na zakup wyposażenia świetlicy w Makoszynie kwota 15 000,00 zł;
- 14) z Powiatu Kieleckiego z tytułu pomocy finansowej kwotę **2 500,00 zł** na zakup drzew miododajnych oraz ich nasadzenia;
- 15) z budżetu Wojewody Świętokrzyskiego zwrot środków na realizację inwestycji mianowicie: kwota **35 141,45 zł** – zwrot części wydatków w ramach funduszu sołeckiego oraz kwota **552 744,00 zł** na usuwanie skutków zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej (deszcz nawalny), powstałych w infrastrukturze technicznej gminy;
- 16) z Ministerstwa Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na dofinansowanie budowy sali gimnastycznej przy SP w Hucie Nowej kwota **914 400,00 zł**;
- 17) z Ministerstwa Infrastruktury ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg kwota **909 405,00 zł** na dofinansowanie remontu drogi gminnej nr 308006T Lechów Poddębina oraz kwota **4 031 600,00 zł** na budowy drogi gminnej 308040T Bieliny-Porąbki.

Wydatki wykonano w kwocie 93 940 625,25 zł, na ustalony plan w kwocie 105 175 075,29 zł tj. w 89,32 % planu.

Wydatki bieżące na plan 55 770 907,53 zł wykonano w kwocie **51 146 897,72 zł**, tj. 91,71 %,

Wydatki na zapewnienie ciągłości działania jednostki realizowane były na bieżąco na podstawie otrzymanych faktur za towar czy usługi, zgodnie z planem finansowym jednostki. Na bieżąco monitorowane były poszczególne rodzaje wydatków.

Wydatki majątkowe na plan 49 404 167,76 zł wykonano w kwocie 42 793 727,53 zł, tj. 86,62 %, jest to jednocześnie 45,55% wykonania wydatków ogółem, w tym wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne zostały wykonane w kwocie 2 136 249,23 zł.

Zadania inwestycyjne, które nie zostały zrealizowane w roku 2023, będą priorytetowymi w 2024 roku. W przypadku niektórych zadań będzie to zależne od otrzymania zewnętrznego dofinansowania.

Plan wydatków na realizację programów **finansowanych z udziałem środków europejskich** na początku roku wynosił 18 032 706,66 zł, a plan po zmianach na koniec roku wyniósł 18 628 278,60 zł, z tego:

- 1) na plan wydatków majątkowych 18 580 004,58 zł wykonanie wyniosło 18 001 604,62 zł,
w tym: środki z budżetu krajowego i gminy – 8 700 501,64 zł,
          środki unijne – 9 301 102,98 zł,

- 2) na plan wydatków bieżących 48 274,02 zł wykonanie wyniosło 48 274,02 zł,
w tym: środki z budżetu krajowego - 7 293,80 zł,
          środki unijne - 40 980,22 zł,

Wynik finansowy na dzień 31 grudnia 2023r. zamknął się deficytem w wysokości 23 169 344,34 zł. Przychody budżetu zostały wykonane w kwocie 28 623 874,89 zł, a rozchody w kwocie 1 900 503,63 zł. Na koniec 2023 roku dług gminy z tytułu zaciągniętych a niespłaconych kredytów i pożyczek wyniósł 51,34% (na koniec 2020r. - 25,07 %; 2021r. -22,68%; 2022r. – 27,23%) wykonanych dochodów.

W roku budżetowym 2023 Wójt Gminy skorzystał z upoważnienia do lokowania wolnych środków budżetowych, w 2023 r. nie udzielał poręczeń i gwarancji.

Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi wyniosła 1 445 159,21 zł, a więc spełniony został wymóg określony w art. 242 ustawy o finansach publicznych, z którego wynika konieczność równoważenia wydatków bieżących dochodami bieżącymi, ewentualną nadwyżką budżetową z lat ubiegłych lub wolnymi środkami.

W roku 2023 pomimo różnych utrudnień, sytuacja finansowa Gminy Bieliny była stabilna. Wskaźniki wykonania dochodów i wydatków należy ocenić jako prawidłowe. Płynność finansowa budżetu gminy została zachowana, na koniec 2023 roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, Gmina na bieżąco realizowała zobowiązania z tytułu wydatków budżetowych jak i rozchodów, wskaźniki zadłużenia są zachowane.

Realizując budżet w 2023 roku dokonywane były zmiany budżetu poprzez podejmowanie uchwał zmieniających (12) oraz wydawanie zarządzeń dotyczących zmian w budżecie oraz zmian w planie finansowym, takich zarządzeń Wójt w roku 2023 wydał 38.

Wydano 3 065 decyzji wymiarowych oraz 206 decyzji zmieniających w zakresie podatków lokalnych, a także 1 126 decyzje w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

W roku 2023 Gmina realizowała zadania własne oraz zadania zlecone przez budżet państwa.

Szczegółowa informacja dotycząca realizacji budżetu została przedstawiona w Sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Bieliny za 2023 rok (Zarządzenie Nr 0050.34.2024 Wójta Gminy Bieliny z dnia 29 marca 2024 roku zał. Nr 1).

2. Realizacja funduszu sołeckiego

Fundusz sołecki to pieniądze, które mają służyć poprawie warunków życia mieszkańców gminy. Fundusz jest wyodrębniany w budżecie gminy i przez cały czas pozostaje jego częścią. O przeznaczeniu funduszu sołeckiego decydują bezpośrednio mieszkańcy sołectw na zebraniach wiejskich. Decyzję o tym, na co zostanie przeznaczony fundusz sołecki podejmują, w głosowaniu jawnym, dorośli mieszkańcy sołectwa w trakcie zebrania wiejskiego.

Pieniądze z funduszu sołeckiego można wydać na zadania, które spełniają trzy warunki formalne:

- 1) służą poprawie warunków życia mieszkańców
- 2) są zadaniami własnymi gminy
- 3) są zgodne ze strategią rozwoju gminy

Gmina Bieliny po raz pierwszy zdecydowała się na wyodrębnienie z budżetu gminy na 2017r. funduszu sołeckiego (Uchwała Nr XIX/137/16 Rady Gminy Bieliny z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki), kierując środki finansowe bezpośrednio do dyspozycji sołectw. Wdrożenie funduszu sołeckiego w gminie jest dobrowolne.

Wydatki z funduszu sołeckiego w 2023 r. wyniosły 444 277,84 zł.

Nie wszystkie zgłoszone przez sołectwa zadania zostały zrealizowane. Powodem nie zrealizowania niektórych zadań były przede wszystkim względy proceduralne w uzyskiwaniu zgód i pozwoleń, w tym opóźnienia w urzędach dot. uzgadniania, ale również zbyt wysoka cena oferowana za wykonanie zadania i konieczność powtórzenia procedury przetargowej.

Środki przeznaczone na wykonanie zadań, które w 2023 r. nie zostały zrealizowane zostały zwrócone do ogólnego budżetu gminy – realizacja zadań z budżetu sołeckiego musi zamknąć się w ciągu jednego roku budżetowego.

W ramach funduszu sołeckiego zostały zrealizowane następujące zadania:

- 1) Remont istniejących przepustów na drodze gminnej nr 304040T Bieliny – Porąbki od km 0+000 do km 0+175
- 2) Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej w Hucie Nowej (z udziałem w realizacji zadania środków funduszu sołeckiego sołectwa Huta Koszary i Huta Nowa)
- 3) Budowa placu zabaw w Czaplowie – wykonanie mapy do celów projektowych; pozostały zakres zostanie wykonany w 2024r.
- 4) Rozbudowa bazy sportowo- oświatowej na terenie gm. Bieliny w msc. Huta Podłysica – udział finansowy w kosztach opracowania programu funkcjonalno- użytkowego
- 5) Montaż urządzeń zabawowych przy Świętokrzyskiej Zagrodzie Kultury w ramach zadania pn. Rozbudowa Osady Średniowiecznej w Hucie Szklanej o Świętokrzyską Zagrodę Kultury
- 6) Remont istniejącej kratki odwadniającej przy parkingu i drogach dojazdowych wokół rozbudowywanego i istniejącego cmentarza w Bielinach w ramach zadania pn. Budowa parkingu i dróg dojazdowych wokół rozbudowywanego i istniejącego cmentarza w Bielinach wraz z niezbędną infrastrukturą
- 7) Budowa budynku świetlicowo- garażowego w msc. Makoszyn – udział w kosztach
- 8) Opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy drogi gminnej w msc. Napęków „Za Świetlicą” wraz z uzyskaniem decyzji ZRID – udział w kosztach
- 9) Wykonanie otworu poszukiwawczego za wodą oraz otworu studziennego na działce ew. nr 1 w msc. Kakonin - udział w kosztach
- 10) Dofinansowanie opracowania dokumentacji projektowej drogi gminnej nr 308004T w msc. Huta Stara wraz z uzyskaniem decyzji ZRID - udział w kosztach
- 11) Wykonanie odmulenia rowów wzdłuż drogi gminnej 308022T Górki Napękowskie – Skorzeszyce
- 12) Rozbudowa bazy sportowo- oświatowej na terenie gm. Bieliny w msc. Belno - udział finansowy w kosztach opracowania programu funkcjonalno- użytkowego.

Ze względu na przedłużające się procedury i uzgodnienia nie zostały zrealizowane zadania związane z budowa oświetlenia ulicznego w msc. Bieliny przy ul. Polnej oraz w msc. Lechów przy drogach gminnych: Lechów- Weglińska – Dąbrowa, Lechów Brzyska, Lechów Poddębina, Lechów Jaźwiny oraz drodze wewnętrznej dz. ew. nr 542.

3. Informacja o stanie mienia komunalnego

Informacja o stanie mienia komunalnego na 31.12.2023 r. sporządzona została w oparciu o art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

Mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw (art.43 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym).

3.1. GRUNTY

Gmina Bieliny posiada 156,2377 ha gruntów stanowiących mienie komunalne o wartości księgowej 25 907 167,52 zł; w tym:

- a) stanowiących **własność**, gdzie jest uregulowany stan prawny – 149,6263 ha gruntów w tym:
  - pod drogami - 101,8543 ha
  - grunty rolne - 14,3421 ha
  - lasy i zadrzewienia - 8,3835 ha
  - nieużytki - 2,4789 ha
  - łąki - 2,2789 ha
  - pastwiska - 3,6258 ha
  - tereny budowlane mieszkaniowe - 16,2689 ha
  - sady - 0,3237 ha
  - wody- 0,0702 ha

- b) w stanie **posiadania** - 6,6114 ha; w tym:
  - grunty rolne - 1,5667 ha
  - pod drogami jest - 1,1803 ha
  - pastwiska - 1,8916 ha
  - lasy i zadrzewienia - 1,4816 ha
  - nieużytki - 0,4512 ha
  - wody – 0,0400 ha

- c) Grunty stanowiące własność **oddane** przez Gminę w **użytkowanie wieczyste** zajmują powierzchnię 0,1200 ha, są skalsyfikowane jako tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowe. Gmina nie posiada gruntów w użytkowaniu wieczystym.

- d) Grunty **oddane w trwały zarząd** jednostkom budżetowym (szkoły) – 12,3517 ha; w tym:
  - pod drogami - 0,1000 ha
  - grunty rolne - 2,1498 ha
  - lasy i zadrzewienia - 2,4000 ha
  - łąki - 0,4773 ha
  - pastwiska - 0,0900 ha
  - tereny budowlane mieszkaniowe - 6,9746 ha
  - sady - 0,1600 ha.

Zmiany w ciągu roku: Powierzchni gruntów przybyło w związku z zakupem i przejęciem działek pod poszerzenie dróg (publicznych o statusie drogi gminnej oraz wewnętrznych będących w zarządzie gminy). Zmiany powierzchni użytków wynikają ze zmian klasyfikacji użytków gruntowych m.in. wynikających z przeprowadzenia przez Starostę Kieleckiego modernizacji Ewidencji Gruntów i Budynków obrębu Bieliny Kapitulne.

Powierzchnie gruntów przedstawiono zgodnie z klasyfikacją zawartą w ewidencji geodezyjnej. Systematycznie prowadzone są działania dotyczące zmian klasyfikacji gruntów zgodnie z ich faktycznym użytkowaniem.

3.2. DROGI

Długość dróg publicznych w gminie wynosi 56,711 km, w tym:

Klasa	Nawierzchnia	Długość km	Powierzchnia (m ²)
Drogi lokalne	bitumiczna	25,747	112 323,2
	łuczniowa	0,754	2 177,8
	gruntowa	5,01	12 841,0
	suma:	29,306	115 214,5

Drogi dojazdowe	bitumiczna	21,952	98 923,0
	łuczniowa	1,753	7 012,0
	gruntowa	3,072	7 488,5
	suma:	26,165	110 057,5

3.3. ŚRODKI TRWAŁE

Wartość księgowa środków trwałych administrowanych przez Urząd Gminy wynosi 212 314 690,50 zł.

Wartość księgowa środków trwałych w szkołach podstawowych wynosi: 26 379 592,05 zł.

Wartość księgowa środków trwałych w GOPS wynosi: 213 876,16 zł.

W ujęciu rzeczowym w skład środków wchodzi m.in.:

- 1) budynki szkolne (Porąbki, Huta Nowa, Huta Stara (ze schroniskiem), Huta Podłysica, Lechów, Makoszyn, Belno)
- 2) budynki ośrodków zdrowia: Bieliny, Makoszyn
- 3) kompleks administracyjno- oświatowy w Bielinach (szkoła i Urząd Gminy)
- 4) budynki strażnic OSP: Bieliny, Lechów, Belno, Huta Nowa. Po remoncie i przebudowie część strażnicy OSP w Hucie Nowej została przekazana w użytkowanie Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w celu utworzenia filii.
- 5) obiekty użytkowane przez Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich (parking, budynek Karczmy i Osada Średniowieczna w Hucie Szklanej, budynek z siedzibą Centrum w Bielinach, część budynku strażnicy w Hucie Nowej – filia Centrum)
- 6) budynki mieszkalne (agronomówka, domy nauczyciela)
- 7) zagroda w Kakoninie
- 8) place zabaw (Makoszyn, Bieliny, Huta Nowa, Huta Stara, Huta Podłysica, Huta Szklana, Lechów, Porąbki, Kakonin, Napękwie) oraz siłownie zewnętrzne (Makoszyn, Huta Szklana, Bieliny, Belno, Lechów, Huta Stara, Huta Podłysica, Kakonin, Napęków)
- 9) boiska sportowe (ORLIK: Bieliny i Lechów, boiska wielofunkcyjne: Makoszyn, Huta Nowa, Huta Stara, Huta Podłysica, Belno, Porąbki)
- 10) budynek po byłym komisariacie policji w Bielinach
- 11) budynki świetlic w Napękwie i Kakoninie
- 12) stadion sportowy w Bielinach

- 13) stacje uzdatniania wody (Bieliny, Belno, Kakonin), pompownie wody (6), sieć wodociągowa (135,05 km)
- 14) oczyszczalnia ścieków (Bieliny o przepustowości 700 m³), sieć kanalizacyjna 142,38 km)
- 15) samochody pożarnicze (6) oraz osobowe w tym dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych (2) i osobowo- dostawcze (2): jeden wykorzystywany do dowożenia posiłków w szkołach oraz drugi w działalności wodno-kanalizacyjnej.

3.4. Gmina Bieliny posiada akcje w Banku Ochrony Środowiska: 32 akcje po 21 zł oraz 250 akcji po 18zł wartość 5.172,00 zł i w Rolno-Spożywczym Rynku Hurtowym S.A. w Radomiu: 100 akcji po 50 zł wartość 5.000,00 zł. Z tego tytułu wpływy z dywidendy wyniosły 155,00 zł.

3.5. W omawianym okresie wpływy Gminy z tytułu gospodarowania mieniem administrowanym przez Urząd Gminy przedstawiały się następująco:

❖ z tytułu czynszu za wynajem i dzierżawę	155 268,41 zł
❖ z wynajmu mienia w jednostkach oświatowych	43 347,82 zł
❖ z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich	3 557,67 zł

Mienie komunalne nie jest obciążone hipoteką stanowiącą zabezpieczenie zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Gmina udzieliła pożyczkę dla Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Bielin” w kwocie 90 000,00 zł brutto na wkład własny na realizację projektu „Bieliny jak nowe -rewitalizacja miejscowości gminnej Bieliny -Etap II” – zadanie renowacja miejsca upamiętniającego martyrologię mieszkańców Bielin w okresie drugiej wojny światowej.

3.6. Informacja o zmianach w stanie mienia komunalnego w 2023 roku.

- 1) decyzją Starosty Kieleckiego przekazano działki pod drogami w Napękowie i w Bielinach Kapitulnych;
- 2) dokonano rozbudowy sieci kanalizacyjnej w Napękowie i Górkach Napękowskich;
- 3) rozliczono budowę sieci kanalizacyjnej, pompownie przydomową ścieków oraz przepompownie P11, P18, P19 w Makoszynie;
- 4) rozliczono budowę sieci kanalizacyjnej, pompownie przydomową ścieków (szt. 6) oraz przepompownie P20, P21 w Lechowiu;
- 5) rozliczono budowę sieci kanalizacyjnej poza aglomeracją, pompownie przydomowe ścieków UZT (szt. 5) w Lechowiu;
- 6) zakupiono zestaw hydroforowy z szafą sterowniczą i przetwornicami (modernizacja zbiornika wyrównawczego wody pitnej) w Makoszynie;
- 7) wykonano otwór studzienny S2 dla potrzeb ujęcia wód podziemnych w Kakoninie;
- 8) dokonano rozbudowy sieci wodociągowej w Lechowiu 384 mb;
- 9) rozliczono dostawę i montaż instalacji fotowoltaicznej zainstalowanej na dachu Ośrodka Zdrowia w Bielinach oraz u osób indywidualnych na terenie gminy;
- 10) rozliczono utworzenie tzw. ryneczku do handlu koszykowego oraz zagospodarowanie zieleni w Bielinach;
- 11) zamontowano kamery do monitoringu w Bielinach;
- 12) rozliczono budowę 4 kondygnacyjnego budynku - Świętokrzyska Zagroda Kultury w Hucie Szklanej;
- 13) wybudowano drogę w Napękowie Pod Borem z ciągiem pieszo rowerowym;
- 14) przebudowano drogę ul. Cichą w Bielinach;
- 15) wybudowano oświetlenie drogowe przy drodze gminnej Lechów Węgliska oraz przy drodze wewnętrznej w Lechowiu;
- 16) wybudowano oświetlenie drogowe przy drodze gminnej Lechów Poddębina;

- 17) wybudowano oświetlenie drogowe przy drodze gminnej Makoszyn Boskowiny, Makoszyn Podlesie, Makoszyn Wyprawy, Makoszyn Pod Skały;
- 18) rozliczono budowę parkingu o nawierzchni asfaltowej, drogi dojazdowe, chodniki przy istniejącym cmentarzu w Bielinach;
- 19) zakupiono nowy agregat prądowłórczy na podwoziu jezdny w wersji obudowanej zamkniętej do pracy na zewnątrz;
- 20) zakupiono system informatyczny do prowadzenia ewidencji zarządzania siecią wodno-kanalizacyjną oraz wdrożenie systemu GIS;
- 21) zakupiono urządzenie telemetryczne wraz z niezbędnym osprzętem oraz zakup systemu SCADA;
- 22) dokonano modernizacji stacji uzdatniania wody (zestaw hydroforowy z układem sterowania i przepływomierzem) w Belnie;
- 23) dokonano modernizacji przepompowni wody P 2 (zestaw hydroforowy z układem sterowania i przepływomierzem) w Lechowiu;
- 24) rozliczono projekt Cyfrowa Gmina: stacje robocze, serwery, oprogramowanie;
- 25) zagospodarowano teren wokół szkoły podstawowej w Hucie Nowej.

4. Uchwały Rady Gminy Bieliny podjęte w 2023 roku

W 2023 roku Rada Gminy Bieliny podjęła 118 uchwał na 12 posiedzeniach. Przepisy prawa miejscowego zawarte były w 42 uchwałach.

Podjęte uchwały zostały zrealizowane, bądź są w trakcie realizacji. W okresie sprawozdawczym realizowane były również uchwały podjęte w latach poprzednich. Natomiast część uchwał podjętych w 2023r. wykonywana jest dopiero w bieżącym roku (sytuacja taka dotyczy m.in. uchwał, które ustaliły przepisy podatkowe oraz budżet gminy na 2024 rok) oraz w latach następnych, m.in. uchwały dotyczące przyjęcia dokumentów strategicznych i programów.

Stosownie do art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym uchwały przesłano w trybie nadzoru Wojewodzie Świętokrzyskiemu a uchwały finansowe i finansowo- budżetowe przedłożono Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Kielcach.

Treść uchwał została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Bieliny, 40 uchwał zostało opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Rejestr uchwał Rady Gminy Bieliny podjętych w 2023 r. stanowi załącznik do Raportu.

5. Realizacja polityk, programów i strategii

W gminie Bieliny w 2023 r. obowiązywały i realizowane były cele i zadania wpisane w następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia rozwoju Gminy Bieliny

Uchwałą Nr XLIII/336/22 z dnia 29.04.2022 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021-2030 Rada Gminy Bieliny przyjęła strategię i skierowała ją do realizacji.

Strategia rozwoju Gminy Bieliny (dalej: Strategia) uwzględnia aktualne uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne rozwoju społeczno-gospodarczego oraz perspektywę finansową Unii Europejskiej, a jednocześnie jest spójna z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym i krajowym.

Strategia rozwoju nie jest dokumentem o charakterze obowiązkowym, jednak posiadanie dokumentu umożliwia pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań własnych Gminy zgodnych ze strategią. Przepis art.10e ust.1 ustawy o samorządzie gminnym reguluje kwestie charakteru prawnego

strategii – fakultatywność opracowania, a dalsze: art. 10e. ust.3- 4 jej zakres przedmiotowy; art.10f - tryb i procedury przyjmowania oraz organy odpowiedzialne za konkretne działania w ramach tworzenia i wykonywania strategii.

Określona w Strategii wizja - docelowy stan gminy w przyszłości:

Gmina Bieliny to zintegrowana, spójna i aktywna społecznie wspólnota lokalna, świadoma swoich atutów, z ukształtowaną tożsamością, świadomością ekologiczną. To przestrzeń rozwijająca się z poszanowaniem zasad ochrony przyrody, której rozwój kształtowany jest w sposób zrównoważony z uwzględnieniem funkcji społecznej, ekologicznej i gospodarczej.

Gmina wykorzystuje swoje atuty przestrzenne i lokalizacyjne dla wzmocnienia aktywności gospodarczej. Na terenie gminy, w oparciu o potencjał przebiegu drogi ekspresowej S74 funkcjonuje strefa aktywności gospodarczej, a w oparciu o atuty przyrodnicze rozwija się oferta turystyczna. Ważną rolę gospodarczą oraz ekologiczną posiada unikalne na tle kraju rolnictwo, bazujące na produktach lokalnych.

Gmina kształtuje i rozwija swoją ofertę mieszkaniową na bazie dobrej dostępności komunikacyjnej, dostępności usług publicznych oraz atrakcyjności przyrodniczo-krajobrazowej.

Gmina kształtuje swój wizerunek, w szczególności w odniesieniu do młodych osób, zachęcając do pozostania w rodzinnych stronach.

oraz misja, która została określona w strategii Gminy Bieliny do 2020 roku i pozostaje aktualna dla realizacji działań rozwojowych ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Bieliny na lata 2021- 2030 – „**Dbać o jakość życia mieszkańców gminy podnosząc jakość usług publicznych i rozwijając infrastrukturę gminną. Wspierać rozwój turystyki i przedsiębiorczości poprawiając warunki pracy i wypoczynku na terenie gminy**”, a także cele i kierunki działań dla realizacji wizji rozwoju gminy Bieliny wyznaczały działania samorządu.

W treści misji podkreślone kwestie i wartości niezmiennie dla prowadzenia polityki rozwoju lokalnego, w tym jakość usług publicznych, infrastrukturę gminną oraz wymiar ekonomiczny rozwoju lokalnego. Nadrzędnym celem misji jest osiągnięcie wysokiej jakości życia.

Z wizji, misji oraz wyzwań rozwojowych płyną cele rozwojowe oraz priorytety, które nawiązują do wymiaru społecznego, środowiskowego i gospodarczego.

W Strategii wskazano wyzwania, które stoją przed Gminą w perspektywie wieloletniej, w tym tej wykraczającej poza najbliższą dekadę. Najważniejszym punktem odniesienia dla realizacji działań rozwojowych w gminie są oczywiście mieszkańcy i jakość życia. Do przyszłych wyzwań rozwoju gminy należy zaliczyć te związane z wymiarem społecznym oraz środowiskowym. Gmina Bieliny powinna mocniej wykorzystać swoje atuty rozwojowe, w tym potencjał lokalizacji, m. in. dla rozwoju funkcji gospodarczej, osadniczej, jak też walory przyrodniczo-krajobrazowe dla rozwoju funkcji mieszkaniowej. W wymiarze społecznym gmina dążyć będzie do wzmocnienia jakości usług, w tym związanych z pomocą społeczną i ochroną zdrowia. Stawiać będzie na wzmocnienie oferty czasu wolnego, która służyć będzie zarówno mieszkańcom, jak też turystom.

Strategia jest dokumentem wyjściowym la szeregu polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym związanych z planowaniem przestrzennym, zagadnieniami społecznymi, promocji gminy, rewitalizacji.

Realizowane przez samorząd w 2023 r. inwestycje oraz działania społeczne stanowią realizację zapisanych w Strategii celów i priorytetów.

Rok 2023 kończy pierwszy okres obowiązywania Strategii, który należy poddać ocenie poprzez określony w Strategii system monitoringu, ocenić stopień aktualności Strategii. Monitorowanie realizacji Strategii polega na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii kierunkami (przypisanie zrealizowanych inwestycji/projektów do poszczególnych kierunków działań). Obecnie opracowywany jest Raport z monitoringu Strategii wg stanu na 31 grudzień 2023r.

2. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Gmina Bieliny od 2000 r. realizuje politykę przestrzenną zgodnie z zasadami, określonymi w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bieliny”, przyjętym Uchwałą Nr XVII/20/2000 Rady Gminy w Bielinach z dnia 27 września 2000 r.

Studium zostało zmienione Uchwałą Nr XXX/214/05 Rady Gminy w Bielinach z dnia 30 listopada 2005 r. Zmiana Studium nastąpiła w wyniku m. in.: korekty przebiegu trasy drogi ekspresowej S-74, wyznaczenia nowego cmentarza w Bielinach i poszerzenia istniejącego w Makoszynie, konieczności wyznaczenia nowych terenów pod inwestycje budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz w związku z opracowywaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw.

Obowiązek sporządzenia i uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obowiązujące w 2023 r. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bieliny zostało uchwalone Uchwałą Nr XXXVIII/292/17 Rady Gminy Bieliny z dnia 30 listopada 2017r. Dokument określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań rozwoju gminy.

Sporządzenie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bieliny wywołane zostało uchwałą Nr VII/37/11 Rady Gminy Bieliny z dnia 27 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bieliny.

Zmianą Studium objęto cały obszar w granicach administracyjnych Gminy. Do zmiany przystąpiono z uwagi na:

- 1) potrzebę aktualizacji danych i analiz dotyczących diagnozy stanu istniejącego oraz uwarunkowań;
- 2) potrzebę pozytywnego rozpatrzenia szeregu wniosków osób fizycznych dotyczących poszerzenia terenów inwestycyjnych bądź budowlanych w miejscach gdzie nie narusza to przepisów odrębnych;
- 3) aktualizacji danych zawartych w nowych dokumentach programowych przyjętych przez Radę Gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest opracowaniem strategicznym, dotyczącym Gminy Bieliny w jej granicach administracyjnych.

Studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jednak jego ustalenia są wiążące dla organów Gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stanowiąc dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego – zobowiązują władze samorządowe do prowadzenia określonej w nim polityki przestrzennej.

Studium określa główne funkcje rozwoju Gminy Bieliny wraz z oceną stopnia ich zaawansowania oraz potencjalnych możliwości rozwoju.

Nadrzędnym celem Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bieliny jest: kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej, pozwalającej na ochronę, wykorzystanie zasobów i walorów gminy oraz realizację wielokierunkowych potrzeb rozwojowych, w szczególności jej „zadań własnych” i zobowiązań w zakresie zadań ponadlokalnych.

Działania te należy prowadzić z uwzględnieniem obowiązku ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego, na podstawie uwarunkowań fizjograficznych, przyrodniczych, kulturowych, zainwestowania, przepisów prawnych i sytuacji demograficzno-gospodarczej Gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest opracowaniem kierunkowym, stanowiącym zestaw wytycznych dla decyzji planistycznych podejmowanych przez władze Gminy. Decyzje te realizowane są poprzez uchwalenie planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące Studium stanowi podstawę wprowadzania ewentualnych zmian jednostkowych w planach zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2023 polski system planowania przestrzennego przeszedł znaczące zmiany za sprawą ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688), której pierwsze przepisy weszły w życie już 24 września tego samego roku. Nowelizacja ta, opracowana z myślą o zwiększeniu efektywności i przejrzystości procesów urbanistycznych, wprowadza szereg istotnych zmian, które będą wprowadzane stopniowo. Mają one kluczowe znaczenie dla jednostek samorządu terytorialnego, inwestorów oraz mieszkańców, wprowadzając nowe regulacje, mające usprawnić proces planowania przestrzennego w Polsce.

Zmiana ta wprowadza plan ogólny zastępujący dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plan ogólny będący aktem prawa miejscowego stanowi podstawę do uchwalania planów miejscowych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Wymaga to od gmin:

- określenia stref planistycznych,
- określenia gminnych standardów urbanistycznych oraz dostępności urbanistycznej,
- ustalenia obszarów uzupełnienia zabudowy.

Gminy mają czas do końca 2025 roku na sporządzenie tych planów, co jest wyzwaniem ze względu na krótki termin i konieczność przygotowania dokumentów zgodnie z potrzebami mieszkańców.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Bieliny pokryta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w 100%. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego zostały uchwalone dla każdej miejscowości oddzielnie.

Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalony w Studium wynika z istniejących uwarunkowań oraz planowanego rozwoju Gminy, w myśl przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która mówi: *plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne*. Przepisami odrębnymi, nakładającymi na gminę obowiązek sporządzenia planu miejscowego są przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która mówi: *„przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego”*.

Rok 2023 roku był kolejnym rokiem obowiązywania przyjętych uchwałami Rady Gminy w maju 2018r. planów zagospodarowania przestrzennego. Uchwały obowiązują od 18 lipca 2018 roku. Dla niewielkich obszarów w poszczególnych miejscowościach nadal obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałami Rady Gminy Bieliny w 2006 r. ze względu na rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Świętokrzyskiego.

Na podstawie dokonanych w Studium analiz, w planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny przeznaczone pod zabudowę, w perspektywie na okres max. 30 lat z uwzględnieniem nowych terenów inwestycyjnych w ramach wszystkich planowanych funkcji zabudowy.

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych przyjęto zwiększenie zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy na poziomie max. 30% co umożliwi harmonijny i dalekowzroczny rozwój gminy, ułatwia sprawne reakcje polityki przestrzennej samorządu na zmiany zachodzące w strukturze przestrzennej oraz na poziomie społecznym.

Optymalne obszary zabudowy, spełniające potrzeby mieszkańców wyrażone we wnioskach i w obowiązujących planach miejscowych oraz potrzeby w zakresie wskazania potencjału inwestycyjnego dla przyszłych inwestorów zostały zaplanowane z uwzględnieniem walorów przyrodniczych oraz uwarunkowań fizjograficznych, ochrony środowiska i elementów krajobrazu kulturowego.

Plany nie przewidują nowych obszarów pod zabudowę, wymagających znaczących inwestycji samorządu gminy w zakresie dostępu do dróg publicznych lub infrastruktury technicznej, gdyż wyznaczone tereny budowlane znajdują się w większości przy istniejących drogach publicznych, posiadają dostęp do ciągle rozbudowywanych sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Tereny zabudowy zostały wyznaczone rzetelnie jako naturalna kontynuacja istniejącego układu osadniczego oraz wcześniejszych działań samorządu w zakresie infrastruktury.

Zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane wyrażone we wnioskach o zmianę przeznaczenia a także wynikające z analizy struktury przestrzennej poszczególnych miejscowości oraz czynników predysponujących poszczególne obszary do rozwoju inwestycyjnego wykazuje, iż nowe tereny uruchomiane w ramach dalekowzrocznego planu rozwojowego gminy nie są rozbieżne z możliwościami finansowania zadań własnych gminy. Należy podkreślić brak konieczności poniesienia znacznych kosztów na rozbudowę układu komunikacyjnego oraz infrastruktury komunalnej, z uwagi na fakt, iż planowana zabudowa wyznaczona jest wzdłuż istniejących układów komunikacyjnych, bądź układów realizowanych w ramach inwestycji ponadlokalnych, oraz fakt dobrego zwodociągowania gminy i dobrego poziomu dostępu do sieci kanalizacji gminnej.

W 2023 roku wydano 182 (2022r. – 202; 2021r. -269; 2020r. – 229;2019r. -247; 2018r. -270) zaświadczeń (130) oraz wypisów i wyrysów (52) z mpzp. Zaopiniowano zgodność wykonywania podziału działek w 66 przypadkach (2022r. -41; 2021r. -55; 2020r.- 68; 2019r. -70) – tzw. wstępny podział nieruchomości oraz w roku 2023 wydano 46 decyzji dotyczących podziału nieruchomości (2022r. -47; 2021r. -56; 2020r. -69).

W 2023r. wpłynęło 19 wniosków o zmianę planów i dotyczyły następujących miejscowości: Makoszyn -1, Huta Podlysica -1, Bieliny – 3, Huta Szklana -4. Złożone wnioski zostaną zgodnie z przepisami poddane analizie po kątem zasadności oraz możliwości ich zrealizowania.

3. Gminny program rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminny Bieliny na lata 2016 -2025 został przyjęty uchwałą Nr XXVI/189/16 z dnia 11 listopada 2016 roku, zmieniony Uchwałą Nr XXXII/249/17 Rady Gminy Bieliny z dnia 24 maja 2017 roku oraz Uchwałą Nr XXXV/272/17 Rady Gminy Bieliny z dnia 26 września 2017 r.

W „Programie...” została określona misja: „Kreowanie wizerunku Gminy Bieliny jako miejsca o wysoko rozwiniętej sferze gospodarczej i społecznej, przyjaznego mieszkańcom, turystom oraz inwestorom, wynikającego z aktywnego zaangażowania lokalnej społeczności w sprawy gminy. Pielęgnacja tradycji i kultury, wsparcie turystyki i strefy gospodarczej przyczyni się do kontynuacji zrównoważonego rozwoju gminy, determinującego wysoki poziom zadowolenia z usług publicznych, infrastruktury społecznej i technicznej oraz możliwości wypoczynku.”

Realizacja „Programu...” opiera się na działaniach, które pozwolą na wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działanie w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno - środowiskowej. Do każdej sfery został opracowany główny cel strategiczny, do którego następnie dopasowano uszczegółowione cele operacyjne. Do trzech głównych celów strategicznych należą:

1. Wzrost zaspokojenia stopnia potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Cele operacyjne:

- zapewnienie źródła utrzymania oraz dostępu do podstawowych usług społecznych
  - rozwój infrastruktury społecznej, zapewniającej wysoką jakość życia mieszkańców,
  - stworzenie atrakcyjnego środowiska życia, zapewniającego ustanie zjawiska emigracji ludności poza obszar gminy,
2. Wykorzystanie potencjału rozwojowego gminy oraz wspieranie przedsiębiorczości wśród mieszkańców,

Cele operacyjne:

- stworzenie atrakcyjnego środowiska (terenów inwestycyjnych) celem wspierania rozwoju przedsiębiorczości,
  - aktywizacja zawodowa społeczeństwa poprzez wzrost popytu na pracę oraz wzrost efektywności kształcenia i programy rozwojowe,
  - stworzenie warunków do rozwoju przemysłu przetwórstwa spożywczego oraz intensyfikacja rolnictwa,
3. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb różnych grup społecznych w celu poprawy stanu przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego.

Cele operacyjne:

- powiększenie infrastruktury noclegowej, rekreacyjnej oraz gastronomi,
- polepszenie warunków technicznych budynków i infrastruktury drogowej usytuowanej na terenie zdegradowanym,
- zrównoważony rozwój ładu przestrzennego z zachowaniem jakości środowiska naturalnego.

„Program...” jest dokumentem operacyjnym będącym jednym z głównych instrumentów zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem miejscowości. W programie zamieszczono strategię trwałego rozwiązania zidentyfikowanych problemów w formie szczegółowego i wieloletniego planu działań. Poprzez rewitalizację można rozumieć kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze. Obszar wymagający rewitalizacji wskazany został na podstawie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzenno - gospodarczej oraz analizy warunków w poszczególnych częściach miejscowości, opartej o konkretne wskaźniki pozwalające zidentyfikować zjawiska kryzysowe.

Dokument ten określa priorytetowe działania zmierzające do poprawy warunków życia na terenach wymagających szczególnego wsparcia.

Obszar rewitalizacji stanowi łącznie 2,4% powierzchni Gminy Bieliny i jest zamieszkały przez 29,1% ludności Gminy Bieliny. Obszar rewitalizacji składa się z niegraniczących ze sobą podobszarów co jest dopuszczalne w świetle przepisów ustawy o rewitalizacji. Są to: Bieliny, Porąbki, Huta Nowa i Huta Szklana.

Dzięki wdrożeniu i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji zwiększa się atrakcyjność gospodarcza Gminy Bieliny, a co za tym idzie stworzona została szansa do powstania nowych podmiotów gospodarczych oraz miejsc pracy. Wprowadzenie działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji pozwala na rozwój kulturalno-społeczny obszarów wskazanych do rewitalizacji oraz przeciwdziała wykluczeniu kulturalnemu mieszkańców. Objęcie danego obszaru GPR stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie poszczególnych przedsięwzięć w ramach funduszy zewnętrznych, w tym środków Unii Europejskiej.

W Gminnym Programie Rewitalizacji zaplanowano realizację projektów kluczowych oraz zamieszczono charakterystykę pozostałych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych.

W 2023 roku realizowano n/w projekty/przedsięwzięcia kluczowe:

- 1) Bielińskie stacje wsparcia

- 2) Poprawa dostępności infrastruktury sportowo- rekreacyjnej poprzez przebudowę i remont stadionu sportowego w Bielinach – inwestycja w trakcie realizacji po zmianie wykonawcy poprzez rozwiązanie umowy i wyłonienie nowego w procedurze przetargowej
- 3) Świętokrzyska Zagroda Kultury- rozbudowa Osady Średniowiecznej w Hucie Szklanej (budynek oddany do użytkowania)
- 4) Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Hucie Nowej o budynek hali gimnastycznej wraz z modernizacją istniejącej bazy dydaktycznej i zagospodarowaniem terenu (budynek oddany do użytkowania)
- 5) Budowa parkingu przy cmentarzu parafialnym w Bielinach (realizacja zakończona)
- 6) Utworzenie ścieżki historyczno- edukacyjnej – realizacja w ramach projektu Bieliny jak nowe – etap II

Ponadto realizowano szereg projektów/przedsięwzięć, które wpisują się zakresem w charakterystykę pozostałych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych i służą realizacji założonych celów. Projekty te wpisują się w następujące bloki tematyczne:

1. Wspierające włączenie społeczne i wyrównywanie szans społecznych i zawodowych skierowane do określonych grup, m.in. projekty realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Skierowane na poprawę jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców, porządkujące i podnoszące estetykę otoczenia, m.in. budowa oświetlenia ulicznego, uporządkowanie terenu wokół SP w Hucie Nowej.
3. Związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury technicznej, m.in. remonty dróg, budowa i uzupełnianie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Powstały brakujące odcinki kanalizacji i sieci wodociągowej poza Aglomeracją Bieliny i Aglomeracją Napęków.
4. Wspierające poprawę efektywności energetycznej, m.in. wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, montaż instalacji OZE, budowa świetlicy w Makoszynie wraz z montażem instalacji OZE i pompy ciepła, montaż paneli fotowoltaicznych na Ośrodku Zdrowia w Bielinach służąca poprawie jego efektywności energetycznej.

W 2023r. trwały prace związane z analizą postępów oraz możliwością realizacji zadań zapisanych w programie w kolejnych latach obowiązywania Programu celem jego aktualizacji, m. in. dotyczące listy zadań priorytetowych w związku z zakończeniem realizacji części projektów oraz potrzebą realizacji nowych zadań.

5. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Zgodnie z art. 24 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz.2204 ze zm.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje Wójt Gminy Bieliny.

Podstawą sporządzenia Planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych jest art. 23 i 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminy na lata 2022 -2024 został przyjęty Zarządzeniem Nr 0050.15.2022 Wójta Gminy Bieliny.

W zasobie Gminy Bieliny, który podlegał gospodarowaniu na dzień 31.12.2023 r. znajdowały się tereny o łącznej powierzchni 1 495 063 m² o łącznej wartości 19 960 467,52 zł, w szczególności są to tereny pod drogami 1 018 543 m². Gminny zasób nieruchomości zlokalizowany jest we wszystkich obrębach na terenie gminy (obręby swoim obszarem odpowiadają sołectwom).

Powierzchnia nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych wyniosła 1 200 m² i znajduje się w obrębie Czaplów.

Gmina Bieliny gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, uwzględniając w pierwszej kolejności potrzeby

społeczności lokalnej i realizację zadań publicznych. Gminny zasób nieruchomości jest wykorzystywany na cele rozwojowe gminy, w tym cele inwestycyjne – dotyczy to w szczególności realizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

Nabywanie nieruchomości przez Gminę Bieliny w 2023 roku realizowane było w związku z realizacją zadań własnych w ramach posiadanych środków finansowych zaplanowanych w budżecie.

Gminny zasób nieruchomości wykorzystywany jest zgodnie z wiążącymi Wójta – jako organu wykonawczego gminy ustaleniami, które wynikają z uchwał budżetowych podejmowanych na poszczególne lata, w formach prawnych przewidzianych w ustawie Kodeks cywilny, ustawie o gospodarce nieruchomościami, a także w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Bieliny oraz Strategię Rozwoju Gminy Bieliny.

Zestawienie działek będących we własności Gminy Bieliny

Obręb ewidencyjny Gminy Bieliny	Powierzchnia wszystkich działek w danym obrębie geodezyjnym [ha]	Liczba działek
0001 Belno	9,9288	42
0002 Bieliny Kapitulne	20,3731	462
0003 Bieliny Poduchowne	12,2079	176
0004 Czaplów	6,6964	76
0005 Górki Napękowski	2,1540	53
0006 Kakonin	3,8095	47
0007 Lechów	24,6596	125
0008 Makoszyn	21,4075	122
0009 Napęków	11,4313	40
0010 Huta Nowa	12,8769	65
0011 Huta Podłysica	6,4801	24
0012 Porąbki	2,0979	12
0013 Huta Stara	5,0473	20
0014 Huta Stara - Koszary	4,2917	17
0015 Huta Szklana	5,1165	30
Razem	148,5785	1 311

Obręb ewidencyjny Gminy Daleszyce	Powierzchnia wszystkich działek w danym obrębie geodezyjnym [ha]	Liczba działek
Sieraków	0,9278	4

Działki położone na terenie Gminy Daleszyce będące we władaniu Gminy Bieliny związane są z realizacją drogi w Napękowie „pod Borem” tj. przejęciem gruntu od Lasów Państwowych w celu spełnienia wymogów dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi gminne – nie było możliwości pozyskania gruntu na terenie Gminy Bieliny.

6. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej jest związane z przyjęciem w 2007 roku tzw. pakietu energetyczno- klimatycznego Unii Europejskiej tzw. pakietu 3x20 do 2020 roku, którego głównymi celami są:

- 1) podniesienie efektywności energetycznej o 20%,
- 2) podniesienie udziału OZE w miksie energetycznym oraz
- 3) obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% .

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bieliny został przyjęty Uchwałą Nr XX/143/16 Rady Gminy Bieliny z dnia 5 maja 2016 roku w sprawie uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bieliny”

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) dla Gminy Bieliny jest dokumentem strategicznym wyznaczającym główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy ochrony powietrza, efektywności energetycznej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym również gazów cieplarnianych. Plan gospodarki niskoemisyjnej jest planem działań mającym na celu poprawę standardów jakości powietrza w perspektywie lat 2015-2020.

Podjęta w dniu 19 kwietnia 2021 r. Uchwała Nr XXX/225/21 Rady Gminy Bieliny w sprawie przystąpienia do opracowania kompleksowej Aktualizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bieliny” zainicjowała prace nad aktualizacją dokumentu jednocześnie ustalając, że do czasu przyjęcia nowego dokumentu, zachowują aktualność zapisy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bieliny, przyjętego Uchwałą Nr XX/143/16 Rady Gminy Bieliny z dnia 5 maja 2016 roku

Zakres tematyczny PGN odnosi się do działań zarówno inwestycyjnych jak i nie inwestycyjnych w sektorze mieszkalnictwa indywidualnego, budownictwa publicznego, gospodarki przestrzennej, zaopatrzenia w ciepło i energię, transportu prywatnego i publicznego. Zaproponowane działania powinny przynieść efekt ekologiczny w postaci ograniczenia emisji substancji do powietrza, redukcji zużycia energii finalnej, powinny koncentrować się na:

- wspieraniu wytwarzania i dystrybucji energii z odnawialnych źródeł energii (OZE),
- rozwoju nowoczesnej gospodarki energetycznej,
- rozwoju infrastruktury technicznej,
- inwestycjach w sektor gospodarowania odpadami,
- kreowaniu świadomego i przyjaznego środowiska społeczeństwa.

Priorytetowymi celami „Planu...” jest ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających powietrze oraz emisji dwutlenku węgla. Jednym z celów jest uzyskanie efektywności energetycznej i zastosowania OZE. „Plan...” ma także na celu poprawę jakości powietrza atmosferycznego poprzez realizację zadań i celów określonych w prawie, m.in. zawartych w Programach ochrony powietrza czy środowiska. Dla poszczególnych działań określono wskaźniki monitorowania i określono harmonogram.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji emisji poziom zużycia energii określono na 135 057,653 MWh/rok, a poziom emisji CO₂ na 51 440,939 MgCO₂/rok. Najwyższe wartości odnotowano w sektorze transportu (40 i 27%), a także obiektach mieszkalnych (56 i 66%).

Dodatkowo określono prognozowane szacunki związane z potencjałem gminy Bieliny do ograniczenia emisji CO₂, zwiększenia efektywności energetycznej i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE).

Szacunkowe poziomy (procentowe i ilościowe) możliwości ograniczenia emisji CO₂, a także zwiększenia efektywności energetycznej i stopnia wykorzystania OZE przedstawia poniższa tabela.

	Obecna wartość, w roku bazowym 2014	Prognozowana wartość, w roku 2020	Prognozowana wartość ograniczenia/zwiększenia (%), w roku 2020
Emisja CO₂	51440,939 [Mg/rok]	39089,08 [Mg/rok]	24%
Efektywność energetyczna	135057,653 [MWh/rok]	109359,4 [MWh/rok]	19%
Udział energii OZE	189,437 [MWh/rok]	5983,797 [MWh/rok]	5.33%

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zawiera działania zdefiniowane w celach strategicznych i szczegółowych wraz z kierunkami działań dla gminy Bieliny, natomiast krótko i średniookresowe zadania przedstawione zostały w postaci harmonogramu rzeczowo- finansowego. W 2023 roku realizowano m.in. n/w zadania uwzględnione w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej:

- 1) budowa oświetlenia ulicznego zastosowaniem rozwiązań energooszczędnych (LED) m.in. przy drodze gminnej Lechów Węgliska, Lechów Poddębina, Makoszyn Boskowiny, Makoszyn Podlesie, Makoszyn Wyprawy
- 2) montaż instalacji OZE na budynkach osób fizycznych w ramach projektu parasolowego – rozszerzenie projektu o kolejne realizacje po pozyskaniu dodatkowych środków oraz na budynku OZ w Bielinach - w 2023r. zamontowano 82 szt.
- 3) montaż instalacji OZE oraz pompy ciepła w budynku świetlicowo -garażowym w Makoszynie
- 4) termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: budynek strażnicy OSP w Belnie

Ponadto ułatwiając mieszkańcom możliwości skorzystania z dofinansowania na działania przyczyniające się do poprawy jakości powietrza w ramach Programu „Czyste Powietrze” pracownik urzędu gminy w ramach wykonywanych obowiązków udziela wsparcia mieszkańcom w w/w zakresie, tj. pomaga w wypełnieniu wniosku, kompletowaniu załączników oraz rozliczeniu przyznanych dotacji. W 2020 r. została podpisana umowa o współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie realizacji programu Czyste Powietrze.

Ogółem w 2023 roku mieszkańcy Gminy Bieliny złożyli 139 (2022 -82; 2021 -124) wniosków o dofinansowanie realizowanych przez siebie działań w zakresie poprawy jakości powietrza, w tym 69 (2022- 49; 2021 -61) w punkcie zorganizowanym w UG Bieliny. Za pośrednictwem punktu zorganizowanego w UG mieszkańcy w 2023r. złożyli również wnioski o płatność – 39 szt.

W **2023r.** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach wydał **220** zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem wymaganym przy składaniu wniosków o wsparcie ze środków UE realizowanych przez gminę projektów.

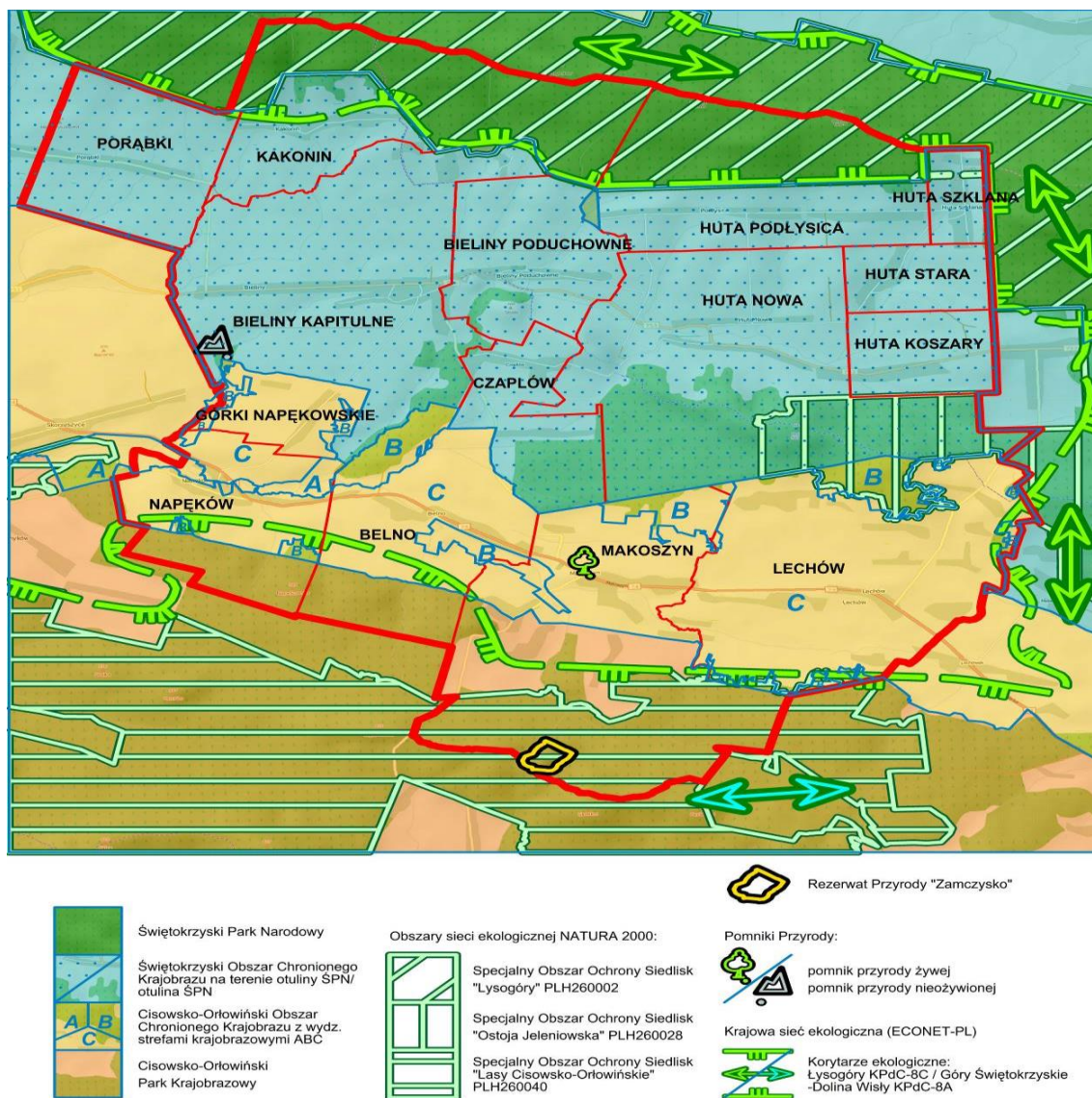
7. Program ochrony środowiska

Obowiązujący w 2023r. Program ochrony środowiska został przyjęty Uchwałą Nr L/389/22 Rady Gminy Bieliny z dnia 21 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bieliny na lata 2022- 2026 z perspektywą do 2030 r.”. Program uwzględnia aktualne problemy wpływające na jakość środowiska naturalnego na terenie gminy oraz analizę możliwości i działań naprawczych w przypadku występujących zagrożeń.

Celem sporządzenia Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest realizacja polityki ochrony środowiska zgodnie z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem i jest spójny ze wszystkimi dokumentami dotyczącymi zagadnień ochrony środowiska na szczeblu gminy. Realizacja POŚ przyczynia się do zrównoważonego rozwoju gminy Bieliny uwzględniając kwestie związane z ochroną środowiska.

Gmina Bieliny położona jest w obszarze szczególnie atrakcyjnym pod względem ukształtowania terenu i walorów krajobrazowych. Na terenie gminy Bieliny występują następujące formy ochrony przyrody:

- park narodowy,
- pomniki przyrody,
- rezerwat przyrody,
- obszary chronionego krajobrazu,
- park krajobrazowy,
- obszary NATURA 2000.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Bieliny.

Na podstawie zawartej w POŚ analizie stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań oraz określono system realizacji Programu.

Głównym celem zapisanym w programie jest „Zrównoważony rozwój Gminy Bieliny dążący do poprawy jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego. Program jest narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie.

Przedstawiono w nim cele i kierunki działań jakie musi realizować gmina w celu poprawy jakości środowiska, a także szczegółowy harmonogram realizacji działań. Dla obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki oraz zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska. Do opracowania dokumentu wykorzystano model D-P-S-I-R czyli model „siły naprawcze- presja- stan – wpływ – reakcja”, który polega na opisanie poszczególnych elementów oraz przedstawienia jakie są przyczyny obecnego stanu środowiska, a także jak środowisko wpływa m. in. na życie społeczne i gospodarcze.

Realizacja zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi. Podstawowymi źródłami finansowania są środki publiczne (budżetowe państwa, gminy lub pozabudżetowe instytucji publicznych), prywatne oraz prywatno-publiczne.

Cel średniookresowy: pozyskiwanie dotacji na utylizację
utylizacja 30% materiałów zawierających azbest

etap III: w okresie 2027-2032

Cel długookresowy: pozyskiwanie dotacji na utylizację
utylizacja 50 % materiałów zawierających azbest.

Program usuwania azbestu dla Gminy Bieliny stanowi istotny dokument w procesie pozyskiwania środków finansowania działań związanych z oczyszczeniem terenu gminy z wyrobów zawierających azbest. Proces usuwania azbestu wymaga zastosowania określonych procedur, które wymagają znacznych nakładów finansowych.

Każdego roku z terenu Gminy Bieliny usuwane są wyroby zawierające azbest, w szczególności zlokalizowane na budynkach (eternit).

W roku 2023 zostało zrealizowanych 98 wniosków osób fizycznych o usunięcie wyrobów zawierających azbest. Masa zutylizowanych wyrobów wyniosła 388,70 Mg tj. 25 842 m².

Koszt zadania 135 516,04 zł - dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Środowiska i Gospodarki Wodnej wyniosło 100%.

Od roku 2008 zostało usuniętych łącznie 169 867,74 m² wyrobów zawierających azbest z tego w okresie 2008r. – sierpień 2013r. w ilości 23 558 m². Łącznie od 2008 roku zakwalifikowano do realizacji 839 złożone wnioski o usunięcie wyrobów zawierających azbest.

W wyniku przeprowadzonej w sierpniu 2013r. inwentaryzacji określono wielkość wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bieliny na 685 114 m². Na 31.12.2023r. do usunięcia i unieszkodliwienia pozostało 515 246,26 m² wyrobów zawierających azbest. Pozostający do usunięcia azbest zlokalizowany jest głównie na budynkach gospodarczych.

W roku 2023 dzięki uruchomieniu przez Agencje Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa naboru wniosków o dofinansowanie wymiany azbestowych pokryć dachowych na budynkach służących produkcji rolnej znaczna liczba wniosków składanych przez mieszkańców gminy dotyczyła właśnie usuwania azbestu z budynków gospodarczych.

Szczegółowe informacje dotyczące ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy Bieliny można znaleźć pod adresem: <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>.

9. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Bieliny na lata 2013 -2028, zostały przyjęte Uchwałą Nr XXXIII/226/13 Rady Gminy Bieliny z dnia 14 czerwca 2013 roku. Uchwałą Nr XXXII/252/21 Rady Gminy Bieliny z dnia 30 czerwca 2021 r. została przyjęta Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Bieliny.

Zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe należy m.in. planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy, planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy. Art. 19 ustawy nakłada na gminę obowiązek opracowania projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.

Celem opracowania „Projektu założeń ...” była diagnoza potrzeb energetycznych i sposób ich zaspokajania na terenie Gminy, określenie potrzeb energetycznych oraz źródeł ich pokrycia do 2028r. z uwzględnieniem planowanego rozwoju gminy. Celem przyjętej Aktualizacji było dostosowanie

dokumentu do aktualnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz ocena stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, a przede wszystkim dostosowanie Założeń do zmienionych warunków funkcjonowania gospodarki energetycznej na terenie Gminy Bieliny.

Zakres „Projektu założeń...” jak również Aktualizacji wynika bezpośrednio z ustawy „prawo energetyczne” i obejmuje:

- 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych
- 4) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. „o efektywności energetycznej”,
- 5) zakres współpracy z innymi gminami.

„Projekt założeń...” określa przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, w szczególności:

- 1) w obszarze gospodarki cieplnej:
  - modernizację źródeł ciepła wraz ze zmianą paliw
  - modernizację instalacji odbiorczych centralnego ogrzewania
  - prace z zakresu pełnej termomodernizacji budynków
- 2) w obszarze zaopatrzenia w energię elektryczną
  - modernizację systemu energetycznego na terenie gminy zarówno w obrębie średniego, jak i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych

W ostatnich latach trwają na terenie gminy prace związane z modernizacją infrastruktury energetycznej jednak przedsiębiorstwa energetyczne uzależniają zakres prac od możliwości finansowych.

Zarówno gmina Bieliny jak również osoby prywatne podejmują działania racjonalizujące użytkowanie ciepła i energii elektrycznej poprzez:

- 1) modernizację źródeł ciepła, w szczególności poprzez pozyskiwanie dotacji z Programu Czyste Powietrze. W 2023r. budynki będące własnością gminy Bieliny również zostały wyposażone w panele fotowoltaiczne – ośrodek zdrowia w Bielinach, a świetlica w Makoszynie również w pompę ciepła.
- 2) termomodernizację – ocieplenie budynków, wymianę stolarki
- 3) rozwój odnawialnych źródeł energii, w szczególności wykorzystanie energii słonecznej: kolektory i inne systemy solarne oraz układy fotowoltaiczne (m.in. instalacja w ramach programu parasolowego)
- 4) modernizację oświetlenia ulicznego w kierunku zastępowania lamp sodowych lampami LED. W roku 2023 nowe odcinki oświetlenia wykonywane były przy wykorzystaniu lamp LED.

10. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bieliny na lata 2022-2027 została przyjęta do realizacji Uchwałą Nr XL/317/22 Rady Gminy Bieliny z dnia 24 stycznia 2022 roku.

Obowiązek posiadania takiego dokumentu nakłada art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W myśl tego przepisu do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia określa cele w obszarze polityki społecznej, której zadaniem jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jak i niematerialnych wszystkich grup społecznych, przy szczególnym uwzględnieniu rodzin oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cele zostały określone w dokumencie następująco:

- 1) Zintegrowana i aktywna społeczność poprzez wzmacnianie więzi społecznych i aktywizowanie mieszkańców.
- 2) Samodzielni mieszkańcy gminy niezależni od pomocy społecznej poprzez aktywność na rynku pracy.
- 3) Rodziny wzajemnie wspierające się i samodzielnie rozwiązujące problemy poprzez promowanie więzi rodzinnych, wielopokoleniowych i łatwiejszy dostęp do poradnictwa rodzinnego.
- 4) Dobre warunki kształcenia i wyrównywania deficytów pozwalają na aktywny i wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, dzięki wyrównywaniu szans edukacyjnych i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.
- 5) Osoby niepełnosprawne aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności, czują się potrzebne, dzięki działaniom aktywizującym i integrującym.

W/w cele strategiczne spajają cel główny będący jednocześnie misją Gminy Bieliny w obszarze polityki społecznej: „Celem naszego samorządu jest pogodzenie interesów ludzi sukcesu i tych, którzy potrzebują pomocy. Walorami naszego regionu jest historia, kultura, położenie geograficzne i ludzie, którzy poprzez nabyte przez pokolenia doświadczenia i pracowitość potrafią rozwiązywać lokalne problemy.”

Dla realizacji celów strategicznych w Strategii zostały przypisane zadania realizacyjne wraz harmonogramem wdrażania.

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań jest budżet gminy, gwarantujący samodzielność finansowa samorządu. Możliwość realizacji zadań warunkuje w głównej mierze zakres i charakter dochodów budżetowych. Poziom dochodów własnych gminy Bieliny jest niewystarczający w stosunku do realizowanych zadań własnych oraz potrzeb społecznych, dlatego też wdrażając Strategię Gmina Bieliny wnioskuje o dofinansowanie z dostępnych programów pomocowych, zarówno środki unijne jak też programy ministerialne, małe granty, ale także prowadzić racjonalną współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców.

Sprecyzowanie zadań oraz określenie w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych harmonogramu ich wdrażania są pomocne w staraniach o pozyskanie środków pozabudżetowych.

Zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Bieliny ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, osób niepełnosprawnych, rodzin zubożałych i niewydolnych wychowawczo, osób bezrobotnych poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych będących odpowiedzią na zidentyfikowane problemy, w szczególności w sferze społecznej to podstawa lokalnej polityki społecznej.

Strategia jest dokumentem stanowiącym podstawę do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze pomocy społecznej. Cele i kierunki działań są zgodne ze wskazaniami o charakterze programowym z obszaru polityki społecznej.

Głównym realizatorem Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc i wsparcie w gminie Bieliny z pomocy społecznej w 2023 roku uzyskało 603 osób (jest to liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie) w 322 rodzinach. W stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się (655 w 344 rodzinach). W gminie Bieliny najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2023 roku było kolejno: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 140 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba- 128, ubóstwo- 110, niepełnosprawność- 93, bezrobocie- 40. Bardzo często przyczyny ubiegania się o pomoc społeczną kumulują się.

Pomoc w formie świadczenia wychowawczego w roku 2023 stanowiła niewielki zakres działalności GOPS. Całkowita kwota przyznanego świadczenia wychowawczego wraz z kosztami obsługi wyniosła 9 403,30 zł, co jest następstwem nowelizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci – wnioski od 1 stycznia 2022 r. składane są do ZUS.

Liczba rodzin pobierających w roku 2023 zasiłek rodzinny wyniosła 296. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmniejszyła się o 45. Całkowita kwota przyznanych świadczeń rodzinnych z dodatkami, opiekuńczych, alimentacyjnych wraz z kosztami obsługi wyniosła 6 139 186,24 zł (2022r.- 5 926 179,07 zł ; 2021r.- 6 463 415 zł; 2020r. -5 936 000 zł; 2019r. – 5 433 638 zł) – w 100% finansowane z budżetu państwa.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Bieliny prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: GOPS i Klub Senior+, ośrodki wsparcia. Rodzin objętych pracą socjalną w 2023 r. było 141 (2022r.- 161; 2021 r. - 181; 2020r. -192; 2019r. -236).

Pomoc i wsparcie w gminie Bieliny z pomocy społecznej w 2022 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 230 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 184 osoby (liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie). Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 4 osób. W gminie pracował jeden asystent rodziny, którzy objął swoją opieką 6 rodzin (18 dzieci).

W gminie Bieliny środki finansowe wydatkowane na zadania z polityki społecznej wyniosły w 2023 roku 9 634 606,79 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując swoje zadania statutowe jako zadania własne gminy i zadania zlecone oraz projekty finansowane ze środków pozabudżetowych w największym stopniu przyczynia się do realizacji celów określonych w strategii.

GOPS w 2022 r. realizował zadania związane z udzielaniem pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom najbardziej potrzebującym pomocy. Pomoc była udzielana w zależności od sytuacji osób i rodzin oraz możliwości finansowych Ośrodka.

W roku 2023 cele statutowe jednostki były realizowane poprzez zadania:

- 1) z zakresu realizacji ustawy o pomocy społecznej i programu „Posiłek w szkole i w domu”

Zadania realizowane z ustawy o pomocy społecznej finansowane są ze środków własnych gminy oraz ze środków przekazanych z budżetu państwa. W ramach zadań własnych na które gmina otrzymała środki finansowe z budżetu Wojewody Świętokrzyskiego udzielono pomocy w formie:

- **zasilku stałego 34 osobom na kwotę 207 753,00 zł**
- **zasilku okresowego 58 rodzinom na kwotę 83 039,00zł.,**

Ze środków własnych gminy pomocy udzielono w formie wypłaty **zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych** na kwotę **60 027,00 zł**. Są to zasiłki m.in. na dofinansowanie zakupu opału, odzieży, żywności, leków i leczenia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Jedną z głównych form pomocy udzielanej przez Ośrodek jest **dożywianie uczniów w szkole**. W 2023r. posiłki wydawane były we wszystkich szkołach. Z tej formy pomocy skorzystało **172 dzieci** (dla 11 dzieci z wnioskiem o dożywianie wystąpili dyrektorzy szkół). W ramach Programu udzielono również pomocy finansowej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Środki na dożywianie pochodziły z dotacji **248 000,00 zł** oraz środków własnych Gminy w wysokości **62 000,00 zł** (w tym 35 000 zł dowóz)

Łączny koszt programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2023 r. wyniósł 310 000 zł.

- 2) z zakresu realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 3) z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- 4) z zakresu realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 5) z zakresu realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadaniem gminy jest opracowanie systemu wspierania rodziny biologicznej, w tym organizacji pracy asystentów rodziny, rodzin wspierających i placówek wsparcia dziennego, jak również innych form pomocy i pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkałych na terenie gminy.

Prowadzenie działań profilaktycznych wspierających rodziny z dziećmi jest wskazane zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych. Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny, wczesnej interwencji. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, asystentów rodziny, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów.

Efektom podejmowanych działań w ramach systemu ma być zapewnienie rodzinie takiej pomocy, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny biologicznej.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

W 2023 r. gminie pracował jeden asystent rodziny, którzy objął swoją opieką 6 rodzin (18 dzieci). W rodzinach zastępczych w 2023 roku przebywało 5 dzieci z terenu Gminy Bieliny, natomiast w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 3 dzieci. Jedno dziecko jest sierotą zupełną. Troje dzieci pochodzi z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzice mają ograniczone przez Sąd Rodzinny prawa rodzicielskie.

W 2023 roku na terenie Gminy Bieliny funkcjonowało 6 ośrodków wsparcia w następujących miejscowościach: Bieliny, Huta Nowa, Huta Podłysica, Lechów, Napęków, Porąbki. W ramach funkcjonowania placówek prowadzone były zajęcia mające na celu wspieranie rozwoju dzieci, budowanie pozytywnej samooceny, poprawę ich funkcjonowania w życiu społecznym i szkolnym, animowanie czasu wolnego, a także umożliwiające udział w zajęciach rozwijających ich zainteresowania.

Uchwałą Nr XLIII/338/23 z dnia 29 kwietnia 2022r. Rada Gminy Bieliny przyjęła gminny program Wspierania Rodziny dla Gminy Bieliny na lata 2022 -2024.

- 6) z zakresu ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W 2023r. zostały przyznane 336 KDR.

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom wielodzietnym tj. rodzinom mającym na utrzymaniu 3 lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 25 r.ż. gdy uczą się lub studiują oraz bez ograniczeń wiekowych — w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Karta przysługuje rodzinie niezależnie od dochodu i na jej podstawie rodziny mogą korzystać z uprawnień, jakie znajdują się w katalogu ulg i zwolnień zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

W 2023 r. zostało złożonych 162 wnioski, w tym 4 elektronicznie i 158 papierowych o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

- 7) przemoc w rodzinie oraz obsługa organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego,

- 8) program „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” - edycja 2023

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach w 2023 roku realizował Program współfinansowany z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach środków Funduszu Solidarnościowego. Program skierowany był do osób niepełnosprawnych z terenu gminy Bieliny posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym

W ramach Programu wsparciem objęte zostały wszystkie chętne osoby:

- 22 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności skorzystało z usług opieki w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej – 8 532 godziny usług.
- 2 osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym – 595 godzin
- Dziecko do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności -111 godzin

Koszt realizacji Programu to 360 130,73zł w tym 7 061,36 zł koszty obsługi (100% z dotacji).

9) DODATEK WĘGLOWY

Postawa - ustawa z dnia 05 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1692 ze zm.)

Dodatek węglowy **to jednorazowe świadczenie w wysokości 3 tys. zł.** Przysługiwało gospodarstwu domowemu, w którym głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, koza, kominek, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy, zasilane paliwami stałymi. Warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku węglowego było wpisanie lub zgłoszenie głównego źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Wydatki na wypłatę dodatku węglowego wraz z obsługą wyniosły – **171 360,00 zł**
w tym wypłata dodatku - 168 000,00 zł
koszty obsługi - 3 360,00 zł (2%)

W 2023r. zostało rozpatrzone pozytywnie 56 wniosków.

10) DODATEK ELEKTRYCZNY

Podstawa ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2127 ze zm.)

Zgodnie z ustawą, dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane energią elektryczną - źródło to musiało zostać zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Jednorazowy dodatek elektryczny przewidziany był dla tych gospodarstw domowych, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania, w tym wykorzystują pompy ciepła ale nie dla osób które korzystają z fotowoltaiki. Wysokość dodatku wynosiła 1000 zł, natomiast w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej powyżej 5 MWh, był podwyższony do 1500 zł.

Wniosków o dodatek elektryczny w okresie od 08-12-2022 do 31-12-2022r. zostało złożonych – 2.

W 2023r. o dodatek elektryczny w okresie od 01.01.2023 o 01.02.2023 zostało złożonych 12 wniosków.

Wydatki na wypłatę dodatku elektrycznego wraz z obsługą wyniosły – **15 810,00 zł**
w tym wypłata dodatku - 15 500,00 zł
koszty obsługi - 310,00 zł (2%)

11) POMOC OBYWATELOM UKRAINY

W 2023 roku GOPS realizował wypłaty osobom zapewniającym zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa świadczenia w wysokości 40 zł za każdy dzień pomocy. Weryfikacja pobytu uchodźców była dokonywana w terenie przez pracowników socjalnych. Na terenie naszej gminy wsparcia udzieliły 3 rodzin. Wpłynęło 14wniosków.

Wyplacono łącznie 72 672, 00 zł (koszty obsługi 272zł + wypłata świadczeń 72 400,00zł).

GOPS udzielał pomocy obywatelom Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był uznawany za legalny - wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i których PESEL został wpisany do rejestru. GOPS udzielał pomocy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Świadczenie wypłaciliśmy dla 2 osób na kwotę 600 zł. + koszty obsługi 12 zł. (łącznie 612 zł.).

12) POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać: – osoby nieubezpieczone; – osoby posiadające obywatelstwo polskie; – osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; – osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej.

W 2023 roku wydano 8 decyzji administracyjnych o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych na okres 90 dni.

13) ŻYWNOSĆ UNIJNA

W ramach współpracy z Caritas Diecezji Kieleckiej, osoby samotne oraz rodziny z terenu Gminy Bieliny, które spełniły 235 % kryterium dochodowego w pomocy społecznej (do kwoty 1.823,60 zł w przypadku osoby samotnej, a w przypadku osoby w rodzinie do kwoty 1.410,00 zł), które podpisały stosowną deklarację uczestnictwa w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD 2014 - 2020) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021 Plus , 2023 roku otrzymały skierowania na pomoc żywnościową. GOPS w Bielinach wydał skierowania dla 81 osób.

14) CZYSTE POWIETRZE

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnopolską inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków. W dniu 01.10.2020r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r, Prawo ochrony środowiska które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”.

Do ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.

Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach po uprzednim złożeniu wniosku.

W 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach wydał 220 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

Szczegółowo podejmowane przez GOPS w Bielinach zadania opisane zostały w Sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielinach za 2023 rok, Sprawozdaniu z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w gminie Bieliny za 2023 rok oraz w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023r., gdzie w formie graficznej i tabelarycznej

prezentowane są szczegółowe dane dotyczące świadczeń, sytuacji demograficznej oraz porównania wskaźnikowe do powiatu Kieleckiego i województwa świętokrzyskiego.

11.Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bieliny na lata 2023 -2026 został przyjęty Uchwałą Nr LIV/432/23 Rady Gminy Bieliny z dnia 25 kwietnia 2023 r..

Program stanowi interdyscyplinarną strategię działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na terenie Gminy Bieliny.

Celem Programu jest:

- poprawa sytuacji w zakresie ochrony ofiar przemocy,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bieliny,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Cele Programu realizowane są poprzez:

- 1) budowanie lokalnego programu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Bieliny,
- 3) doształcania pracowników w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie np. poprzez pomoc psychologiczną, pomoc prawną, monitoring rodziny
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie np. poprzez nacisk grup roboczych na zmianę postaw i zachowań, kierowanie na zajęcia korekcyjno – edukacyjne.

Zrealizowane działania w 2023 r. w ramach programu:

- 1) Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie
  - członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz pracownicy socjalni diagnozowali sytuację w poszczególnych przypadkach,
  - diagnozowanie przemocy w rodzinach i bieżąca współpraca specjalistów z różnych instytucji w ramach działań grup roboczych.
- 2) Informowanie i edukowanie mieszkańców
  - a) informacje na temat przemocy zostały umieszczone na tablicach informacyjnych,
  - b) informacje na temat przemocy na bieżąco były przekazywane przez specjalistów z różnych instytucji pracujących z osobami i rodzinami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc (m.in.. pracowników socjalnych, pedagoga szkolnego, policjantów, kuratorów sądowych),
  - c) upowszechnianie telefonów i adresów placówek zajmujących się ofiarami przemocy,
  - d) upowszechnianie informacji o prawach przysługujących ofiarom przemocy.

3) Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych

Szkoły w ciągu całego roku prowadzą działania profilaktyczne dotyczące problematyki przemocy wśród uczniów. Na początku każdego roku szkolnego program profilaktyczno – wychowawczy poddawany jest ewaluacji. Odbywają się konsultacje z uczniami, nauczycielami i rodzicami dotyczące potrzeb z zakresu skutecznej profilaktyki przemocy.

W szkole odbywają się następujące działania:

- wychowawcy na godzinach wychowawczych prowadzą lekcje dotyczące np. emocji i ich wyrażania, wartościach w życiu człowieka, rozwijania empatii itd.

- pedagog szkolny prowadzi warsztaty dotyczące przemocy i agresji, asertywności i właściwej komunikacji,
- projekcje filmów profilaktycznych, po ich emisji odbywają się dyskusje dotyczące poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza nią,
- pojawiają się na gazetce szkolnej informacje dotyczące kształtowania postaw prospołecznych,
- konsultacje z rodzicami dotyczące m.in. problemu przemocy,
- kierowane są osoby do psychologa lub instytucji, które zapewniają terapię młodzieży oraz rodzin,
- współpraca z kuratorami sądowymi w celu zapewnienia jak najlepszej opieki osobom, które mają nadzór kuratorski,
- prowadzone są badania ankietowe dotyczące sprawdzania poczucia bezpieczeństwa uczniów. Wyniki ankiet są analizowane podczas zebrań zespołu wychowawców i na ich podstawie planowane są odpowiednie działania.
- udział w projektach profilaktycznych, np. Zachowaj trzeźwy umysł, Dzień bezpiecznego Internetu w ramach których odbywają się prelekcje, konkursy, wystawy z zakresu bezpieczeństwa. M.in. w szkole w Bielinach odbyły się działania związane ze Świętokrzyskimi Dniami Profilaktyki. Podczas tej akcji odbył się cykl spotkań z psychologiem podczas którego realizowano tematy związane z hejtem - zajęcia były prowadzone przez psychologa z Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Bodzentynie. Odbyło się także spotkanie profilaktyczne pn. „Żyj poza klatką” z uczniami starszych klas. Prelegentem był Leszek Korzeniecki – instruktor terapii uzależnień, autor wielu książek i programów profilaktycznych.

Dla uczniów klas młodszych pedagodzy prowadzili warsztaty na temat przemocy i agresji. Akcja zakończyła się konkursem plastycznym o tematyce profilaktycznej.

Zadanie zostało sfinansowane ze środków budżetu Gminy Bieliny w ramach środków z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- 4) Zapewnienie pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc:
  - a) kierowano sprawy do prokuratury, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - b) na bieżąco monitorowano sytuację rodzin, w których założona jest Niebieska Karta,
  - c) udzielono pomocy w formie pracy socjalnej oraz świadczeń finansowych w ramach planu finansowego GOPS,
- 5) Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy:
  - praca w grupach roboczych – współpraca przedstawicieli różnych instytucji na rzecz pomocy rodzinom,
  - poznawanie kompetencji poszczególnych podmiotów realizujących procedurę Niebieskiej Karty oraz współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W 2023 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 13 Niebieskich Kart. Powołano grupy robocze w celu zdiagnozowania problemu i pracy z rodziną. W 2023 roku odbyło się 45 posiedzeń grup roboczych w ramach procedury Niebieskiej Karty.

W 2023 r. zostało objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych 54 osoby w tym: 15 kobiet, 26 mężczyzn i 13 dzieci.

Procedurę NK prowadzono w 16 rodzinach z terenu gminy Bieliny.

Odbyły się 11 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, które dotyczyły powołania grup roboczych i omówienia sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

12. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (T. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (T. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Uchwałą Nr L/388/22 Rady Gminy Bieliny z dnia 21 grudnia 2022 roku został przyjęty Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Bieliny oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bieliny na 2023 rok.

Środki na realizację Programu Profilaktyki pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z podatku ze sprzedaży tzw. „małpek” czyli napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml. Podatek od sprzedaży tzw. „małpek” płacą przedsiębiorcy, którzy sprzedają alkohol hurtowo. Podziału tych środków dokonuje Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy. Środki z podatku „od małpek” w 50% trafiają do NFZ, a w 50% do gmin proporcjonalnie od wielkości sprzedaży w punktach do spożycia poza punktem sprzedaży.

W 2023 roku z tytułu opłaty za wydane zezwoleni na sprzedaż alkoholu wpłynęło do budżetu gminy: 1446 984,66 zł. Ze sprzedaży „małpek” wpłynęło: 15 625,55 zł (maj 2023) oraz 19 385,09 zł (wrzesień 2023). Środki na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień niewykorzystane w 2022 roku w wysokości: 101 806,50 zł zostały w 2023 roku przeznaczone na realizację zadań z zakresu profilaktyki. Łączne środki wyniosły: 283 801,80 zł.

Środki finansowe wydatkowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok w zależności od przedmiotu realizowanego zadania są pokrywane z budżetu Gminy - z rozdziału zwalczania alkoholizmu lub rozdziału zwalczania narkomanii. W związku z powyższym oraz z uwagi na obowiązki sprawozdawcze Urzędu Gminy poszczególne zadania zrealizowane z GPPiRPA oraz PN zawierają informację nt. źródła finansowania tj. rozdział: zwalczanie alkoholizmu lub rozdział: zwalczanie narkomanii.

W 2023 roku zgodnie z zapisami Programu funkcjonował Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, gdzie zatrudniony jest na umowę zlecenia terapeuta ds. uzależnień. Punkt jest zlokalizowany w budynku Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach przy ul Partyzantów 3, i jest czynny w wymiarze 7 godzin tygodniowo (wtorek: 12.00 – 19.00). W 2023r. terapeuta udzielił 518 porad dla 41 osób.

Kontynuowana była również terapia logopedyczna realizowana w SP w Bielinach w wymiarze 24 godz. miesięcznie w okresie styczeń – czerwiec 2023. Ze względu na obowiązek szkoły w zakresie zatrudniania specjalistów zadanie o od września 2023r. realizują szkoły.

Mowa w dużej mierze wpływa na ogólny rozwój dziecka i jego osiągnięcia w nauce. Stanowi narzędzie w zdobywaniu informacji, pozwala na wyrażanie swoich myśli, opinii, odczuć.

Praca logopedyczna zakłada objęcie opieką logopedyczną dzieci w zakresie eliminowania zaburzeń mowy. Nastawiona jest na wspieranie edukacyjne dzieci z problemami logopedycznymi, ze zwróceniem uwagi na zakres zaburzeń, potrzeby i ich możliwości. Prawidłowy rozwój mowy wpływa na rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy dziecka, zaspokojenie potrzeb akceptacji i sukcesów, poczucie własnej wartości, budowanie więzi i kontaktów z rówieśnikami.

Opieką logopedyczną objęte zostały dzieci z zaburzeniami mowy- po przeprowadzeniu rozmów z nauczycielami, rodzicami oraz przeprowadzeniu badań wstępnych przy użyciu odpowiednich narzędzi badawczych.

Do działającej na podstawie Programu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 19 nowych wniosków o objęcie leczeniem osoby nadużywającej alkoholu. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego- Sądu Rodzinnego w Kielcach 4 wnioski o nałożenie obowiązku/ przymusu leczenia odwykowego. Z pozostałymi osobami przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia. Równocześnie udzielono informacji o formach i możliwościach leczenia i korzystania z grup wsparcia oraz możliwościach korzystania z profesjonalnej pomocy w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych.

Komisja odbyła 10 posiedzeń. Wydała 10 postanowień w sprawie opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przez cały 2023r. podejmowane były różne działania profilaktyczne zarówno z zakresu profilaktyki alkoholowej jak również przeciwdziałania narkomani. W działaniach uwzględniane były również informacje i działania profilaktyczne w kierunku uzależnień behawioralnych, radzenia sobie z agresją, z zakresu przemocą rówieśniczej oraz zaburzeń w odżywianiu. Począwszy od ulotek informacyjnych skierowanych do szerokiego grona odbiorców a kończąc na bezpośrednich akcjach, m.in. w ramach ogólnopolskich kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”; „Postaw na rodzinę”.

Wiele działań skierowanych było na wskazanie możliwości spędzania wolnego czasu, szczególnie w zakresie sportu, ale także poprzez rozwijanie własnych pasji i zainteresowań. W zakresie realizacji Programu Gmina współpracowała z organizacjami pozarządowymi zlecając realizację zadań publicznych oraz ze szkołami, które poprzez realizację dla uczniów warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień są najlepszymi realizatorami profilaktyki pierwszorzędowej.

łąćzna wysokość środków wydatkowanych w 2023 roku na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wyniosła:	w tym :	
	z rozdziału: przeciwdziałanie alkoholizmowi	z rozdziału: przeciwdziałanie narkomanii
179 749,57 zł	159 928,57 zł	19 821,00 zł

Środki niewykorzystane zostaną przeznaczone na realizację programu w 2024r.

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji programu zawiera Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przedstawione Radzie Gminy Bieliny na sesji w dniu 28 maja 2024 r.

13. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2022 roku został przyjęty w dniu 27 października 2022 roku Uchwałą Rady Gminy Bieliny Nr LXVIII/369/22. Projekt Programu... został poddany konsultacjom społecznym.

Program określa cele, formy, zakres oraz priorytetowe dziedziny współpracy.

Głównym celem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest wzmocnienie lokalnych działań i inicjatyw na rzecz pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy. Realizacja programu przyczynia się do upowszechniania partnerskiego modelu współpracy obywateli z administracją publiczną.

W programie współpracy wyznaczono zadania gminy w 2023 r., obejmujące priorytetowe obszary. Na realizację Programu zaplanowano środki w wysokości 160 000,00 zł. Środki wydatkowane na realizację przez organizacje zadań na podstawie zawartych umów wyniosły – 141 783,61 zł. Z dofinansowania na realizację zadań skorzystało w 2023 r. 6 organizacji pozarządowych na podstawie 7 umów.

Zgodnie z Programem Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ust ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2023r. oraz z zapisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie współpraca przybrała dwie formy: finansową i pozafinansową.

Współpraca finansowa polegała na wsparciu finansowym zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym i podmiotom w ramach otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym. Sfera pozafinansowa była w głównej mierze realizowana poprzez stałe kontakty z przedstawicielami organizacji pozarządowych celem wzmocnienia współpracy z administracją publiczną.

W 2023 roku ogłoszono 2 otwarte konkursy ofert na powierzanie / wspieranie wykonywania zadań publicznych w n/w obszarach:

- 1) 3 stycznia 2023 r. z zakresu: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
- 2) 4 maja 2023 r. z zakresu: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

Wysokość wydatkowanych środków z budżetu Gminy Bieliny na podstawie umów (3) podpisanych w wyniku zlecenia zadań w trybie otwartego konkursu ofert wyniosła: **115 305,61zł** i przedstawiała się następująco:

Nazwa zleceniobiorcy	Kwota dotacji w zł (kwota wykazana w sprawozdaniu z realizacji zadania)	Tytuł projektu/ okres realizacji	Obszar realizacji
Klub Sportowy Nidzianka Bieliny	102 555,61 zł	„Sportowe pasje mieszkańców” 01.02.2023- 30.11.2022	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
Ludowy Zespół Sportowy w Lechowcie	5 750,00 zł	„Dbajmy o zdrowie – sportowej świeżości powiew” 01.02.2022- 30.11.2022	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
Stowarzyszenie Bielińska Przestrzeń Młodych	7 000,00	„ IX Makoska Dycha” 01.07.2023-14.10.2023	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

W 2023 roku zadania w trybie pozakonkursowym były realizowane przez 4 organizacje pozarządowe. Wysokość wydatkowanych środków w trybie pozakonkursowym wyniosła ogółem: **26 478,00 zł** i przedstawiała się następująco:

Nazwa zleceniobiorcy	Kwota dotacji w zł (kwota wykazana w sprawozdaniu z realizacji zadania)	Tytuł projektu	Obszar realizacji
Rzymskokatolicka Parafia Świętego Józefa Oblubieńca NMP w Bielinach	3 966,00 zł	XXII Spotkanie Młodych LEDNICA 2000 – „Wolność od uzależnień behawioralnych i przemocy” 19.05.2023-30.06.2023	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym
Stowarzyszenie „Bielińska Przestrzeń Młodych”	9 700,00 zł	Aktywne wakacje w gminie Bieliny- edycja 2023” 10.07.2023 - 25.08.2023	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

Towarzystwo Przyjaciół Bielin	8 000,00 zł	„Przyznanie stypendium JM ks. Karola Teligi w roku szkolnym 2023/24” 09.11.2023-20.12.2023	Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie
MKS Cyclo Korona Kielce	5 000,00 zł	„Aktywność sportowa skuteczną formą przeciwdziałania uzależnieniom” 09.11.2023- 220.12.2023	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań publicznych zgodnie z zapisami i w terminach określonych w umowach dotacyjnych poszczególne Stowarzyszenia złożyły sprawozdania z wykonania zadań. Każde sprawozdanie podlegało kontroli merytorycznej oraz kontroli finansowo – księgowej. Kontrola merytoryczna miała na celu weryfikację, czy oferent osiągnął rezultaty i cele założone w ofercie. Kontrola finansowa polegała na analizowaniu przedłożonych do sprawozdania rachunków, faktur, umów pod kątem ich prawidłowego i terminowego rozliczenia.

Sfera pozafinansowa realizacji Programu

1. Utrzymywano stały kontakt z przedstawicielami organizacji pozarządowych w celu ułatwienia bieżącego przepływu informacji. Zadanie to w 2023r. realizował powołany Zarządzeniem Nr 0050.45.2022 Wójta Gminy Bieliny z dnia 5 maja 2022 r. Pełnomocnik Wójta Gminy Bieliny ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. Za pośrednictwem strony internetowej Gminy przekazywano informacje na temat organizowanych szkoleń, warsztatów dla przedstawicieli organizacji pozarządowych.
3. Umożliwiono organizacjom pozarządowym prezentowanie swojej działalności na stronie internetowej. W wyodrębnionej zakładce pn. „Konkursy dla organizacji pozarządowych” są na bieżąco przedstawiane informacje dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację określonych projektów i przedsięwzięć. Natomiast „Mapa aktywności organizacji pozarządowych” zawiera dane na temat organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy.
4. Organizacje pozarządowe z terenu Gminy Bieliny mają możliwość bezpłatnego umieszczania w piśmie samorządowym pn. Gazeta Bielińska informacji związanych z realizowanymi projektami oraz działalnością organizacji.
5. Gmina Bieliny bezpłatnie udostępnia organizacjom pozarządowym lokale z przeznaczeniem na działalność statutową. W budynku Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich funkcjonują 2 pomieszczenia z przeznaczeniem na działalność LGD Wokół Łysej Góry. W jednym z nich zlokalizowano Punkt Informacji Turystycznej prowadzony przez LGD we współpracy z Urzędem Gminy Bieliny. Stowarzyszenia: „Bielińska przestrzeń młodych”; „Różni lecz równi”; „Działam dla Gminy Bieliny” mają swoją siedzibę w budynku Centrum Tradycji (..) Władze statutowe poszczególnych organizacji pozarządowych mają możliwość w Sali konferencyjnej w budynku Centrum organizować spotkania swoich członków oraz sympatyków.
6. Otrzymywane przez Urząd Gminy Bieliny programy szkoleń z zakresu interpretacji przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wraz z aktami wykonawczymi są każdorazowo przesyłane drogą e- mail do organizacji działających na terenie gminy Bieliny.
7. Uchwałą Nr LX/485/23 Rady Gminy Bieliny z dnia 27 października 2023 roku został przyjęty Program Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok.
8. Zarządzeniem Nr 0050.157.2023 Wójta Gminy Bieliny z dnia 29 grudnia 2023 r. został powołany Pełnomocnik Wójta Gminy Bieliny ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, który będzie koordynował realizację Programu oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi w 2024r.

Sprawozdanie z realizacji Programu w 2023r. zostało przedstawione Radzie Gminy Bieliny na sesji w dniu 28 marca 2024 r.

14. Plan rozwoju szkół

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Bieliny na lata 2016 – 2023 został przyjęty Uchwałą Nr XXVII/199/16 Rady Gminy Bieliny z dnia 29 listopada 2016 roku. Plan Rozwoju Szkół jest dokumentem zawierającym założenia do podejmowania przez Gminę Bieliny skoordynowanych działań na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym. Przyjęte w Planie propozycje działań mają przynieść pozytywne zmiany w systemie edukacji, między innymi poprzez wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym pochodzących ze środków unijnych w szczególności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego.

Plan jest podstawą do prowadzenia polityki oświatowej do 2023 roku. Do obowiązków Gminy w zakresie prowadzenia edukacji należy m.in.:

- 1) zapewnienie właściwych warunków działalności edukacyjnej, wychowawczej i opiekuńczej placówek oświatowych
- 2) prowadzenie remontów i działań inwestycyjnych
- 3) wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania i innych celów strategicznych.

Plan określa wizję:

„Szkoła jako miejsce umożliwiające wszechstronny rozwój dziecka, poprzez zapewnienie wysokiego standardu edukacyjnego”

cele strategiczne:

1. Rozbudowa bazy edukacyjnej i towarzyszącej jej bazy sportowej
2. Doposażenie placówek oświatowych w najnowocześniejsze pomoce dydaktyczne i sprzęt sportowy
3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i możliwości rozwoju dzieci i młodzieży oraz działania jako skonkretyzowane zadania do realizacji we wskazanych placówkach oświatowych.

Plan określa działania oraz wskazuje zadania do realizacji.

W 2023 roku zakończono realizację n/w zadań uwzględnionych w Planie:

- 1) „Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Hucie Nowej o salę gimnastyczną wraz z zagospodarowaniem terenu”

Projekt obejmował rozbudowę i przebudowę budynku o salę gimnastyczną wraz z łącznikiem zapewniającym komunikację pomiędzy budynkiem sali gimnastycznej a istniejącą szkołą oraz zagospodarowanie terenu w postaci chodników, drogi dojazdowej z parkingiem na 6 stanowisk dla samochodów osobowych, w tym jednego miejsca dla osoby niepełnosprawnej oraz wiaty śmietnikowej.

Wartość projektu 4 605 728,64 zł. Kwota dofinansowania przedsięwzięcia to 2 598 788,52 zł, w tym 884 388,52 zł ze środków RPO WŚ oraz 1 714 400,00 z Ministerstwa Sportu. Zakończenie realizacji 31.07.2023r.

- 2) Wyposażenie placówek oświatowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne w nowoczesnym procesie dydaktycznym - m.in.: wyposażenie pracowni przedmiotowych w ramach projektu pn. Rozbudowa infrastruktury sportowej oraz doposażenie pracowni matematyczno- przyrodniczych w szkołach podstawowych Gminy Bieliny” dofinansowanego ze

środków RPO WŚ – doposażonych zostało 7 szkół w pomoce dydaktyczne do pracowni matematyczno- przyrodniczych na wartość ok. 65 tys. zł

- 3) Wyposażenie w sprzęt informatyczny i audiowizualny – m.in. tablice multimedialne (każda szkoła posiada). W 2023r. m. in. z programu Aktywna tablica zakupiono pomoce dydaktyczne do SP w Porąbkach na kwotę 42 000,00zł.
- 4) Remonty i modernizacje w szkołach m. in. kontynuacja prac projektowych związanych z budową sali gimnastycznej w Belnie, Makoszynie i Hucie Podlisy.

Oświata w Gminie Bieliny

Organizacja

Ustawa o samorządzie gminnym określa, że zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy. Natomiast ustawa Prawo Oświatowe, precyzuje, że zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz szkół podstawowych, należy do zadań własnych gmin. Zasady finansowania zadań oświatowych określa ustawa o finansowaniu zadań oświatowych.

Gmina Bieliny obowiązek w zakresie edukacji publicznej realizuje poprzez sieć utworzonych i utrzymywanych szkół, które swym zasięgiem obejmują miejscowości w tzw. obwodach szkolnych zatwierdzonych uchwałą nr VII/50/19 Rady Gminy z dnia 30 kwietnia 2019 roku w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Bieliny oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019. Funkcjonująca sieć szkół w pełni zabezpiecza potrzeby w tym zakresie. Wszystkie szkoły podstawowe w swojej strukturze organizacyjnej obejmują klasy I-VIII.

W każdej ze szkół podstawowych funkcjonuje oddział przedszkolny dla dzieci 6 letnich realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne i dzieci młodszych 5 letnich, jeżeli są wolne miejsca.

Wychowanie przedszkolne dla dzieci młodszych w wieku 3-5 lat realizowane jest w Punktach Przedszkolnych utworzonych we wszystkich szkołach na terenie gminy Bieliny. W Punkcie Przedszkolnym przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Bielinach funkcjonuje 5 oddziałów przedszkolnych, w tym cztery oddziały 5 - godzinne oraz jeden oddział 10 godzinny w pozostałych punktach przedszkolnych oddziały przedszkolne pracują w wymiarze 5 godzin dziennie.

W Zespole Placówek Oświatowych w Hucie Starej działa Szkolne Schronisko Młodzieżowe, dysponuje 48 miejscami noclegowymi, obiekt jest dostępny dla osób z niepełnosprawnościami (winda).

We wszystkich placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/23 kształceniem i opieką objętych było 1 179 (w roku szkolnym 2021/2012 było 1 222) uczniów i wychowanków w tym:

- ✓ z usług punktów przedszkolnych korzystało 150 dzieci – tyle samo co w roku poprzednim,
- ✓ w oddziałach przedszkolnych obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego spełniało 145 dzieci a łącznie z wychowania przedszkolnego korzystało 225 dzieci w wieku od 3 do 6 lat,
- ✓ w szkołach podstawowych uczyło się łącznie 804 (2021/2022 – 849) uczniów w 63 oddziałach (w czterech szkołach kształcenie odbywało się w klasach łączonych na części przedmiotów). Liczba uczniów zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 45 uczniów.

Obowiązek szkolny poprzez nauczanie indywidualne w okresie całego roku szkolnego 2021/22 realizowało 3 uczniów.

Po wybuchu wojny w Ukrainie dzieci ukraińskie, które przybyły do Polski i podjęły naukę w naszym kraju, w tym również na terenie naszej gminy, w Szkole Podstawowej w Hucie Nowej – 6 uczniów, Hucie Podłysicy – 1 uczeń, Hucie Starej – 2 uczniów.

Organizacja takiej edukacji była trudna z kilku względów. W krótkim czasie w szkołach pojawiły się dzieci ukraińskie, co wymagało zmian organizacyjnych, dzieci i ich rodziny nie przybyły ze względu na podjętą w zwykłych warunkach decyzję, lecz zostały zmuszone sytuacją kryzysową. Wyzwaniem były więc nie tylko różnice kulturowe i komunikacyjne, ale także sytuacja psychiczna i emocje, jakie przeżywają osoby z doświadczeniem uchodźczym. Dzieci te przybyły z innego systemu edukacyjnego, który pomimo pewnych podobieństw, różni się od polskiego, co samo w sobie stanowiło wyzwanie.

Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych w latach szkolnych 2020/21 i 2021/2022

Szkoła	Rok szkolny 2021/22						Rok szkolny 2022/23					
	Punkt przedszkolny		Oddz. przedszkolny		Szkoła		Punkt przedszkolny		Oddz. przedszkolny		Szkoła	
	Ilość dzieci	L-ba oddz.	Ilość uczniów	L-ba oddz.	Ilość uczniów	l-ba oddz.	Ilość dzieci	L-ba oddz.	Ilość uczniów	L-ba oddz.	Ilość uczniów	L-ba oddz.
SP Bieliny	25	1	117	5	308	15	24	1	123	5	287	15
SP Belno	22	1	20	1	103	7	23	1	21	1	108	7
SP Huta Nowa	24	1	22	1	89	7	25	1	25	1	92	7
SP Huta Podłysica	14	1	4	1	51	8	11	1	8	1	46	8
ZPO Huta Stara	16	1	0	-	34	5	13	1	3	-	28	5
SP Lechów	24	1	25	1	129	8	24	1	24	1	127	8
SP Makoszyn	11	1	23	1	69	6	15	1	14	1	69	6
SP Porąbki	11	1	12	1	55	7	15	1	7	1	47	7
RAZEM SP:	150	8	223	11	849	63	150	8	225	11	804	63

Kadra

W roku szkolnym 2022/2023 w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Bieliny zatrudnionych było 169 nauczycieli oraz 46 pracowników administracji i obsługi, w tym 8 osób w sezonie grzewczym.

W roku szkolnym 2022/23 zatrudnionych było 100 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy. Wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym posiadają wszyscy zatrudnieni w szkołach nauczyciele.

Prawidłowo prowadzona polityka kadrowa w szkołach w zakresie doboru kadry nauczycielskiej zapewnia właściwą strukturę zatrudnienia zarówno w zakresie kwalifikacji jak i stopni zawodowych nauczycieli.

Stopniem zawodowym nauczyciela dyplomowanego na zakończenie roku szkolnego 2022/23 legitymowało się 71,75 % wszystkich zatrudnionych nauczycieli.

Stosownie do art. 9b, ust.4 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę nadaje stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. W roku szkolnym 2022/23 przeprowadzono 3 postępowania na stopień nauczyciela mianowanego.

Stan w zakresie posiadanych stopni awansu zawodowego nauczycieli obrazuje poniższa tabela

Nauczyciele wg. stopni awansu zawodowego wg danych z SIO stan na dzień 01.09.2022 r.

	Stopień awansu zawodowego (w osobach)								
	Początkujący		Kontraktowy		Mianowany		Dyplomowany		Razem
		% ogółu		% ogółu		% ogółu		% ogółu	2019/20
Łącznie: pełno i niepełnozatrudnieni	4	2,26%	17	9,60%	29	16,39%	127	71,75%	177

1 września 2022 r. weszły w życie nowe przepisy dotyczące awansu zawodowego nauczycieli. System awansu zawodowego został uproszczony poprzez zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego (likwidacja stopnia nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego) oraz odejście od odbywania

sformalizowanych staży przy jednoczesnym położeniu większego nacisku na nabywanie przez nauczycieli umiejętności praktycznych. Nauczyciele, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego, mogą ubiegać się o stopień nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2027 r.

Zgodnie z Kartą Nauczyciela mamy dwa stopnie awansu zawodowego nauczycieli: mianowany i dyplomowany. Nauczyciel rozpoczynający pracę w szkole odbywa przygotowanie do zawodu nauczyciela jako nauczyciel początkujący.

W przepisach prawa oświatowego organ prowadzący szkoły ma przypisane kompetencje związane z **powierzaniem stanowiska dyrektora szkoły**.

W roku szkolnym 2022/23 przeprowadzono 3 konkursy na stanowisko dyrektora szkoły. Konkursy były przeprowadzone w Szkole Podstawowej w Makoszynie, Szkole Podstawowej w Hucie Nowej i w Zespole Placówek Oświatowych w Hucie Starej. W ramach zakończonych postępowań powierzono pełnienie obowiązków dyrektorów szkół:

- Pani Anecie Maruszak – Bacik w Szkole Podstawowej w Makoszynie
- Pani Urszuli Nawrockiej w Szkole Podstawowej w Hucie Nowej
- Pani Agacie Dobrowolskiej w Zespole Placówek Oświatowych w Hucie Starej

Zgodnie z art. 70a Karty Nauczyciela zabezpieczono środki na dofinansowanie **doskonalenia zawodowego nauczycieli**. Środki zostały wydatkowane przede wszystkim na szkolenie rad pedagogicznych, kadry kierowniczej szkół i nauczycieli.

Baza oświatowa

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych należy uznać za dobry i bardzo dobry. Jest to wynikiem konsekwentnie realizowanych działań władz Gminy Bieliny i dyrektorów szkół w zakresie poprawy infrastruktury oświatowej w tym również w zakresie dostosowywania stanu „starych” budynków wzniesionych od końca lat sześćdziesiątych do końca lat dziewięćdziesiątych zgodnie z obowiązującym ówczesnie prawem do wymogów wprowadzanych w nowo obowiązujących przepisach prawa.

W roku szkolnym 2022/23 wykonano prace remontowe na łączną kwotę 242 290,00 zł. W ramach wydatkowanej kwoty wykonano prace remontowe w SP w Bielinach, Hucie Nowej, Belnie oraz Porąbkach.

W roku 2023 zakończono prace w zakresie rozbudowy Szkoły Podstawowej w Hucie Nowej o salę gimnastyczną wraz z zagospodarowaniem terenu. Łączny koszt tego przedsięwzięcia wynosi 4 605 728,64 zł z czego kwota 884 388,52 zł stanowi dofinansowanie z RPO na lata 2014-2020, 1 714 400,00 zł środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej- edycja 2020 a pozostałą kwotę stanowią środki z budżetu Gminy Bieliny.

Trwają prace projektowe związane z budową nowoczesnych sal gimnastycznych przy szkołach w Belnie, Makoszynie i Hucie Podlisy. Środki na realizację inwestycji pozyskano z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych

Każdego roku wzbogacane jest wyposażenie szkół w sprzęt i nowoczesne pomoce naukowe z własnych środków ale przede wszystkim ze środków pozyskanych z różnego rodzaju programów i projektów na realizację różnego rodzaju przedsięwzięć edukacyjnych, doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt sportowy oraz na uatrakcyjnienie spędzania czasu wolnego uczniów po zajęciach szkolnych a także na szkolenia nauczycieli. Stan wyposażenia w urządzenia specjalistyczne w szkołach należy uznać za dobry i bardzo dobry. Wszystkie szkoły posiadają: tablice interaktywne, sprzęt nagłaśniający, projektory, rzutniki multimedialne, telewizory, magnetofony, kserokopiarki i drukarki, w 5 szkołach kamery video.

Poziom nauczania

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów dokonywane jest w różnych formach. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe.

Egzamin ósmoklasisty jest egzaminem obowiązkowym, co oznacza, że każdy uczeń musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę. Nie jest określony minimalny wynik, jaki uczeń powinien uzyskać, dlatego egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać. Niemniej jednak wyniki egzaminu są brane pod uwagę podczas rekrutacji do szkół średnich, jeśli liczba kandydatów przekracza liczbę miejsc w danej placówce

Egzamin ósmoklasistów trwał 3 dni i obejmował: język polski, matematykę i język angielski. Do egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2022/23 zostało zgłoszonych 89 uczniów. W Szkole Podstawowej w Hucie Nowej w roku szkolnym 2022/23 nie było oddziału klasy VIII.

Z rozwiązywaniem zadań egzaminacyjnych ze wszystkich przedmiotów najlepiej poradzili sobie uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Hucie Starej i ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Bielinach.

Wyniki egzaminów uczniów szkół podstawowych w % z poszczególnych przedmiotów r. szk. 2022/23

	Język polski	Matematyka	Język angielski
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bielinach	72	68	69
Szkoła Podstawowa w Belnie	70	66	69
Szkoła Podstawowa w Hucie Nowej	--	--	61
Szkoła Podstawowa w Hucie Podłysicy	61	9	--
ZPO Szkoła Podstawowa w Hucie Starej	72	76	66
Szkoła Podstawowa w Lechowie	72	60	58
Szkoła Podstawowa w Makoszynie	63	61	56
Szkoła Podstawowa w Porąbkach	59	54	72
Gmina	67	62	64
Woj. świętokrzyskie	65	53	64
Kraj	66	53	66

W roku szkolnym 2022/23 w naszej gminie było czterech laureatów w konkursach przedmiotowych: w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Bielinach jeden uczeń z matematyki i jeden uczeń z historii oraz w Szkole Podstawowej w Lechowie jeden uczeń z chemii i jeden uczeń z matematyki. Kilkoro uczniów znalazło się w finałach konkursów przedmiotowych.

Nadzór pedagogiczny

Nadzór pedagogiczny nad szkołami sprawuje Kuratorium Oświaty w Kielcach. W roku szkolnym 2022/23 w Szkole Podstawowej w Makoszynie wizytacja z Kuratorium Oświaty przeprowadziła badanie w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów szkoły. Ponadto Świętokrzyski Kurator Oświaty dokonał oceny pracy dyrektorów Szkoły Podstawowej w Makoszynie, Hucie Nowej, Hucie Starej i w Belnie oraz skupiał się na rutynowych czynnościach tj. oceny pod kątem zgodności z przepisami prawa arkuszy organizacji szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Bieliny.

Ponadto w roku szkolnym 2022/23 w Szkołach Podstawowych w Makoszynie, w Porąbkach, w Lechowie i w Bielinach przeprowadzone zostały kontrole ZUS w zakresie terminowości zgłaszania pracowników do ubezpieczeń oraz prawidłowości naliczania i opłacania składek.

W Szkole Podstawowej w Hucie Nowej przeprowadzona była przez Państwową Straż Pożarną w Kielcach kontrola w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, postępowania z substancjami kontrolowanymi, nowymi substancjami i fluorowanymi gazami cieplarnianymi wykorzystywanymi w ochronie przeciwpożarowej. W Szkołach Podstawowych w Bielinach, Hucie Nowej odbyła się kontrole warunków sanitarnych przeprowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach. Wyniki niniejszych kontroli były pozytywne.

We wszystkich szkołach przeprowadzone zostały wymagane przepisami prawa audyty w zakresie Krajowych Ram Interoperacyjności (KRI).

Działania edukacyjno - wychowawcze, profilaktyczne i prozdrowotne

W szkołach realizowanych było szereg działań edukacyjno-wychowawczych, profilaktycznych i prozdrowotnych w formie projektów, warsztatów i akcji m.in.:

- ✓ Zachowaj Trzeźwy Umysł – program miał celu kompleksowe wspieranie uczniów w rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem dbania o własne zdrowie, higienę, sferę emocjonalną oraz relacje z innymi. Elementy programu prowadzone były także z rodzicami podczas zebrań. Były one kompatybilne z zajęciami prowadzonymi dla uczniów.
- ✓ Postaw na rodzinę – program ma na celu m. in. integrację międzypokoleniową
- ✓ Program Edukacji Ekologicznej dla Gminy Bieliny na 2023 r. – są to coroczne programy edukacyjne podnoszące poziom świadomości ekologicznej wśród młodzieży, odbywa się to w postaci konkursów plastycznych, zbiórek.
- ✓ Warsztaty dotyczące profilaktyki uzależnień w tym uzależnień behawioralnych, profilaktyki zdrowia psychicznego, zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia, radzenia sobie z agresją, trudnymi emocjami, wychodzeniem z konfliktów, budowaniem prawidłowych relacji rówieśniczych i rodzinnych.
- ✓ Uczniowie naszych szkół aktywnie brali udział w różnego rodzaju akcjach ekologicznych i charytatywnych jako wolontariusze m.in. finale „Orkiestry Świątecznej Pomocy”, w akcji „Sprzątanie Świata”, przedświątecznej zbiórce żywności, zbierali nakrętki.

Finansowanie zadań oświatowych

Wydatki na oświatę w 2023 roku zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28 S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej wyniosły łącznie **21 439 765,41 zł** co stanowiło **22,90%** ogólnych wydatków budżetu gminy Bieliny. Z tej kwoty zostały sfinansowane m.in.:

- wydatki na bieżące funkcjonowanie szkół – kwota 14 473 353,56 zł, w tym: zakup opału i oleju opałowego, energii, wody, środków czystości i materiałów na remonty, sprzętu i wyposażenia, artykułów biurowych, dzienniki, zaprenumerowano czasopisma, zakupiono darmowe podręczniki dla uczniów, pomoce dydaktyczne, książki do biblioteki,
- zakup pomocy dydaktycznych wspierających kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dla SP w Porąbkach z rządowego programu Aktywna tablica – edycja 2023 kwota 42 000,00 zł,
- zakup sprzętu komputerowego dla uczniów z Ukrainy uczęszczających do szkół podstawowych na terenie gminy Bieliny w ramach projektu "Wspieramy edukację przyjaciół z Ukrainy" kwota 48 212,02 zł;
- bieżące funkcjonowanie oddziałów przedszkolnych – kwota 1 541 844,27 zł,
- refundacja kosztów dowozu dzieci mieszkających w naszej gminie a uczęszczających do przedszkoli na terenie gmin: Łagów, Nowa Słupia, Górnio i Kielce kwota 179 786,03 zł,
- bieżące funkcjonowanie innych form wychowania przedszkolnego (dzieci w wieku 3 i 4 lat) kwota 795 293,59 zł;
- dowóz uczniów z różnymi dysfunkcjami do placówek szkolno-wychowawczych – 260 543,09 zł,
- dokształcanie i doskonalenie nauczycieli – 29 234,80 zł,
- utrzymanie stołówek i świetlic w szkołach podstawowych – 1 035 110,53 zł,
- realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych, w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego – kwota 652 608,82 zł,
- zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych kwota 106 554,58 zł,

- realizacja dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w SP Huta Nowa, SP Huta Podłysica, SP Bieliny, ZPO Huta Stara dla dzieci w klasach 0-6 kwota 107 797,91 zł,
- wydatki inwestycyjne zgodnie z załącznikiem 3 i 4 informacji kwota 2 167 426,21 zł.

Szczegółowe rozliczenia poniesionych wydatków przedstawiane są w sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Bieliny za rok budżetowy.

17. Inne obowiązujące programy/plany/ regulaminy

- 1) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bieliny w 2023r. przyjęty Uchwałą Nr LIII/419/23 Rady Gminy Bieliny z dnia 23 marca 2023r.** Na realizację zapisanych w Programie zadań, w tym usługę weterynaryjną dla zwierząt (szczepienie, sterylizacja, kastracja), zapewnienie opieki i zapobieganie bezdomności zwierząt oraz odbiór i utylizację padłych zwierząt w 2023 r. wydatkowano kwotę 121 571,89 zł.
- 2) Plan działań w zakresie rozwoju turystyki w Gminie Bieliny do roku 2023 w oparciu o zasoby endogeniczne przyjęty Uchwałą Nr XLII/336/18 Rady Gminy Bieliny z dnia 27 marca 2018r.**
- 3) Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Bieliny przyjęty Uchwałą Nr XLIX/378/ 22 Rady Gminy Bieliny z dnia 29 listopada 2022r.**
- 4) Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Bieliny przyjęty Uchwałą Nr XXIII/174/20 Rady Gminy Bieliny z dnia 22 października 2020r., zmieniony Uchwałą Nr XXIX/217/21 z dnia 12 marca 2021 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bieliny**
- 5) Program profilaktyczny szczepień przeciwko meningokokom młodzieży zamieszkałej na terenie Gminy Bieliny na lata 2022- 2024, przyjęty Uchwałą Nr XL/311/22 Rady Gminy Bieliny z dnia 24 stycznia 2022r.**
- 6) Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Bieliny w wieku 65 lat i więcej na lata 2022-2024, przyjęty Uchwałą Nr XL/312/22 Rady Gminy Bieliny z dnia 24 stycznia 2022r.** Ze względu na zmianę warunków finansowania szczepień Przeciwko grypie ze środków NFZ realizacja programu została zakończona – Uchwałą Nr LIX/480/23 Rady Gminy Bieliny z dnia 28 września 2023r.
- 7) Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Bieliny na lata 2020- 2025**

Program został przyjęty Uchwałą Nr XVII/132/20 Rady Gminy Bieliny z dnia 25 lutego 2020 roku.

- 8) „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021-2024”**

Program przyjęty Uchwałą XXVIII/209/21 Rady Gminy Bieliny z dnia 10 lutego 2021 roku.

- 9) „Bielński Bon Żłobkowy”**

Wprowadzony Uchwałą Nr XXXV/264/21 z dnia 30 września 2021 roku w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego "Bielński Bon Żłobkowy" dla rodzin z dzieckiem w wieku do lat 3.

Podjęcie z inicjatywy Wójta Gminy Bieliny było odpowiedzią na potrzeby rodzin z małymi dziećmi, korzystających z usług żłobków lub klubów dziecięcych lub dziennych opiekunów. Bon wypełnia lukę we wsparciu rodzin z małymi dziećmi, dla których kończą się urlopy rodzicielskie, a których dzieci nie weszły jeszcze w wiek przedszkolny.

Celem wprowadzenia świadczenia było stworzenie przyjaznych warunków dla rodzin z dziećmi poprzez udział gminy w zapewnieniu środków finansowych w wysokości 450,00 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku od 1 roku do 3 lat korzystające z usług niepublicznego żłobka lub niepublicznego klubu dziecięcego lub opiekuna dziennego, a także umożliwienie rodzicom, opiekunom dzieci podjęcia aktywności zawodowej lub powrót na rynek pracy po zakończonym urlopie rodzicielskim.

Zgodnie z art. 22b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych rada gminy, biorąc pod uwagę lokalne potrzeby w zakresie świadczeń na rzecz rodzin, może w drodze uchwały, ustanowić dla osób zamieszkałych na terenie jej działania świadczenia rodzinne inne niż przewiduje w/w ustawa. Szczegółowe zasady przyznawania tych świadczeń oraz ich wysokość określa uchwała rady gminy.

Uchwałą Nr LVIII/466/23 Rady Gminy Bieliny z dnia 31 sierpnia 2023r. wprowadzono zmiany w Programie rozszerzają krąg osób mogących korzystać ze wsparcia o osoby prowadzące działalność rolnicza i działalność gospodarczą.

„Bielński Bon Żłobkowy” jest finansowany ze środków własnych Gminy Bieliny, a realizowane przez Samorządowe Centrum Usług Wspólnych w Bielinach. W 2023r. na realizację programu wydatkowano kwotę 79 361,44 zł.

V. Efekty działań prowadzonych w 2023 roku

A. Realizacja przedsięwzięć w ramach programów rządowych

1. „Przebudowa stadionu sportowego w Bielinach w zakresie infrastruktury lekkoatletycznej”- dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Programu Sportowa Polska- edycja 2023 oraz Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych

Projekt, w ramach którego stadion w Bielinach zostanie rozbudowany, pozwoli na utworzenie pierwszego na terenie gminy obiektu lekkoatletycznego. Nowopowstała infrastruktura służyć będzie lokalnej społeczności do aktywnego spędzania czasu i rozwijania sportowych zainteresowań.

Całkowita wartość projektu 5 237 642,00 złotych (wartość projektu i wysokość dofinansowania podana wg kwot po wyłonieniu nowego wykonawcy w 2023r.). Wartość dofinansowania -2 766 100,00 zł z MSiT w ramach Programu Sportowa Polska – edycja 2023 oraz 1 039 609,50 zł z Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych w naborze dla gmin górskich.

Przedmiotem projektu jest przebudowa istniejącego stadionu sportowego w Bielinach w zakresie infrastruktury lekkoatletycznej oraz wyposażenie obiektu w sprzęt lekkoatletyczny. Głównym założeniem projektu jest stworzenie pierwszego w gminie Bieliny obiektu lekkoatletycznego dla rozwoju lekkoatletyki wśród dzieci i młodzieży. W ramach projektu powstanie bieżnia okrężna czterotorowa o długości 400 m wraz z czterotorowym odcinkiem prostym 130 m w zakolu północnym powstanie skocznia do skoku w dal i trójskoku, skocznia do skoku w wzniesienie. W zakolu południowym z nawierzchnią trawiastą powstanie rzutnia do pchnięcia kulą. Zaplanowano także remont trybun i ich zadaszenie.

W 2022r. wyłoniono, w związku z zakończeniem prac dotyczących opracowania programu funkcjonalno- użytkowego, wykonawcę – realizacja w trybie zaprojektuj – wybuduj” oraz rozpoczęto roboty budowlane związane z inwestycją. Niestety sytuacja związana z trwającą pandemią oraz konfliktem zbrojnym na Ukrainie i inflacją miała negatywny wpływ również na realizację inwestycji.

W niedługim czasie po rozpoczęciu prac na stadionie wykonawca zaprzestał robót i po licznych wezwaniach nie „wszedł” ponownie na budowę.

W 2023r. przygotowano inwestycje dokumentacyjnie łącznie z uzyskaniem pozwolenia na budowę i ponownie ogłoszono przetarg na wykonanie zadania oraz wybrano wykonawcę.

Obecnie roboty związane z realizacją inwestycji są w fazie daleko zaawansowanej i umowy termin zakończenia nie jest zagrożony – 30.09.2024r.

2. Remonty i przebudowy dróg gminnych i powiatowych na terenie gminy Bieliny

- **Przebudowa drogi gminnej nr 308040T Bieliny - Porąbki od km 0+260 do km 3+030 (tzw. „droga porąbcańska”).** Inwestycja realizowana w trybie „zaprojektuj- wybuduj” – odcinek drogi o długości 2,779 km i szerokości 5,5 m wraz z ciągiem pieszo-rowerowym, obustronnymi poboczami, oświetleniem i odwodnieniem, zjazdami do indywidualnych działek sąsiadujących z drogą.

Kwota dofinansowania zadania to: 10 703 600,00 zł z Funduszu Dróg Samorządowych, 2 722 997,50 zł ze środków Funduszu Rozwoju Inwestycji Lokalnych (RFIL to program, w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów na inwestycje. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19), środki własne gminy – 80 831,42zł.

Całkowity koszt budowy ok. 13,5 miliona złotych. Planowany w zawartej 04.03.2020r. umowie termin zakończenia grudzień 2023r. uległ przesunięciu ze względu na procedurę uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

W związku z wystąpieniem Wykonawcy o waloryzację wynagrodzenia z powodu zmiany warunków realizacji umowy, których w czasie składania oferty nie można było przewidzieć tj. wysokiej inflacji i wzrostu cen materiałów i kosztów pracy oraz przerwaniem łańcucha dostaw spowodowanego konfliktem zbrojnym na Ukrainie koszt budowy po mediacjach gminy z wykonawcą i uniknięciem długotrwałego postępowania sądowego (wykonawca w październiku 2023r. złożył pozew do sądu) zwiększył się o kwotę 2 644 500,00 zł brutto. Podstawę do podjęcia przez gminę rozmów w zakresie zmiany wartości umowy dawał fakt wejścia z dniem 10.11. 2022r. art. 48 ustawy z dnia 7 października 2022r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. poz.2185) przewidujący zmianę umowy w sprawie zamówienia publicznego z uwagi na istotną zmianę cen materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia publicznego. Droga odebrana i oddana do użytku 31maja 2024r.

W ramach tego zadania została wykonana droga boczna od zbiornika retencyjno-infiltracyjnego w stronę szkoły o długości 235,5 m i szer.3,5 m z placem do zawracania (12,5m x 12,5m), chodnikiem i zjazdami do działek oraz oświetleniem ulicznym.

- Rok 2023 to kontynuacja prac związanych z **przebudową drogi powiatowej przez Kakonin.** Planowane zakończenie realizacji do roku 2023 rozbudowy drogi powiatowej nr 0322T Porąbki - Kakonin - Huta Podłysica - Huta Szklana od km 0+000 do km 5+018 w msc. Porąbki, Kakonin i Bieliny oraz na odcinku od km 10+540 do km 11+377 w msc. Huta Podłysica - Huta Szklana na łącznym odcinku ponad 5,8 km uległo ze względów proceduralnych przesunięciu. Inwestycja uzyskała dofinansowanie w 50% kwotą 6 483 331,00 zł ze środków Funduszu Dróg Samorządowych jednak opóźnienia związane z pracami projektowymi wynikające przede wszystkim z procedur uzgodnieniowych m.in. z Wodami Polskimi wymusiły rezygnację z dofinansowania na skutek wycofania się z umowy Wykonawcy.

Inwestycja zaplanowana do realizacji w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. Po rozwiązaniu umowy z wykonawcą Partnerzy projektu Powiat Kielecki i Gmina Bieliny biorąc pod uwagę zaawansowanie prac projektowych oraz znaczenie drogi w systemie komunikacyjnym zdecydowali o kontynuacji prac aż do uzyskania pozwolenia na budowę i sfinansowania kosztów wykonania dokumentacji ze środków własnych. Po uzyskaniu pozwolenia na budowę – decyzji ZRID, Powiat Kielecki podejmie starania o pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadania.

- **Budowa drogi gminnej Napęków Pod Borem**

W grudniu 2022r. gmina Bieliny podpisała umowę na wykonanie nowego odcinka drogi Napęków – pod Borem. Inwestycja dofinansowana z rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach inwestycji wykonano jezdnię z betonu asfaltowego o długości ponad 612 metrów, ciąg pieszo-rowerowy, zjazd, pobocza, odwodnienie, studnie i rowy chłonne, oznakowanie oraz kanał technologicznych. Na potrzeby realizacji zadania przebudowano odcinek wodociągu, który kolidował z jezdnią drogi.

Całkowita wartość inwestycji to 2 674 516,35 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 1 131 203,00 zł

Inwestycja zrealizowana - październik 2023 roku.

- **Remont drogi gminnej nr 308006T Lechów -Poddębina od km 0+000 do km 1+055**

Realizacja od 06.12.2023 (podpisanie umowy z wykonawcą) do 06.12.2024

Wartość zadania 1 136 756,74zł. W 2023r. w ramach naboru na zadania remontowe zostały pozyskane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg środki w wysokości 909 405,00 zł .

Remont polega na wykonaniu:

- a) nawierzchni bitumicznej o szerokości 4,0m i długości 1 055,0m
- b) obustronnych poboczy o szer.0,5m z kruszywa łamanego
- c) 30 zjazdów indywidualnych
- d) 2 przepustów pod koroną drogi
- e) poziomego i pionowego oznakowania drogowego

- **„Budowa drogi gminnej msc. Bieliny wg przebiegu drogi 1.KDD.16.MPZP**

Wartość zadania 2 288 448,20zł. W 2023r. zostały pozyskane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg środki w wysokości 1 830 758,00 zł.

Zakres realizacji inwestycji obejmuje wykonanie:

- a) odcinka drogi z nawierzchnią bitumiczną o długości 654m i szerokości jezdni 5,0m
- b) obustronne pobocza i rów ziemny
- c) plac do zawracania 12,5mx 12,5m
- d) 35 zjazdów indywidualnych (szer. 5,0. Z kostki betonowej)

W kwietniu br. została podpisana umowa na wykonanie robót budowlanych z terminem zakończenia styczeń 2025r.

- **Budowa i modernizacja dróg gminnych w miejscowościach Lechów i Napęków**

Projekt o wartości 8 368 429,00zł z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych- edycja VIII w wysokości 7 949 999,00zł (2023r. -promesa wstępna)

Projekt obejmuje:

- 1) Remont drogi gminnej nr 308005T Lechów Jaźwiny od km 0+000 do km 1+682 oraz od km 2+228 do km 2+602
- 2) Budowę drogi gminnej w miejscowości Napęków „Za Świetlicą”

W dniu 7 maja 2024r. zostały podpisane umowy na realizację robót budowlanych będących w zakresie realizacji inwestycji z terminem zakończenia 07.07.2025 r.

Realizacja w/w zadań jest częścią wieloetapowego procesu mającego na celu stworzenie spójnego układu komunikacyjnego stymulującego rozwój lokalny poprzez modernizację dróg na terenie Gminy Bieliny oraz poprawę bezpieczeństwa użytkowników drogi.

Bez pozyskanych funduszy wiele z inwestycji drogowych nie byłoby możliwych do realizacji.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (dawniej Fundusz Dróg Samorządowych) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli

3. Uzupelnienie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wraz z rozbudową ujęć wody w obrębie obszarów chronionych na terenie gminy Bieliny

W ramach pierwszej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych gmina Bieliny pozyskała łącznie 8 075 000,00 zł na realizację zadań, których realizacja trwała w 2023r. i zakończy się do 2024 roku. Są to następujące zadania:

- 1) Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Belno, Makoszyn (całkowita wartość zadania: 1 983 990,00 zł)
- 2) Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Makoszyn Boskowiny (całkowita wartość zadania: 5 479 650,00 zł)
- 3) Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Lechów wraz z dostawą pompy głębinowej oraz wodomierzy (całkowita wartość zadania: 489 459,83 zł)
- 4) Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Lechów Jażwiny (całkowita wartość zadania: 8 317 947,77 zł)

Celem projektu jest ochrona środowiska naturalnego na terenie 3 obszarów cennych przyrodniczo tj. obszaru NATURA 2000 oraz otulin: Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego i Świętokrzyskiego Parku Narodowego poprzez budowę nowej i modernizację istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Bieliny. Rozbudowane zostaną ujęcia wody, a istniejąca infrastruktura wodno-kanalizacyjna poddana będzie modernizacji np.: poprzez wymianę wodomierzy, monitoring sieci.

Całkowita wartość zadania 16 314 947,76 zł. Realizacja lata 2022 – 2024 (15.07.2024r.)

Gmina Bieliny realizując inwestycje wodno-kanalizacyjne odzyskuje podatek VAT (występuje o zwrot) co obniża faktyczne koszty zadania.

4. Budowa budynku świetlicowo-garażowego w miejscowości Makoszyn

Budynek o powierzchni użytkowej ponad 250 m² posiada taras, pomieszczenie świetlicowe oraz garaż. Planowany termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia sierpień 2023 roku został zachowany i budynek oddany do użytkowania. Budynek pełni funkcję ośrodka lokalnej aktywności, będzie siedzibą OSP oraz Kola Gospodyń Wiejskich w Makoszynie a także miejscem spotkań mieszkańców i animowania lokalnych środowisk.

Całkowity koszt - 1 767 885,48 zł,

Realizacja projektu dofinansowana z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych kwotą – 570 000,00 zł

5. Rozbudowa bazy sportowo-oświatowej na terenie gminy Bieliny

Celem projektu jest poprawa zaplecza sportowo-oświatowego na terenie gminy Bieliny poprzez budowę przyszkolnych sali sportowych w Belnie, Makoszynie i Hucie Podłysicy wraz z łącznikami i zapleczem sportowym – budynki będą dostosowane do nowych wymogów dostępności architektonicznej dla szkół, jak również powstaną pomieszczenia dla dzieci uczęszczających do punktów i oddziałów przedszkolnych.

Całkowita wartość projektu – 12 093 402,02 zł; wysokość dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja II wynosi: 9 999 999,90 zł (promesa z 30.03.2023r.)

Termin zakończenia realizacji 03.10.2025r.

Rok 2023 to prace związane z przygotowaniem dokumentacyjnym inwestycji – inwestycja realizowana w trybie „zaprojektuj- wybuduj”.

6. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej na terenie Gminy Bieliny

W ramach projektu planuje się wymianę nieenergooszczędnych opraw oświetleniowych na nowe oprawy oświetleniowe LED, które będą miały funkcję zdalnego sterowania. Przewiduje się modernizację 232 starych opraw. Projekt jest kontynuacją działań podejmowanych przez samorząd gminy Bieliny od kilku lat. W latach 2018-2020 w ramach realizowanego projektu z dofinansowaniem środkami RPO WŚ modernizacji poddano ok. 1 500 opraw. Działanie to przyniosło znaczne oszczędności kosztów utrzymania oświetlenia ulicznego.

Wartość projektu – 440 800,00 zł; wysokość dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja Rozświetlamy Polskę – 352 640,00 zł (11.12.2023 – promesa wstępna). Przewidywany termin zakończenia projektu 31.12.2025r. Obecnie trwają prace związane z przygotowaniem dokumentacyjnym.

7. Środki na prace remontowe przy zabytkach na terenie gminy Bieliny

W 2023r. Gmina Bieliny pozyskała z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków środki na realizację prac remontowych w obiektach zabytkowych i tak:

- 1) Renowację zabytkowego kościoła Parafialnego p.w. Św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Marii Panny w Bielinach, kwota dofinansowania 1 048 600,00 zł (edycja I – promesa wstępna 26.07.2023). Wartość projektu 1 070 000,00 zł. Zakres prac obejmuje roboty remontowe zewnętrzne i wewnętrzne kościoła m.in. renowację elewacji, wykonanie powłok malarskich, renowacje stolarki drzwiowej, odnowienie figur. Projekt należy zakończyć w terminie 30.11.2025r.
- 2) Renowację muru przy cmentarzu parafialnym w Bielinach, kwota dofinansowania 400 036,00zł (edycja II – promesa wstępna 04.10.2023). Wartość projektu 408 200,00 zł. Wykonane zostaną roboty renowacyjne muru w tym uzupełnienie ubytków, usunięcie roślinności, która wrasta w mur oraz inne prace, które zahamują proces degradacji i niszczenia. Projekt należy zakończyć w terminie 30.16.2026r.
- 3) Remont dachu zabytkowej kaplicy w Makoszynie, kwota dofinansowania 250 096,00 zł (edycja II – promesa wstępna 05.10.2023). Wartość projektu 255 200,00 zł. Zakres prac obejmuje wymianę pokrycia dachu i sygnaturki, wykonanie obróbki blacharskiej oraz orynnowanie obiektu. Projekt należy zakończyć w terminie 30.16.2026r.

8. Modernizacja kompleksów sportowych „Moje Boisko – ORLIK 2012”

Projekt dotyczy modernizacji istniejących przy SP w Bielinach i SP w Lechowie. Planowane roboty będą obejmować: demontaż istniejących bramek, piłkochwyty, oraz syntetycznej nawierzchni trawiastej, uzupełnienie ubytków podbudowy i montaż nowych elementów boiska.

Wartość projektu 1 9 65 698,00 zł w tym: Bieliny - 846 466,14zł; Lechów – 1 119 232,73 zł

Kwota dofinansowania a Ministerstwa Sportu i Turystyki – 982 800,00 zł; okres realizacji 2023- 2025

B. Realizacja przedsięwzięć z dofinansowaniem środków z UE

1. Uporządkowanie gospodarki wodno–ściekowej w otulinie Cisowsko -Orłowińskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Bieliny i Łagów

Realizacja rzeczowa projektu. Sieć kanalizacyjna powstała już w Napękowie, Górkach Napękowskich i Belnie. W następnych etapach inwestycja obejmie również miejscowości Makoszyn i Lechów. Łącznie powstanie ok. 30 km sieci, ponad 2700 mieszkańców uzyska możliwość podłączenia się do kanalizacji sanitarnej.

Celem projektu jest zwiększenie liczby ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków na terenie aglomeracji Napęków. W wyniku realizacji inwestycji 2780 mieszkańców uzyska możliwość podłączenia się do kanalizacji sanitarnej. Działania projektowe obejmują budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Makoszyn, Belno, Lechów, Górki Napękowskie, Napęków o długości 30,94 km oraz w miejscowości Lechówek (4,43 km) na terenie gm. Łagów. Ponadto w ramach projektu zostanie zakupiony i wdrożony system SCAD i GIS, który będzie pozwalał monitorować stan sieci i usuwać awarie..

Okres realizacji: 2018-2022 – zakończenie przesunięte na sierpień 2023r.

Całkowita wartość: 20 515 409,71 zł

Dofinansowanie: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 - 12 043 816,52 złotych

Realizacja projektu zakończona w 2023r.

Gmina Bieliny realizując inwestycje wodno- kanalizacyjne odzyskuje podatek VAT (występuje o zwrot) co obniża faktyczne koszty zadania.

2. Podwyższenie walorów dziedzictwa kulturowego oraz rozbudowa infrastruktury kulturalnej i turystycznej poprzez rewitalizację Zespołu Klasztornego na Świętym Krzyżu wraz z rozbudową Osady Średniowiecznej

W ramach projektu zrealizowane zostaną następujące zadania:

Zadanie 1: **Rewitalizacja Zespołu Klasztornego na Świętym Krzyżu**. Zadanie obejmie następujące elementy:

Rewitalizacja pomieszczeń klasztornych (Prace ogólnobudowlane i instalacyjne oraz wyposażenie)

Prace zostaną wykonane z uwzględnieniem wysokich walorów zabytkowych obiektu.

W piwnicy istniejąca kubatura pod krużgankami zostanie powiększona i wykorzystana na pomieszczenia gospodarcze kuchni, istniejące pomieszczenia kuchenne zostaną wyremontowane i na nowo wyposażone. Na parterze zakres prac obejmie refektarze wraz z przyległymi pomieszczeniami. Na I piętrze zostanie przywrócony pierwotny, zabytkowy układ komunikacji. Istniejąca kaplica zostanie przeniesiona na nowe miejsce - skrzydło wschodnie. W skrzydle wschodnim oraz zachodnim istniejące pokoje zostaną przebudowane i wyposażone w łazienki. W skrzydle południowym zlokalizowano salę audiowizualną i bibliotekę, które również zostaną wyposażone. Zostanie także przygotowane archiwum w części północnej klasztoru

Rewitalizacja Sanktuarium

a) Bazylika – prace konserwatorskie obejmą między innymi ołtarz główny, instalacje i oświetlenie, renowację portali, drzwi i krat

b) Kaplica Oleśnickich – prace konserwatorskie obejmą między innymi remont posadzki, renowację polichromii, ołtarz, drewniane rokokowe konsole, kraty, schody i antepedium

c) Zakrystia – prace obejmą między innymi renowację polichromii, mebli, podłogi, oświetlenia,

d) Krużganki i przedsionek – renowacją zostaną objęte między innymi zachowane freski, ceglano-kamienne dekoracje sklepień, kamienna romańska ściana, drewniany krucyfiks, ołtarz kamienny, kamienne portale i drzwi,

e) Prace ogólne w Sanktuarium obejmą oświetlenie zewnętrzne Sanktuarium i klasztoru, przystosowanie dla ruchu osób niepełnosprawnych, instalacja bezpieczeństwa (monitoring, sygnalizacja p-poż.) oraz stworzenie systemu informacyjnego (monitory informacyjne, informacja planszowa, lektor, przystosowanie do transmisji internetowej).

Zadanie 2: Rozbudowa Osady Średniowiecznej w Hucie Szklanej o Świętokrzyską Zagrodę Kultury – gmina Bieliny

Drugie zadanie polega na rozbudowie „Osady Średniowiecznej” położonej w Hucie Szklanej poprzez budowę Świętokrzyskiej Zagrody Kultury. Zagroda będzie stanowić miejsce upowszechniania i udostępniania bogactwa zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kultury obszaru Gór Świętokrzyskich (folklor, gwara, śpiew, taniec, obrzędy, stroje, tradycyjne budownictwo, tradycyjne rzemiosła, widowiska itp.).

W piwnicach obiektu zostanie przygotowana sala konferencyjna wyposażona w system nagłośnieniowy i sprzęt multimedialny do prowadzenia spotkań. Na parterze oraz na I piętrze zagrody zostanie przygotowana dwupoziomowa ekspozycja multimedialna dotycząca materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Gór Świętokrzyskiej. Całość ekspozycji zostanie utrzymana w stylu zagospodarowania XIX-wiecznej i z początku XX-wiecznej wsi świętokrzyskiej. Wędrując przez poszczególne ekspozycje turysta przenosić się będzie do różnych pomieszczeń zagrody świętokrzyskiej. Program zwiedzania oparty będzie na snuciu opowieści o dawnym życiu na świętokrzyskiej wsi, z uwzględnieniem podziału na pracę w gospodarstwie, cykl życia na wsi zgodny z porami roku, obrzędy i zwyczaje, tradycje, umiejętności rzemiosła, wsparte tradycyjnymi elementami zabudowy, zagospodarowania przestrzeni wiejskiej zagrody i gospodarstwa domowego oraz obejścia. Przekaz i poznanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego w znacznej mierze oparty będzie o prezentacje hologramowe oraz multimedialne, a także na bogatej formule interakcji z aktywnym uczestnictwem osób zwiedzających, formy i narzędzia ekspozycji będą dostosowane do potrzeb osób o różnych niepełnosprawnościach (hologramy postaci, multimedialni lektorzy, ekrany dotykowe, interaktywne ściany, sensory ruchu).

Planowany okres realizacji: 2017-2020 jednak ze względu na wydłużające się prace projektowe termin zakończenia projektu został wydłużony do 2023 r.

Całkowita wartość: 14 299 848,18zł

Dofinansowanie: 9 300 714,26 zł - Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

W roku 2021 realizowano działania związane z projektem, zatwierdzenie dokumentacji niezbędnej do realizacji zadania 2, realizacja robót budowlanych dla zadania 1 oraz rozpoczęcie robót w zadaniu 2.

Zadanie zakończone i oddane do użytku w grudniu 2023r. Projekt realizowany w formule „zaprojektuj, wybuduj”.

Wartość całkowita projektu w wyniku wniosku Wykonawcy o zmianę wynagrodzenia umownego w związku z wykonywaniem przez firmę robót w zmienionych okolicznościach faktycznych, których w czasie popisywania umowy tj. 2 września 2020r. nie można było przewidzieć powodują, że wykonywanie robót przy wysokości umówionego wynagrodzenia ryczałtowego groziłoby Wykonawcy rażąca stratą. Wniosek Wykonawca uzasadnił następująco: „rozwój pandemii Covid -19 oraz wybuch wojny na Ukrainie spowodował w Polsce szereg negatywnych zdarzeń gospodarczych całkowicie od stron niezależnych, takich jak: gwałtowne i nieprzewidywalne zmiany cen materiałów i robót budowlanych, nabytych lub wykonanych przez Wykonawcę na potrzeby realizacji umowy a także ograniczenia w dostępności tych materiałów i surowców.” Okoliczności te wg Wykonawcy wykraczają poza zwykłe ryzyko kontraktowe i były niemożliwe do skalkulowania w ofercie. Wykonawca wystąpił o podwyższenie wynagrodzenia początkowo o 7 mln zł netto, a po uwagach Gminy o 5 mln netto. Kwoty wnioskowane nie były akceptowane przez Gminę, ponieważ całość skutków (kosztów) wywołanych zmianą sytuacji rynkowej obciąża Zamawiającego. W okresie

o sierpnia do października strony spotykały się wypracować kompromis i podzielić się ryzykiem – jednak nie wypracowano porozumienia. Podstawę do podjęcia przez gminę rozmów w zakresie zmiany wartości umowy dawał fakt wejścia z dniem 10.11. 2022r. art. 48 ustawy z dnia 7 października 2022r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. poz.2185) przewidujący zmianę umowy w sprawie zamówienia publicznego z uwagi na istotną zmianę cen materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia publicznego.

Wobec braku akceptacji przez Gminę podwyższenia wynagrodzenia o wnioskowaną kwotę, a kierowaną sugestią o możliwym podwyższeniu wynagrodzenia na poziomie 20% netto co prowadziłyby do polubownego rozwiązania sporu, Wykonawca skierował pozew do sądu o zasądzenie kwoty 3 075 000,00 zł brutto jednocześnie wnosząc o skierowanie stron do mediacji a w przypadku zawarcia ugody o jej zatwierdzenie przez Sąd.

Mediacje, przed podjęciem których każda ze stron przeanalizowała aktualną sytuację zarówno w zakresie zaawansowania rzeczowego jak i finansowego realizacji umowy, zakończyły się podpisaniem ugody – Gmina zaakceptowała wnioskowaną w pozwie kwotę waloryzacji jednocześnie gwarantując sobie, że Wykonawca nie będzie wnosił dalszych roszczeń z tytułu realizacji umowy. Ugoda została zatwierdzona przez Sąd i skierowana do realizacji po uprawomocnieniu się postanowienia w sprawie zatwierdzenia ugody.

W związku z realizacją zadania Gmina skorzystała z prawa do odliczenia (zwrotu) podatku VAT – kwota 3 225 974,72 zł.

3. Montaż instalacji OZE w ramach projektów parasolowych na terenie gminy Bieliny

Projekt jest częścią zintegrowanego przedsięwzięcia mającego na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Przesłankami przedsięwzięcia są czynniki ekonomiczne i ekologiczne. Instalacja OZE wpłynie na obniżenie kosztów energii elektrycznej i ciepłej. Celem jest ograniczenie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z OZE poprzez zakup i montaż małych instalacji OZE do produkcji energii elektrycznej i ciepłej dla osób fizycznych zamieszkujących teren gminy. Działania projektowe mają ogromne znaczenie dla poprawy stanu środowiska naturalnego, a tym samym na poprawę warunków życia mieszkańców i turystów odwiedzających gminę.

Projekt zakłada montaż 108 szt. instalacji fotowoltaicznych i 74 szt. kolektorów słonecznych w miejscowościach na terenie gminy Bieliny.

Rok 2020 to końcowe prace związane z realizacją projektu.

Całkowita wartość: 3 083 672,15 okres wydłużony ze względu na procedury przetargowe.

Dofinansowanie: 1 645 662,67 zł Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

W 2021r. projekt został rozszerzony o realizację instalacji OZE w gminie Zawichost i obecnie jest realizowany jako projekt partnerski, w którym gmina Bieliny pełni rolę Lidera Projektu. Podjęta przez Radę Gminy Bieliny Uchwała Nr XXXI/236/21 z dnia 18 maja 2021r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia partnerskiego pomiędzy Gminą Bieliny i Gminą Zawichost w celu wspólnej realizacji projektu „Montaż instalacji OZE w ramach projektów parasolowych na terenie gminy Bieliny i Zawichost” w ramach Działanie 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – PROJEKTY PARASOŁOWE Osi Priorytetowej 3 Efektywna i zielona energia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, była podstawą do związania partnerstwa i dalszej realizacji projektu.

Zwiększyła się wartość i zakres projektu oraz wydłużył czas realizacji.

Na terenie gminy Bieliny zostanie zamontowane 220 instalacji fotowoltaicznych i 45 kolektorów słonecznych.

Gmina Zawichost zrezygnowała z udziału w projekcie i po pomyślnie zakończonych negocjacjach z Zarządem Województwa Świętokrzyskiego oraz spełnieniu przez gminę Bieliny warunków

dofinansowania całość projektu realizowana na obszarze gminy Bieliny co pozwoliło na zwiększenie liczby montowanych instalacji OZE.

Zakończenie realizacji projektu w 2023 r. Całkowita wartość projektu po zmianach -4 584 998,81 zł
Wysokość dofinansowania – 2 537 051,48 zł.

4. „Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Hucie Nowej o salę gimnastyczną wraz z zagospodarowaniem terenu”

Zadanie realizowane w ramach projektu Rozbudowa infrastruktury sportowej oraz doposażenie pracowni matematyczno- przyrodniczych w szkołach podstawowych Gminy Bieliny.

Zakres zadania obejmie rozbudowę i przebudowę budynku o salę gimnastyczną wraz z łącznikiem zapewniającym komunikację pomiędzy budynkiem sali gimnastycznej a istniejącą szkołą oraz zagospodarowanie terenu w postaci chodników, drogi dojazdowej z parkingiem na 6 stanowisk dla samochodów osobowych, w tym jednego miejsca dla osoby niepełnosprawnej oraz wiaty śmietnikowej.

W sali gimnastycznej znajdzie się boisko wielofunkcyjne o wym. 15x28 m przystosowane do gry m.in. w koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną, stałe trybuny (102 miejsca) oraz wyposażenie sportowe.

Koszt realizacji - kwota 3 566 698,65 zł.

Wartość dofinansowania przedsięwzięcia to 2 598 788,52 zł, w tym 884 388,52 zł ze środków RPO WŚ oraz 1 714 400,00 z Ministerstwa Sportu.

W 2020 roku podejmowane były działania przygotowawcze do przeprowadzenia procedury przetargowej, został wybrany wykonawca i w roku 2021 rozpoczęto roboty budowlane.

Zakończenie i oddanie do użytku nastąpiło w lipcu 2023r.

5. Renowacja obiektów zabytkowych wraz z przebudową i wyposażeniem obiektów publicznej infrastruktury kulturalnej na obszarze gmin Gór Świętokrzyskich

Beneficjentem projektu jest Związek Gmin Gór Świętokrzyskich, którego siedziba od roku 2014 znajduje się w Bielinach.

Projekt będzie realizowany na terenach gmin: Bieliny, Bodzentyn, Łagów, Nowa Słupia i Pawłów.

W ramach części dotyczącej gminy Bieliny zostaną zakupione elementy wyposażenia Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach, które posłużą m.in. do organizacji imprez plenerowych oraz podniosą komfort organizowanych wydarzeń i spotkań w siedzibie instytucji.

W ramach projektu przewidziano także szereg działań promocyjnych, w tym opartych o narzędzia multimedialne.

Okres realizacji: 2016 -2020. Okres realizacji został wydłużony.

Całkowita wartość: 7 955 511,77 zł

Dofinansowanie: 5 966 633,82 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Wartość zadania realizowanego przez Gminę Bieliny – 1 294 454,49 zł

W 2020 roku podejmowane były działania związane z przygotowaniem dokumentacji niezbędnej do realizacji projektu. Przeprowadzono procedurę przetargową, ale nie zostały rozpoczęte prace.

Rok 2022 to kontynuacja działań przygotowawczych do rozpoczęcia realizacji. W roku 2023 projekt został zrealizowany.

6. „Śladami kultury benedyktyńskiej”

Partnerski projekt „Śladami kultury benedyktyńskiej” przygotowany przez Związek Gmin Gór Świętokrzyskich wraz z Partnerami – gminami członkowskimi: Bieliny, Bodzentyn, Łagów i Pawłów. Najważniejsze działania projektowe:

- REWITALIZACJA WZGÓRZA ZAMKOWEGO Z RUINAMI PAŁACU BISKUPÓW KRAKOWSKICH W BODZENTYNIE

Miejsce to jest kluczowym punktem na szlaku. Tu skupia się zasadnicza część działań projektowych. Rewitalizacja obiektu zakłada powstanie części wystawienniczej i edukacyjnej, z zapleczem administracyjno-socjalnym o pow. około 500-600 m².

Kanwą prezentacji będą stanowiska z wirtualną rzeczywistością, rozwiązania multimedialne, rozwiązania systemów rzeczywistości rozszerzonej i wirtualnej rzeczywistości, między innymi dzięki:

- wirtualnej podróży w przeszłość do momentu, w którym król Władysław Jagiełło przy okazji pielgrzymki na Święty Krzyż w drodze na koncentrację armii przed bitwą pod Grunwaldem przyjął w zamku w Bodzentynie posłów książąt pomorskich.

- wirtualnej podróży balonem w przeszłość

- prezentacji niedostępnych i najbardziej tajemniczych miejsc w regionie w ramach aplikacji 360 stopni w rzeczywistości wirtualnej.

- STWORZENIE GALERII PRODUKTÓW LOKALNYCH W ŁAGOWIE opartej o:

- realizację ścieżki terenowej łączącej budynek Galerii Produktów Lokalnych z zapleczem wystawienniczo - edukacyjnym Galerii prezentującej stanowiska średniowiecznych rzemiosł związanych z pozyskiwaniem i obróbką kamienia

- kulinarną aplikację multimedialną prezentującą tradycyjne potrawy regionalne

ekspozycję placu budowy średniowiecznego zamku wykonaną w technologii wirtualnej rzeczywistości

- STWORZENIE W PAWŁOWIE I STARYM BOSTOWIE REGIONALNEGO OŚRODKA DOKUMENTACJI HISTORII

To tutaj zostanie stworzone miejsce, gdzie będą mogły być gromadzone pamiątki rodzinne ludzi związanych w regionem świętokrzyskim, stare zdjęcia, wspomnienia, pamiątki, muzyka oraz, co bardzo ważne, historia mówiona.

- ROZBUDOWA OSADY ŚREDNIOWIECZNEJ W HUCIE SZKLANEJ o kolejne stanowiska rzemieślnicze związane z obszarem Gór Świętokrzyskich epoki średniowiecza, między innymi leśnej huty szkła, czy też zagrody łąziebnika, powroźnika i mincarza. Osada zostanie również dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obok powstanie również ogród sensoryczny – ogród zmysłów, miejsce wyciszenia, modlitwy, skupienia, ale także miejsce, gdzie przyroda będzie mogła oddziaływać na wszystkie zmysły.

Planowany okres realizacji: 2019 – 2020 został wydłużony do 2023r.

Całkowita wartość: 20 033 380,00 zł

Dofinansowanie: 15 682 304,00 zł Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Wartość zadania realizowanego w Gminie Bieliny – 2 768 976,00 zł

W 2020 roku podejmowane były działania związane z przygotowaniem dokumentacji niezbędnej do realizacji projektu, przeprowadzono procedurę przetargową. 2021r. to kolejny rok przygotowania realizacji projektu wydłużające się terminy ze względu na trwającą pandemię. W 2022r. został opracowany Program Funkcjonalno- użytkowy będący podstawą do wyłonienia wykonawcy w trybie zaprojektuj – wybuduj. Projekt zrealizowany w 2023r.

7. Budowa sieci kanalizacyjnej poza aglomeracją w miejscowości Makoszyn wraz z modernizacją zbiornika wyrównawczego wody pitnej

Projekt składa się z dwóch zadań:

- 1) Modernizacja zbiornika wyrównawczego wody pitnej polegające wykonaniu audytu obiektu oraz zakupie i montażu zestawu hydroforowego oraz monitoring i wizualizacja zbiornika. Koszt – 138 867,00 zł
- 2) Budowa grawitacyjno- ciśnieniowej sieci kanalizacyjnej w Makoszynie – Zamłynie o długości ok. 7,4 km

Wartość projektu – 6 484 792,99zł; dofinansowanie ze środków PROW na lata 2014-2020 - 3 225 072,00zł

Okres realizacji: 30.12.2022 – 30.06.2025

Gmina Bieliny realizując inwestycje wodno- kanalizacyjne odzyskuje podatek VAT (występuje o zwrot) co obniża faktyczne koszty zadania.

8. Zakup wyposażenia o świetlicy wiejskiej w Makoszynie

W ramach projektu zostanie zakupione m.in. wyposażenie sportowe, sprzęt IT, meble namioty, ławki oraz zamontowana dodatkowa instalacja OZE.

Wartość projektu – 425 914,69 zł; dofinansowanie ze środków PROW na lata 2014-2020 – 261 006,00zł

Okres realizacji: 03.11.2023 – 31.12.2024

9. Uzupelnienie sieci kanalizacyjnej w obrębie aglomeracji Bieliny

Projekt obejmuje budowę kanalizacji w miejscowościach: Huta Koszary, Bieliny ul. Leśna oraz Zofiówka o łącznej długości 1,7km – 182 mieszkańców uzyska możliwość podłączenia do kanalizacji sanitarnej. Przewidziano zakup i wdrożenie systemu monitoringu sieci SCAD, systemu informacji geograficznej GIS do zarządzania siecią oraz zakup agregatu prądotwórczego.

Wartość projektu – 1 681 164,86 zł ; dofinansowanie ze środków RPO WŚ na lata 2014-2020 982 897,36 zł

Okres realizacji: 01.01.2019 – 31.07.2023 – inwestycja zrealizowana

Gmina Bieliny realizując inwestycje wodno- kanalizacyjne odzyskuje podatek VAT (występuje o zwrot) co obniża faktyczne koszty zadania.

10. Cyberbezpieczna Gmina Bieliny

W ramach projektu zrealizowane zostaną zadania z obszarów: organizacyjnego, kompetencyjnego i technicznego. Opracowane audyty bezpieczeństwa. Przeprowadzone szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa dla pracowników UG i jednostek podległych. Zakupiony zostanie sprzęt techniczny podnoszący poziom bezpieczeństwa w UG oraz GOPS.

Wartość projektu: 1 006 922,28 zł

Dofinansowanie: 818 636,00 zł Fundusz Europejski Polska Cyfrowa Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 Priorytet II Zaawansowane usługi cyfrowe Działanie 2.2. Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa

C. Inwestycje z udziałem środków NFOŚ i GW

1. Budowa sieci kanalizacyjnej poza aglomeracją w miejscowości Lechów

W ramach zadania powstała sieć kanalizacji sanitarnej w północnej części msc. Lechów o długości ok.9,08 km.

Wartość projektu: 3 356 677,67 zł

Dofinansowanie w formie pożyczki (w połowie umarzalnej warunkowo): 2 586 265,41 zł

Okres realizacji: 12.11.2021 do 31.08.2023. zadanie zrealizowane w terminie

Gmina Bieliny realizując inwestycje wodno- kanalizacyjne odzyskuje podatek VAT (występuje o zwrot) co obniża faktyczne koszty zadania.

D. Inwestycje z udziałem środków własnych

1. „Bieliny jak nowe – rewitalizacja miejscowości gminnej Bieliny - Etap II”

Realizacja projektu obejmuje kolejne inwestycje usprawniające miejscowość gminną pod względem gospodarczym, kulturowym oraz edukacyjnym. Są one odpowiedzią na potrzeby lokalnej społeczności i pozytywnie wpłyną na warunki życia wszystkich mieszkańców naszej gminy.

Wśród zadań w ramach rewitalizacji ujęta została modernizacja budynku ośrodka zdrowia w Bielinach.

Mimo, że inwestycja dobiegła końca, niespełna 80% jej kosztów kwalifikowalnych będzie mogło być pokrytych w ramach przyznanego dofinansowania (jej całkowity koszt to ponad 3 miliony złotych). Dzięki temu większość środków finansowych wydatkowanych na ten cel nie obciążą budżetu gminy.

W 2020 r. zakończono realizację zadania. Była to jedna z najbardziej oczekiwanych inwestycji w gminie. Zakres to rozbudowa, przebudowa i remont istniejącego budynku będącego siedzibą ośrodka zdrowia.

W pierwszym etapie istniejący budynek został rozbudowany o dodatkowy segment od strony północnej, przez co w efekcie obiekt posiada kształt zbliżony do odwróconej litery L.

W kolejnych etapach istniejący budynek przeszedł gruntowny remont, w zakresie robót remontowo-budowlanych i wykończeniowych. Budynek wyposażony w windę, podesty i pochylnię dla osób niepełnosprawnych, instalacje zewnętrzne i wewnętrzne. Teren wokół obiektu został zagospodarowany. Prace związane zarówno z budową nowej części, jak i remontem już istniejącej nie kolidują z funkcjonowaniem placówki. Po zakończeniu prac w dobudowanej części świadczenie usług zostanie przeniesione na okres remontu starego budynku.

Koszt - 3 190 000,00 zł Realizacja 2017- 2019 (aneks styczeń 2020)

Wydatki w 2018r. – 2 192 479,75 zł

Wydatki w 2019r. – 483 811,24 zł

Wydatki w 2020r. - 513 709,00 zł

W dniu 10.12. 2020r. Gmina Bieliny podpisała z Zarządem Województwa Świętokrzyskiego umowę na realizację projektu pn. „Bieliny jak nowe- rewitalizacja miejscowości gminnej Bieliny Etap II”.

Rozbudowa, przebudowa i remont ośrodka zdrowia w Bielinach jest jednym z zadań przewidzianych do realizacji w/w projekcie. Projekt współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (RPO WŚ 2014-2020) – Działanie 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich”.

W związku z realizacją zadania „Rozbudowa, przebudowa i remont ośrodka zdrowia w Bielinach” w grudniu 2020 został złożony wniosek o płatność (refundacja poniesionych wydatków) i w 2021 roku Gminie Bieliny zostało przekazane dofinansowanie w kwocie 1 607 297,17 zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 oraz przysługiwało prawo do odliczenia kwoty podatku naliczonego z tytułu zakupu towarów i usług od podatku należnego z tytułu sprzedaży w kwocie 641 159,00 zł.

Rok 2022r. to kontynuacja projektu. Ogólna wartość projektu po zmianach - 4 594 995,45 zł

Wartość dofinansowania – 4 210 292,86 zł

Działania rewitalizacyjne realizowane w ramach projektu obejmą m.in. budowę ogólnodostępnego parkingu przy cmentarzu parafialnym, przebudowę odcinka sieci wodociągowej, utworzenie ryneczku do handlu koszykowego, renowację miejsc upamiętnienia martyrologii mieszkańców w okresie II wojny

światowej, utworzenie ścieżki turystyczno-historycznej oraz zagospodarowanie zieleni wokół szkoły i urzędu gminy.

Rok 2023 to prace związane z budową parkingu przy cmentarzu parafialnym w Bielinach. Realizacja inwestycji przyczyni się do likwidacji problemów komunikacyjnych, z jakimi od lat borykają się osoby odwiedzające cmentarz czy uczestniczące w uroczystościach religijnych. Zadanie znacząco wpłynie na bezpieczeństwo kierowców oraz pieszych.

Inwestycja jest realizowana w formule "Zaprojektuj i wybuduj". Obejmuje między innymi: wykonanie drogi dojazdowej do parkingu od skrzyżowania z ulicą Żeromskiego oraz drogi dojazdowej pomiędzy starym i nowym cmentarzem.

Powstanie chodnik przyjezdniowy, zjazd do starszej części cmentarza, zjazdy do posesji oraz do sąsiadujących gruntów. Na nowym parkingu o nawierzchni asfaltowej będzie mogło zaparkować około 30 aut. W ramach zadania zostanie wykonana również kanalizacja deszczowa, oświetlenie drogi oraz parkingu. Na terenie objętym inwestycją powstanie sieć wodociągowa oraz przyłącza kanalizacji sanitarnej. Koszt zadania to 3 431 548,24 złotych, z czego dofinansowanie wynosi - 1 685 644,34 złotych.

Zakończenie prac 2023 r. Zadanie zakończone.

Poza w/w inwestycjami Gmina realizuje z własnych szereg przedsięwzięć o niższej wartości. Więcej informacji w sprawozdaniu z wykonania budżetu.

15. Współdziałanie z innymi podmiotami

A. Jednostki samorządu terytorialnego

1. W 2023 roku Gmina Bieliny współpracowała przede wszystkim z gminami – członkami **Związku Gmin Gór Świętokrzyskich** przy realizacji wspólnych projektów zarówno inwestycyjnych jak również nie inwestycyjnych.

Związek Gmin Gór Świętokrzyskich powstał w 1996 r., skupia 11 gmin położonych wokół Świętokrzyskiego Parku Narodowego. **Przewodniczącym Zarządu jest Wójt Gminy Bieliny Sławomir Kopacz.**

Prócz gmin: Bieliny, Bodzentyn, Górnio, Łagów, Łączna, Masłów, Nowa Słupia, Suchedniów, Waśniów, Zagnańsk, Pawłów członkiem i współzałożycielem Związku jest Świętokrzyski Park Narodowy.

Działalność Związku ukierunkowana jest na szeroko pojęty rozwój Gór Świętokrzyskich przy jednoczesnej dbałości o ekologię i zachowanie naturalnych walorów tych terenów, realizację projektów infrastrukturalnych poprawiających ochronę środowiska naturalnego, wpływających na poprawę sytuacji ekologicznej obszarów ukierunkowanych na turystykę.

W ciągu ostatnich lat Związek Gmin Gór Świętokrzyskich był beneficjentem lub partnerem licznych projektów, w ramach których gminy do niego przynależące zostały wzbogacone o nowe odcinki sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalnie ścieków, zbiorniki wodne.

Dzięki wspólnym działaniom i realizowanym przedsięwzięciom udało się pozyskać środki z funduszy zewnętrznych, które pomogły w znaczny sposób poprawić infrastrukturę komunalną.

W 2023 roku realizacja dotyczyła projektów:

- Renowacja obiektów zabytkowych wraz z przebudową i wyposażeniem obiektów publicznej infrastruktury kulturalnej na obszarze gmin Gór Świętokrzyskich
- „Śladami kultury benedyktyńskiej”

Związek prowadzi także działania w zakresie edukacji ekologicznej. W roku 2023 zrealizował zadania w ramach programu edukacji ekologicznej współfinansowanego ze środków WFOŚiGW. Wsparciem

była objęta m.in. gmina Bieliny. Zostały zorganizowane konkursy o tematyce ekologicznej skierowane do uczniów szkół podstawowych.

2023r. to także udział w pracach związanych z opracowaniem Strategii Rozwoju Gór Świętokrzyskich oraz przygotowaniem propozycji projektów na kolejny okres programowania RPO WŚ oraz wniosków do sfinansowanie ze środków dedykowanych dla samorządów w Polskiego Ładu. Dzięki pozyskanym przez Związek środkom w Belnie prowadzone są prace adaptacyjne w obiekcie przeznaczonym na budynek aktywności lokalnej będący również siedzibą OSP Belno.

W roku 2023 została uruchomiona linia komunikacyjna na Trasie Turystycznej Związku Gmin Gór Świętokrzyskich – trasie ięgie od Bodzentyna przez Św. Katarzynę, Wilków, Ciekoty (Szkłany Dom), Krajno (Park Rozrywki), Krajno (taras widokowy), Kakonin (zabytkowa chałupa, wejście na szlak czerwony), Bieliny, Huta Podłysica, Huta Szklana (parking, Zagroda Kultury – Harmonia), Bartoszowiny, Nowa Słupia. Tożsama trasa powrotna. Każdego dnia w sezonie turystycznym jest 7 połączeń. W 2023 r. średnio miesięcznie z linii korzystało ok. 700- 1000 osób. Jest to linia komunikacyjna użyteczności publicznej. Koszty funkcjonowania pokrywa dofinansowanie z Funduszu Przewozów Autobusowych oraz wkładu własnego Związku ze środków przekazanych przez gminy, które dosługuje linia.

2. Kolejnym ważnym Partnerem samorządowym była Gmina Górno i Gmina Łągów.

Na podstawie Porozumienia międzygminnego realizowany jest projekt pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w otulinie Cisowsko – Orłowińskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Bieliny i Łągów – Liderem projektu jest gmina Bieliny. Porozumienie dotyczy również odprowadzania ścieków do budowanej przez Gminę Górno oczyszczalni ścieków w Skorzeszycach.

Współpraca z Gminą Górno dotyczy również budowy chodnika przy drodze wojewódzkiej 753 na odcinku pomiędzy Bielinami i Wola Jachową. Prace w 2023r. związane z opracowaniem dokumentacji technicznej.

3. Powiat Kielecki

W roku 2010 dzięki ścisłej współpracy z członkami Rady Powiatu Kieleckiego udało się uruchomić w Bielinach filię Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Kielcach. Współpraca ta jest kontynuowana – gmina Bieliny użycza lokal na siedzibę Filii.

Współpraca z Powiatem Kieleckim w ramach programu „Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczeniu skutków niepełnosprawności”.

W Partnerstwie realizowana będzie droga przez Kakonin – rok 2023 to kontynuacja prac przygotowawczych do realizacji zadania związanych z opracowaniem dokumentów niezbędnych do uzyskania decyzji na realizację zadania. Pomimo utraty, ze względu na przedłużające się procedury, rządowego dofinansowania do realizacji zadania biorąc pod uwagę zaawansowanie prac projektowych samorządy zdecydowały o kontynuacji współpracy przy tym zadaniu i wystąpieniu o dofinansowanie na etapie posiadania pozwolenia na budowę.

Rok 2023 to także współpraca przy pozyskaniu środków na realizację przebudowy drogi powiatowej nr 0337T Makoszyn- Widelki- Nowa Huta od km 0+000 do km 2+175 tj. na odcinku leżącym na terenie gminy Bieliny. Droga „na Widelki” uległa bardzo znacznemu zniszczeniu w czasie funkcjonowania objazdu podczas przebudowy drogi wojewódzkiej z Kielc do Rakowa, ale to również podjęcie współpracy w zakresie przygotowania do remontu i przebudowy dróg powiatowych:

- 1) Nr 1324T na odcinku przez Napęków
- 2) Nr 1316T na odcinku od ul. Starowiejskiej w Bielinach do połączenia z drogą 74 w Napękowie

4. Województwo Świętokrzyskie i Gmina Górno

Zapoczątkowana została współpraca i podpisana umowa trójstronna pomiędzy Województwem Świętokrzyskim, Gminą Górno i Gminą Bieliny mając na celu opracowanie dokumentacji technicznej na budowę chodnika przy drodze wojewódzkiej 753 na odcinku pomiędzy Wolą Jachową i Bielinami.

W roku 2023 nadal trwały prace projektowe.

Gmina Bieliny realizuje zadanie pn. Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Budowa sygnalizacji świetlnej w miejscowości Bieliny na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 753 z drogą powiatową 0325T oraz drogą gminną 308012T jako formę pomocy rzeczowej dla Województwa Świętokrzyskiego. Obecnie prace projektowe aa w fazie końcowej.

B. Stowarzyszenia

1. Współpraca z innymi podmiotami w ramach członkostwa w stowarzyszeniach:

1) Związek Gmin Wiejskich RP

2) Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego

Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego swoją działalność rozpoczął w 2001 roku. Obecnie zrzesza 99 gmin. Głównym jego celem jest wspieranie inicjatyw i idei rozwoju społeczności lokalnych oraz ochrony wspólnych interesów. Współdziała na rzecz pogłębiania współpracy między miastami i gminami regionu świętokrzyskiego. Zadania swoje realizuje poprzez koordynację działań samorządów gmin i województwa, zajmowanie stanowisk w sprawach publicznych oraz współdziałanie z korporacjami samorządowymi, administracją rządową i jednostkami wojewódzkimi w sprawach istotnych dla miast i gmin.

Od lutego 2019 roku Wójt Gminy Bieliny Sławomir Kopacz zasiada w Zarządzie Stowarzyszenia Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego.

Do zarządu dołączył Wójt Gminy Bieliny Sławomir Kopacz (funkcja wiceprezesa) jako reprezentant wszystkich miast i gmin powiatu kieleckiego.

3) Regionalna Organizacja Turystyczna

4) Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”

5) Lokalna Grupa Działania „Wokół Łysej Góry”

Stowarzyszenie jest partnerstwem trójsektorowym uwzględniającym w swym działaniu interes sektora publicznego. Efektami tej współpracy są konkretne działania podejmowane przez Gminę w celu wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na jej obszarze.

Przedsiębiorcy lub osoby pragnące rozpocząć działalność mogą starać się o wsparcie z dostępnych środków LGD Wokół Łysej Góry na tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej.

Gmina Bieliny jest członkiem Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry”. Rada Gminy Bieliny uchwałą wyraziła wolę członkostwa Gminy w tym Stowarzyszeniu i wyznaczyła oficjalnego reprezentanta Gminy w LGD – w przypadku Gminy Bieliny jest nim Wójt Gminy.

Gmina Bieliny jest zaangażowana w podejmowane przez LGD inicjatywy i przedsięwzięcia.

6) Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi

Gmina Bieliny członkiem PSORW jest od 2013r. Formułą działania Sieci jest partnerstwo członków PSORW na rzecz upowszechniania i wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania rozwojem opartym na modelu partycypacyjnym oraz poszukiwanie nowych rozwiązań dla wsi i obszarów wiejskich. Członkowie Sieci wykorzystują i upowszechniają odnowę wsi, jako sprawdzoną ideę, metodę i proces rozwojowy polegający na wykorzystaniu zasobów i rewitalizacji przestrzeni wiejskiej oraz wzmacnianiu wiejskich społeczności lokalnych.

Celem PSORW jest stworzenie platformy współdziałania na rzecz zachowania istniejących i tworzenia nowych istotnych wartości na polskiej wsi, w szczególności w sferach: tożsamości, zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, środowiska, rewitalizacji, zachowania dziedzictwa kulturowego oraz kształtowania przestrzeni i krajobrazu wiejskiego, a także oddolnej aktywności mieszkańców wsi”.

Od 2016r. PSORW działa jako Stowarzyszenie. Rada Gminy Bieliny Uchwałą Nr XX/145/16 z dnia 5 maja 2016 wyraziła zgodę na przystąpienie Gminy Bieliny do Stowarzyszenia PSORW.

Wójt Gminy Bieliny Sławomir Kopacz w latach 2016-2019 (do kwietnia) był członkiem Zarządu PSORW.

2. Współpraca przy realizacji zadań i inicjatyw:

1) Ochotnicze Straże Pożarne: Bieliny, Lechów, Huta Nowa, Makoszyn, Belno

Solidnym filarem współpracy jest podejmowanie wspólnych działań samorządu z jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Bieliny. Przykładem takich przedsięwzięć jest pomoc w organizacji spotkań profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych w formie przeprowadzania merytorycznych prezentacji i pokazów pierwszej pomocy, a także zapoznanie młodych mieszkańców z wyposażeniem wozów ratowniczo-gaśniczych.

Jednostki OSP biorą także udział w zabezpieczaniu wydarzeń plenerowych.

Jednostki OSP z terenu gminy Bieliny czynnie działają na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz użytkowników dróg. Każdego roku uczestniczą w kilkudziesięciu akcjach o różnym charakterze (pożary, zdarzenia drogowe, podtopienia, zabezpieczenia itp.) Zaangażowanie strażaków ochotników jest znaczącym wsparciem dla jednostek zawodowych, dlatego ilość i jakość sprzętu, jakim dysponują, odgrywa ważną rolę w procesie ratowania życia, zdrowia i mienia. Jednostki OSP często jako pierwsze pojawiają się na miejscu zdarzenia, toteż w wielu przypadkach od ich wyposażenia gaśniczego, medycznego i hydraulicznego zależy przebieg akcji.

Zakup elementów wyposażenia dla jednostek OSP przyczynia się do zwiększenia mobilności i możliwości strażaków ochotników.

W roku 2023 dokonywano zakupu sprzętu niezbędnego do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.

W 2023r. zostały udostępnione pomieszczenia w Makoszynie na siedzibę OSP Makoszyn.

2) Towarzystwo Przyjaciół Bielin

Towarzystwo Przyjaciół Bielin jest realizatorem zadań publicznych zleczanych przez gminę Bieliny (również w 2020r.) m.in. od wielu lat w ramach udzielanej dotacji Towarzystwo Przyjaciół Bielin cyklicznie przyznaje **Stypendia im. JM Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego Ks. Prof. Karola Teligi**. W 2004 roku Towarzystwo Przyjaciół Bielin utworzyło fundusz stypendialny im. JM Rektora

Uniwersytetu Jagiellońskiego Ks. Prof. Karola Teligi. Stypendia są wręczane co roku jako najważniejszy punkt programu *Dnia Kultury i Tradycji Gminy Bieliny*.

TPB jest organizatorem gminnego Konkursu Historycznego im. Prezydenta Kazimierza Sabbata, przeprowadzanie corocznych kwest i zbiórek pieniędzy na odnowę i ochronę zabytków.

TPB jest partnerem w realizacji projektu Bieliny jak nowe etap II.

3) Klub Sportowy „Nidzianka Bieliny”

Organizacja wydarzeń sportowych, propagowanie aktywnego stylu życia.

W 2023r. realizator zadania publicznego z zakresu wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej pn. „Sportowe pasje mieszkańców”

4) Stowarzyszenie „Działam dla gminy Bieliny”

5) Ludowy Zespół Sportowy w Lechowiu

LZS w Lechowiu co roku organizuje dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych liczne turnieje, konkursy, mecze – zwłaszcza podczas ferii zimowych, wakacji oraz czasu wolnego od zajęć szkolnych. To wspaniała alternatywa do spędzenia wolnego czasu w sposób aktywny i pożyteczny dla zdrowia. Każdego roku organizowana jest „Majówka na sportowo”, turnieje w tenisa stołowego itp.

Ludowy Zespół Sportowy w Lechowiu w 2023 r. był realizatorem zadania publicznego z zakresu Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – projekt pn. „ Dbajmy o zdrowie- sportowej świeżości powiew”

6) Ludowy Zespół Sportowy Makoszyn

7) Stowarzyszenie Klub Debata Decyzja Działanie

8) Bielińska Przestrzeń Młodych

W 2023 r. realizator zadań publicznych pn. „IX Makoska Dycha”, Aktywne wakacje w gminie Bieliny – edycja 2023” oraz „ Forum dla Kobiet – edycja 2023”

9) Uczniowski Klub Sportowy

10) Stowarzyszenie Twórczych Kobiet „Talent i Pasja”

11) Stowarzyszenie Producentów „ Truskawka Bielińska “

12) Stowarzyszenie Przedsiębiorców Gminy Bieliny,

Samorząd prowadzi stałą współpracę w zakresie konsultowania uchwał podatkowych dla przedsiębiorców oraz działań mających na celu wsparcie tej branży, kreowanie dalszych kierunków rozwoju. Pomaga w organizacji szkoleń i kursów dla przedsiębiorców. Na stronie internetowej gminy zamieszczane są informacje ważne dla przedsiębiorców.

13) Stowarzyszenie „Świątokrzyskie Możliwości”

14) Stowarzyszenie „Bajkowy Domek”

15) Stowarzyszenie Gontyna

16) MKS Cyclo Korona Kielce

W roku 2023 realizator zadania publicznego pn. „ Aktywność sportowa skuteczną formą przeciwdziałania uzależnieniom”

Przykładem realizacji wspólnych przedsięwzięć jest włączanie się Stowarzyszeń w organizację imprez i wydarzeń kulturalnych, turystycznych i sportowych oraz włączanie się Gminy w wydarzenia realizowane przez Stowarzyszenia (np. Święto Sportu w Lechowiu, obchody Dnia Niepodległości). Przykładowe formy współpracy to wspólna promocja, pomoc pracowników Urzędu i pomoc wolontariuszy przy organizacji imprez.

Wszystkie organizacje pozarządowe zapraszane są do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

C. Koła Gospodyń Wiejskich

Duża aktywność społeczna skupia się w działalności Kół Gospodyń Wiejskich. Ich funkcjonowanie stwarza warunki do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego. Aby pobudzać inicjatywy, umożliwiać realizację działań, rozwijania talentów, zainteresowań i pasji organizacje pozarządowe i Gmina Bieliny pozyskują środki aby doposażyć grupy w niezbędne sprzęty i stroje.

W 2023r. na terenie gminy działały Koła Gospodyń Wiejskich w następujących miejscowościach Bieliny, Huta Stara, Huta Podlysica, Lechów, Napęków, Porąbki, Kakonin, Makoszyn, Belno, Czaplów, Huta Nowa, Huta Koszary a przy nich kapele, zespoły ludowe śpiewacze, zespoły taneczne, wokalne, instrumentalne, amatorskie grupy teatralne i obrzędowe.

Koła Gospodyń Wiejskich w swojej działalności łączą pokolenia. Prowadzona przez nie działalność społeczną jest oparta na kultywowaniu dziedzictwa kulturowego- angażują zarówno starsze pokolenia (kobiety i mężczyźni), jak i dzieci i młodzież. Pielęgnowanie tradycji przodków i ocalanie od zapomnienia swoich korzeni stanowi swoisty „łącznik” międzypokoleniowy. Dzięki promowanym wartościom przez dojrzałe pokolenia, w młodych ludziach pobudzana jest tożsamość lokalna i olbrzymia świadomość obywatelskich postaw.

Upowszechniane elementy kultury – ubiór, mowa, śpiew, obrzędowość – to piękne świadectwo pielęgnowania tradycji, ale również zacieśniania więzi społecznych.

Współorganizacja wydarzeń kulturowych popularyzujących dziedzictwo i zasoby lokalne, m.in. Dzień Kultury i Tradycji Gminy Bieliny, Dożynki Gminne, Dzień Świętokrzyskiej Truskawki, Jarmark Świętokrzyski, Dzień Świętokrzyskiej Zalewajki.

KGW aktywnie włączyły się w działania związane z zapobieganiem zakażeniom koronawirusem oraz pomoc dla obywateli Ukrainy.

D. Gminna Rada Seniorów w Bielinach

28 listopada 2016 roku odbyło się pierwsze posiedzenie powołanej przez Radę Gminy Bieliny Rady Seniorów. Radę Seniorów tworzy 10 osób. To mieszkańcy różnych miejscowości gminy Bieliny, przedstawiciele różnych środowisk.

Rada ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny stanowiąc forum współdziałania z władzami Gminy Bieliny w różnych sferach życia seniorów, w tym osób niepełnosprawnych.

Głównym celem działania Rady Seniorów jest integracja środowiska osób starszych, wzmacnianie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, sprzyjanie solidarności międzypokoleniowej poprzez: wspieranie wszelkich form aktywności seniorów, profilaktykę i promocję zdrowia, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, służenie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz samorządowych, upowszechnienie wiedzy o potrzebach i uprawnieniach, możliwościach osób starszych.

Wójt Gminy Bieliny uczestniczy w spotkaniach Rady Seniorów.

W Gminie Bieliny w ostatnich latach zwiększył się udział seniorów w ogólnej liczbie mieszkańców. W roku 2023 wyniósł – 17,1% (2022 – 16,5%; 2021 -15,9%; 2020r.-15,4%) ogółu mieszkańców. Pomimo dużej liczby ludzi młodych, społeczeństwo Gminy Bieliny starzeje się. W społeczeństwie trzeciego wieku, po przejściu na emeryturę lub w okresie częściowej emerytury, ludzie powinni mieć różne możliwości aktywnego starzenia się (zatrudnienie, wolontariat, uczestnictwo w życiu społecznym, zajęcia rodzinne, rozrywka).

W 2023r. Gminna Rada Seniorów w Bielinach funkcjonowała w następującym składzie:

1. Mieczysław Banakiewicz, 2. Andrzej Stanisław Kępczyński, 3. Halina Kot, 4. Janina Kopacz, 5. Teresa Kopacz, 6. Zofia Marta Michalska, 7. Zofia Pierzak, 8. Bogdan Rzepka, 9. Maria Skrzyńska, 10. Marianna Szczykutowicz

Przewodniczą Gminnej Rady Seniorów jest Pani Halina Kot.

E. Młodzieżowa Rada Gminy Bieliny

Powołana Uchwałą Nr LVI/456/23 Rady Gminy Bieliny z dnia 28 czerwca 2023r. Młodzieżowa Rada Gminy Bieliny rozpoczęła działalność jesienią 2023r. po przeprowadzonych we wszystkich szkołach wyborach radnych młodzieżowych. Rada liczy 15 osób i realizuje funkcje doradczą i opiniotwórczą w sprawach młodzieży w stosunku do władz samorządowych gminy.

F. Sołectwa

Każdego roku w gminie Bieliny ma miejsce cykl zebrań wiejskich w każdym z sołectw, podczas których mieszkańcy mają możliwość bezpośredniej rozmowy z Wójtem Gminy, zadawania pytań, wyrażenia własnych spostrzeżeń, obaw i opinii w kwestii różnych sfer życia. Każda inwestycja, podejmowane działania w poszczególnych miejscowościach są poprzedzone spotkaniami, konsultacjami społecznymi, toteż ich realizacja odbywa się po wszelkich ustaleniach i przy zezwoleniu lokalnej społeczności. Współpraca z społecznością sołectw jest bardzo ważna również w obszarze realizacji funduszu sołeckiego.

W 2023r. zebrania wiejskie odbyły się w tradycyjnej formule w terminie od 7 do 25 września. We wszystkich zebraniach uczestniczył Wójt Gminy.

Mieszkańcy sołectw aktywnie włączają się w coroczne dożynki Gminy Bieliny – sołectwa przygotowują wieńce dożynkowe.

G. Policja

Zadania wspólne Policji i samorządu terytorialnego przedstawiają się następująco: 1.Zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom (ochrona życia zdrowia i mienia), 2.Zapewnienie porządku publicznego, 3.Realizacja zadań w zakresie obronności, 4.Współdziałanie w zabezpieczeniu szeroko rozumianych zdarzeń kryzysowych.

W realizacji w/w zadań gmina Bieliny współpracuje z Komendą Wojewódzką i Miejską Policji w Kielcach a w szczególności z funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Daleszycach.

W roku 2023 współpraca ta w przeważającym zakresie dotyczyła realizacji programów prewencyjno – profilaktycznych w szkołach funkcjonujących na terenie gminy.

Rok 2023 to kolejny rok funkcjonowania Posterunku Policji w Bielinach po jego przywróceniu. Dzięki temu funkcjonariusze pełniący służbę mogli efektywnie i sprawnie podejmować oraz realizować działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy..

W celu poprawy możliwości operacyjnych i patrolowych policjantów, a tym samym poziomu bezpieczeństwa w roku 2023 gmina Bieliny pokrywała koszty służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy odbywających się na terenie gminy, a także akcje profilaktyczne wśród uczniów szkolna terenie gminy.

H. Świętokrzyski Park Narodowy

Współpraca ze ŚPN dotyczy w szczególności działań z obszaru ochrony środowiska, a to z tego względu, iż gmina Bieliny położona jest w otulinie ŚPN, ale także jest członkiem Związku Gmin Gór Świętokrzyskich a Wójt Gminy Bieliny jest od 2014 r. Przewodniczącym Zarządu ZGGŚ i członkiem Rady Naukowej Parku od grudnia 2015r.

Zakres współpracy dotyczy także opieki i utrzymania znajdującego się w Hucie Szklanej pomnika Krzyży Katyńskich. Pomnik posadowiony jest na działce będącej w użytkowaniu wieczystym ŚPN. Pomnik wymaga remontu oraz wykonania prac i urządzeń związanych z poprawą funkcjonalnością terenu i bezpieczeństwa osób uczestniczących w odbywających się przy pomniku uroczystościach i wydarzeniach.

W 2023r. SPN przedstawił do zaopiniowania przez Radę Gminy Bieliny projekt Planu Ochrony ŚPN. Projekt został zaopiniowany pozytywnie z uwagami.

16. Nagrody, wyróżnienia

Tytuł nagrody, certyfikatu, wyróżnienia	Rok otrzymania	Uwagi
Certyfikat ZŁOTY Samorządowy Lider Inwestycji w ogólnopolskim rankingu Samorządowy Lider Inwestycji w miesiącu lipcu Gmina Bieliny została wysoko oceniona wg parametrów i wskaźników ujętych w regulaminie, osiągając 9940 punktów. Tym samym samorząd uplasował się w 6 grupie punktacyjnej,	2023	<u>Instytucja przyznająca:</u> Vortal owg.pl oraz vortal owginfo.pl,
W kategorii gmin wiejskich gmina Bieliny znalazła się w gronie laureatów ogólnopolskiego konkursu „Innowacyjny Samorząd”- otrzymała wyróżnienie za wdrażania nowoczesnych technologii i rozwiązań służących podnoszeniu efektywności funkcjonowania sieci wodno-kanalizacyjnej. Nad prawidłowością ich działania czuwają wdrożone przez samorząd oprogramowania do zarządzania i monitorowania systemami wodociągowymi i kanalizacyjnymi, które usprawniają prawidłowe działanie systemu gospodarką komunalną – GIS i SCADA.	2023	<u>Instytucja przyznająca:</u> Serwis Samorządowy PAP
5 miejsce w Rankingu Gmin Regionu Świętokrzyskiego Ranking został opracowany w oparciu o 16 różnorodnych wskaźników, które odzwierciedlają jakość świadczonych przez samorządy usług publicznych, rozwój społeczny, gospodarczy oraz infrastrukturalny. W czołówce rankingu znalazły się samorządy, w których jakość i poziom życia mieszkańców jest w województwie największa.	2023	<u>Instytucja przyznająca:</u> Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej imienia Jerzego Regulskiego oraz Urząd Statystyczny w Kielcach, w partnerstwie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.
Sławomir Kopacz z nagrodą „Najlepszy samorządowiec regionu”	2023	<u>Instytucja przyznająca:</u> Redakcja Wprost
Gmina Bieliny z certyfikatem VI edycji Konkursu Znak Jakości Ekonomii Społecznej 2023 w kategorii Społecznie odpowiedzialny samorząd.	2023	<u>Instytucja przyznająca:</u> Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
Gmina Bieliny II miejsce w III Ogólnopolskim Konkursie dla Jednostek Samorządu Terytorialnego na Najbardziej Innowacyjny Energetycznie Samorząd – edycja 2023. za realizację licznych inwestycji uwzględniających rozwiązania poprawiające ich efektywność energetyczną oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska naturalnego, a tym samym poprawę warunków życia mieszkańców i turystów. Doceniono m.in. kompleksową modernizację oświetlenia ulicznego na terenie całego gminy Bieliny, montaż OZE na budynkach mieszkalnych w ramach wieloetapowego projektu parasolowego, oraz termomodernizacje budynków użyteczności publicznej. Działania te nie byłyby możliwe bez udziału pozyskanych funduszy zewnętrznych: europejskich oraz krajowych.	2023	<u>Instytucja przyznająca:</u> Instytut Polityki Energetycznej im. Ignacego Łukasiewicza, Partnerem Generalnym jest Agencja Rozwoju Przemysłu Spółka Akcyjna, Partnerem Strategicznym – BGK Bank Gospodarstwa Krajowego.

17. Wydarzenia kulturalne

Organizatorem gminnych wydarzeń **kulturalno-turystyczno-sportowych na terenie Gminy Bieliny jest instytucja kultury - Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach.**

W 2023r. CTTiKGŚ skupiało swoją działalność na upowszechnianiu kultury oraz ochrony dziedzictwa narodowego, w tym kultywowaniu i promowaniu tradycji, zwyczajów i obrzędów ludowych regionu Gór Świętokrzyskich.

W obszarze **działalności kulturalnej** Centrum organizowało wydarzenia kulturalne oraz wspierało działalność kół gospodyń wiejskich, kapel i zespołów ludowych działających na terenie Gminy Bieliny. Centrum prowadziło również działalność obejmującą realizację zadań w zakresie turystyki, kultury fizycznej i sportu, rekreacji, w tym upowszechniania wiedzy i postaw proekologicznych. Wspierało również działalność wielu grup społecznych działających w różnorodnych obszarach aktywności, m.in. działalność Kół Gospodyń Wiejskich, zespołów ludowych i kapel.

Działalność sportowa i rekreacyjna Centrum w roku 2023 skupiała się na organizacji imprez i turniejów sportowych skierowanych do mieszkańców Gminy Bieliny oraz bezpłatnych zajęć rekreacyjno – sportowych na hali sportowej w Bielinach: piłka nożna, siatkówka, aerobik.

W ramach CTTiKGŚ działała szkoła kolarska w Bielinach.

W roku 2023 CTTiKGŚ zarządzało nieruchomościami w Hucie Szklanej: Osadą Średniowieczna, Karczmą – Izba Dobrego Smaku oraz Parkingiem wraz z pasażem handlowym i toaletami oraz przekazanym w użytkowanie obiektem Remizy w Hucie Nowej, w którym utworzono filię instytucji.

Sztandarowym wydarzeniem jest **Dzień Świętokrzyskiej Truskawki**, który już od 23 lat cieszy się ogromnym zainteresowaniem zarówno wśród mieszkańców gminy, jak i gości z regionu oraz całego kraju. Mieszkańcy Gminy Bieliny – truskawkowego zagłębia regionu świętokrzyskiego – zapraszają w każdą pierwszą niedzielę czerwca na święto tego smakowitego owocu. Dzień Truskawki to możliwość jego zasmakowania u progu sezonu truskawkowego, zabawa przy różnych stylach muzyki, spotkanie z tradycją i duchem Gór Świętokrzyskich.

Od roku 2004 imprezie towarzyszą Mistrzostwa Świata w Szpułkowaniu Truskawek, prawdziwie sportowa rywalizacja, w której do tej pory uczestniczyli zawodnicy z ponad 20 krajów z 4 kontynentów, w tym z Australii, Bułgarii, Francji, Hiszpanii, Iraku, Irlandii, Macedonii, Rumunii, Stanów Zjednoczonych, Syrii, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, czy Włoch.

Centrum przygotowuje odbywające się corocznie **Dożynki Gminne** będące podsumowaniem plonów i zbiorów rolnych. Prócz programu artystycznego na stadionie w Bielinach tego dnia wiele innych atrakcji z wesołym miasteczkiem na czele. Na stoiskach Gminy Bieliny oraz Kół Gospodyń Wiejskich można skosztować specjalów świętokrzyskiej kuchni.

Centrum jest również organizatorem **Dni Kultury i Tradycji Gminy Bieliny**. Wydarzenie na stałe wpisało się w kalendarz wydarzeń w gminie Bieliny oraz regionie świętokrzyskim i jest podsumowaniem rocznej działalności kulturalnej lokalnych zespołów i artystów ludowych.

Prócz cyklicznych wydarzeń każdego roku realizowane są inne inicjatywy mające na celu kultywowanie i pielęgnowanie tradycji świętokrzyskiej wsi.

Organizacja dorocznego balu karnawałowego dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności „**Promyk Słońca**”

Bal „Promyk Słońca” organizowany jest dla dzieci z terenu Gminy Bieliny posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Głównie skierowany jest do dzieci do 16 roku życia, choć chętni powyżej tej granicy wiekowej, dodatkowo posiadający trudną sytuację materialną też są mile widziani.

W ostatnich latach bal organizowany jest w czasie karnawału. Bal w 2023 roku odbył się w Centrum Tradycji i Turystyki Gór Świętokrzyskich w Bielinach.

Inicjatywa kontynuowana od wielu lat pozytywnie wpływa na poziom integracji społecznej i akceptacji osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, wśród dzieci i młodzieży. Przełamuje bariery wstydu i zamknięcia dzieci niepełnosprawnych, zdrowym osobom zaś pozwala zrozumieć i przybliżyć problemy, z jakimi na co dzień borykają się osoby dotknięte chorobą, a które nie istnieją w świadomości osób zdrowych, wpływa pozytywnie na rozwój rodzin.

W 2023 roku Centrum było organizatorem, współorganizatorem licznych wydarzeń kulturalnych, patriotycznych, sportowych, rekreacyjnych:

L.P	Nazwa	Data
Styczeń		
1.	„Wieczór Kolęd” w kościele p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Bielinach	8 stycznia
2.	XVIII Dzień Kultury i Tradycji Gminy Bieliny	22 stycznia
3.	Wielka Orkiestra Świątecznej w Bielinach	29 stycznia
Luty		
4.	Bal „Promyk Słońca”	19 lutego
Marzec		
5.	Obchody Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”	1 marca
6.	„Dzień Kobiet” w Gminie Bieliny	8 marca
7.	Uroczystości upamiętniające rocznicę mordu na mieszkańcach Bielin – 9 marca	12 marca
Kwiecień		
8.	Uroczystości upamiętniające rocznicę zbrodni katyńskiej	21 kwietnia
9.	Upamiętnienie ofiary zbrodni katyńskiej i 79. Rocznicy pacyfikacji Huty Szklanej	23 kwietnia
Maj		
10.	Święto z okazji Uchwalenia Konstytucji 3 Maja	3 maja
11.	Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej Bielinach	3 maja
12.	Majowy Rajd Rowerowy	8 maja
13.	Uroczystości 25-lecia parafii pw. Matki Bożej Fatimskiej w Hucie Nowej	13 maja
14.	Majówka na sportowo w Lechowie	20 maja
Czerwiec		
15.	Jubileusz 50-lecia kapłaństwa ks. Prałata Jana Tusienia	2 czerwca
16.	XXIV Dzień Świętokrzyskiej Truskawki	4 czerwca
Lipiec		
17.	Dzień Dziecka i Rodziny w Napękowie	16 lipca
18.	Akcja krwiodawstwa w Bielinach	23 lipca
19.	XV Święto Sportu w Lechowie	30 lipca
Sierpień		
20.	Msza Dożynkowa	13 sierpnia
Wrzesień		
21.	84. rocznica wybuchu II wojny światowej	1 września
22.	Konkurs talentów w gminie Bieliny	2 września
23.	Pożegnanie lata	2 września
24.	Msza święta na Cmentarzu Cholerycznym w Lechowie	10 września
25.	IX Makoska Dycha	10 września
26.	VI Rajd Pieszy dla Seniorów - Bielińscy seniorzy chętnie się ruszają, na rajd z werwą pójdą, bo o zdrowie dbają	13 września
27.	50-lecie Szkoły Podstawowej w Belnie	16 września

28.	Turniej piłki nożnej dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Bieliny	27 września
		Październik
29.	Jubileusz zespołu śpiewaczego "Echo Łysicy"	21 października
		Listopad
30.	Obchody Święta Niepodległości w gminie Bieliny	11 listopada
31.	XIX edycji Dnia Kultury i Tradycji Gminy Bieliny połączonej z obchodami Narodowego Święta Niepodległości	12 listopada
32.	III Forum Kobiet z gminy Bieliny	29 listopada
		Grudzień
33.	XIII Mikołajkowy Turniej Halowy dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Bieliny	6 grudnia
34.	XIII Mikołajkowy Turniej Halowy dla osób dorosłych z terenu Powiatu Kieleckiego	6 grudnia
35.	Mikołajkowa Akcja Honorowego Oddawania Krwi	3 grudnia
36.	Konkurs na najpiękniejszy stroik świąteczny	12 grudnia
37.	Wigilia dla osób starszych i samotnych	13 grudnia
38.	Promocja płyty Zespołu Śpiewaczy „Echo Łysicy”	18 grudnia

Udział w wyjazdowych konkursach, przeglądach i wydarzeniach:

L.P	Nazwa	Data
		Styczeń
1.	XVI Świętokrzyski Festiwal Kolęd i Pastorałek im. Ks. Piotra Klimczaka	5 stycznia
2.	Charytatywny Koncert Kolęd i Pastorałek na Świętym Krzyżu	6 stycznia
3.	VI edycja Festiwalu Kolęd i Pastorałek „Nocy Niepojęta” w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Królowej Polski w Kałkowie-Godowie	7 stycznia
4.	29. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KOLĘD I PASTORAŁEK im. Ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie	13 stycznia
5.	VIII Jurajski Festiwal Kolęd i Pastorałek - Łazy 2023	13-14 stycznia
6.	29. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KOLĘD I PASTORAŁEK im. Ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie. - koncert galowy	15 stycznia
7.	XXIX ŚWIĘTOKRZYSKI KONKURS KOLĘD I PASTORAŁEK - eliminacje - Jędrzejów	15 stycznia
8.	Przeгляд obrzędów, zwyczajów i obyczajów ludowych 2023 w Piekoszowie	22 stycznia
		Luty
9.	„Świętokrzyskie jakie cudne”	16 lutego
		Marzec
10.	48. Międzywojewódzki Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych w Tarnogrodzie	4 marca
11.	Spotkanie KGW w WDK organizowane przez ARMiR	6 marca
12.	XIX Festiwal Pieśni Wielkopostnych - eliminacje Stąporków	16 marca
13.	Kiermasz Wielkanocny Radio eM Kielce	16 marca
14.	Koncert finałowy Konkursu Pieśni Wielkopostnych - Daleszyce	26 marca
		Kwiecień
15.	Koncert organowy na Świętym Krzyżu	10 kwietnia
16.	Świętokrzyski Festiwal Smaków w Tokarni	30 kwietnia

		Maj
17.	Świętokrzyski Festiwal Smaków w Tokarni	1 maja
18.	47. Buskie Spotkania Z Folklorem - eliminacje rejonowe w Ciekotach	6 maja
19.	IV Ogólnopolski Festiwal I Konkurs Pieśni Maryjnej „LAUDATE MARIAM” w Ciekotach	20 maja
20.	Finał 47. Buskich Spotkań z Folklorem - Park Zdrojowy w Busku Zdroju	20 maja
21.	XVII Jarmark Świętokrzyski	21 maja
22.	„Sieciowanie Organizacji Pozarządowych – Kół Gospodyń Wiejskich z terenu województwa świętokrzyskiego”	27 maja
23.	Świętokrzyski Jarmark Agroturystyczny - Tokarnia	28 maja
		Czerwiec
24.	Eliminacje do Przeglądu Zespołów Folklorystycznych i Solistów w Chmielniku (elim. Ciekoty)	11 czerwca
25.	Ogólnopolski Festiwal Kultury Ludowej „Jawor - u źródeł kultury” - Kielce	17 czerwca
26.	Ogólnopolski Festiwal Kultury Ludowej „Jawor - u źródeł kultury” – Kielce – Koncert Laureatów	18 czerwca
27.	Nagranie koncertu „Biesiada na szlaku”	20 czerwca
28.	II Ogólnopolskie Targi Organizacji Pozarządowych NGO-EXPO	29-30 czerwca
		Lipiec
29.	Konkurs na Najlepszą Potrawę Powiatu Kieleckiego - Zagnańsk	2 lipca
30.	Bitwa Regionów - Jaworznia	16 lipca
31.	Festiwal Folkloru im. Józefa Myszki w Iłży	16 lipca
32.	II Staszowski Przegląd Zespołów Ludowych „Świętokrzyską Nutą Pisane”	23 lipca
		Sierpień
33.	46. Międzynarodowy Jarmark Folkloru - Węgorzewo	5-6 sierpnia
34.	„Inicjatywa Miesiąca”	7 sierpnia
35.	Festiwal kultury - Dymarki	13 sierpnia
36.	„Opowieść jak żywa..” – Św. Krzyż	20 sierpnia
37.	Konferencja prasowa – Kakonianki	22 sierpnia
38.	Ogólnopolska Pielgrzymka Kół Gospodyń Wiejskich do Gospodyni Narodu - Jasna Góra 2023	26 sierpnia
39.	Dożynki Powiatu Kieleckiego - Raków	27 sierpnia
40.	III Świętokrzyski Przegląd Zespołów Folklorystycznych w Szydłowie	27 sierpnia
		Wrzesień
41.	Przegląd Piosenek i Przyśpiewek Ludowych - Ostrowiec Świętokrzyski	3 września
42.	XXIII Świętokrzyskie Dożynki Wojewódzkie w Muzeum Wsi Kieleckiej	10 września
43.	Święto Ziemiaka w Dębnie	17 września
44.	Powiatowy Przegląd Zespołów Chóralnych - Święty Krzyż	24 września
45.	IX Dary Świętokrzyskich Lasów	24 września
46.	„Smaki Jesieni” w Muzeum Wsi Kieleckiej	24 września
		Październik

47.	Premiera spektaklu muzyczno-teatralnego z cyklu „Czas Superbohaterów II”	4 października
48.	III Regionalny Przegląd Pieśni Patriotycznej - eliminacje - Ciekoty	22 października
		Grudzień
49.	Nagranie Koncertu świątecznego „Świątokrzeskie kolęduje na czułą nutę”	15 grudnia

CTTiKGŚ było współorganizatorem dwóch akcji poboru krwi. W Stacjonarnym Punkcie Poboru Krwi zlokalizowanym w CTTiKGŚ można było honorowo oddać krew. Były to akcje wyjazdowe Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach.

- **23 lipca:** zarejestrowano 66 osób, 56 osób oddało krew, zebrano 25 litrów i 200 ml
- **3 grudnia:** zarejestrowano 71 osób, 68 osób oddało krew, zebrano 30 litrów i 600 ml

Szczegółowe informacje w sprawozdaniu z działalności instytucji.

18. Działania podejmowane na terenie Gminy Bieliny w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 oraz konfliktem zbrojnym w Ukrainie

Samorząd Gminy Bieliny od początku pandemii, prowadził na terenie Gminy Bieliny działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się i zwalczaniem koronawirusa SARS-CoV-2, a także działania profilaktyczne, mające na celu podniesienie poziomu świadomości wśród mieszkańców i pracowników Urzędu Gminy dot. zagrożenia epidemiologicznego COVID-19. Również w roku 2023 działania te, chociaż w mniejszym zakresie, były kontynuowane m.in. poprzez stały kontakt z NZOZ Bieliny, który świadczy usługi medyczne na terenie gminy Bieliny, wspólnie monitorując sytuację epidemiczną wśród mieszkańców i reagując na bieżący stan zakażeń.

Rok 2023 był kolejnym rokiem konfliktu zbrojnego na Ukrainie w wyniku rosyjskiego ataku. Mieszkańcy gminy Bieliny włączali się w niesienie pomocy naszym wschodnim sąsiadom. Na terenie gminy znaleźli schronienie obywatele Ukrainy.

W 2023 roku GOPS realizował wypłaty osobom zapewniającym **zakwaterowanie i wyżywienie** obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa świadczenia w wysokości **40 zł** za każdy dzień pomocy. Weryfikacja pobytu uchodźców była dokonywana w terenie przez pracowników socjalnych.

Podsumowanie

Miniony rok to w dużej mierze kontynuacja działań i polityki gminy z lat poprzednich. Przed samorządem Gminy Bieliny realizacja następnych inwestycji - niezbędnych i potrzebnych dla rozwoju gminy i poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

Rok 2023 okazał się bogaty w realizację inwestycji drogowych, ale i nie tylko. Oprócz wielkich inwestycji realizowaliśmy również te małe, drobne projekty oraz zabezpieczaliśmy najpilniejsze potrzeby naszych mieszkańców - to był dobry, udany rok, w którym tak wiele się wydarzyło dzięki współpracy i determinacji osób i środowisk zaangażowanych w realizację przedsięwzięć.

W zakresie polityki wsparcia obszaru rozwojowego Gmina Bieliny kontynuowała i zintensyfikowała swoje starania o pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na różnorodne projekty infrastrukturalne, środowiskowe i społeczne. Dzięki wsparciu tych środków udało się rozpocząć oraz zaplanować szereg inwestycji, które znacząco wpłyną na jakość życia mieszkańców.

Niestety trwający od 2022 r. konflikt zbrojny w Ukrainie przełożył się negatywnie na planowanie i realizację zadań własnych w 2023 r. Nastąpił znaczący wzrost wydatków bieżących oraz kosztów inwestycji, których wartość po przetargach przekraczała planowane nakłady, a wnioski wykonawców o waloryzację wynagrodzeń umownych, na realizację robót i usług, komplikują planowanie wydatków inwestycyjnych.

Mimo tych mało sprzyjających uwarunkowań samorząd gminy Bieliny konsekwentnie prowadził w 2023r. politykę rozwoju realizując szereg działań inwestycyjnych. W roku 2023 zakończono kilka ważnych inwestycji, wiele z nich jest w trakcie realizacji, rozpoczęto także działania związane z nowymi przedsięwzięciami. To przedsięwzięcia o różnym charakterze: drogowe, komunalne, sportowe, społeczne, turystyczne, ale wszystkie mają na celu polepszenie warunków lokalnej społeczności oraz zwiększanie atrakcyjności gminy. Wiele z przedsięwzięć nie byłoby możliwych do realizacji bez znacznego udziału środków zewnętrznych. Raport jest swego rodzaju spojrzeniem na aktualną wewnętrzną i zewnętrzną sytuację Gminy. Analiza danych zawartych w Raporcie, potwierdza kontynuację pozytywnego procesu zmian dotyczących jakości życia mieszkańców Gminy we wszystkich aspektach.

Samorząd Gminy Bieliny propaguje i wdraża politykę rozwoju przy aktywnym udziale poszczególnych grup społeczności lokalnej. Rozwój gminy Bieliny bazuje na zasobach lokalnych – potencjale ludzkim i aktywności mieszkańców Gminy Bieliny. Aktywność mieszkańców to siła rozwoju gminy.

Starania i aktywność mieszkańców gminy jest doceniana na arenie województwa oraz całego kraju poprzez liczne nagrody i wyróżnienia, dzięki czemu, pozbawiona anonimowości, stawiana jest za wzór dobrych praktyk i modeli działania.

Sytuacja Gminy Bieliny jest dobra i stabilna pomimo stosunkowo dużej części budżetu przeznaczonej na inwestycje. Podejmowane działania są przemyślane z uwzględnieniem skutków jakie przyniosą w przyszłości, przy maksymalnym wykorzystaniu środków zewnętrznych i zapewnieniu harmonijnego rozwoju Gminy.